R. P. R.

DOS. Nr. 40001 VOL. Nr. 10 PI

MINISTERUL SECURITAŢII STATULUI

Serviciul „C."

Secţia „C."-Regionala

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta, Cuprinzînd documente pentru procesul P.N.T. — Maniu.

CSJ.C9
3/98

Data 3. mai 1955.

P213/10pI

Urme

I

Documente

pentru

Procesul P.N.T.-Maniu

(CAP. VIII.)

II

Documente

pentru

Procesul P.N.Ț.-MANIU

(-Cap. VIII.-)

Cuprinde 25 Foto-Copii.

1

Titlul unei lucrări din 1930, asupra activității lui Maniu între anii 1906-1918.

1

ION RUSU ABRUDEANU

PĂCATELE ARDEALULUI

FAȚĂ DE

SUFLETUL VECHIULUI REGAT

FAPTE, DOCUMENTE ȘI FACSIMILE

„CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI
45.832

Aprecieri asupra guvernării lui Maniu - Vaida.

Cunosc prea bine resorturile sufleteşti ale imensei majorităţi a Românilor ardeleni, stabiliţi dinaintea răsboiului în vechiul regat, ca să am mângăerea că şi ei, într'un singur glas, nu vor întârzia, dacă se va simţi nevoia, de a-'şi unì protestul lor cu al meu împotriva triştilor sub-epigoni ai Ardealului de azi, cari prin cultul excesiv al eu-lui *lor, al unei megalomanii prost înţelese şi trecute prin alambicul unei culturi şi mentalităţi străine, au crezut şi cred că pot să-şi aroge dreptul de a imprima României Mari noui îndrumări de viaţă, după calapodul unguresc, că au competinţa necesară ca să schimbe ei aşezămintele unei ţări străvechi, a cărei istorie n'o cunosc decât din gazete, — dacă o cunosc, — a unei ţări cu idealuri bine stabilite şi care a fost în stare să elibereze, cu spada ei, Ardealul de sub tirania Ungurilor, fără ca toţi aceşti politiciani grăbiţi să se gândească că, jucând rolul unor mediocri Herostraţi, aruncă asupra mândrului Ardeal un oprobriu, pe care nu-l merită, şi o urîtă lumină, care nu este şi nu poate fi cea adevărată.*

Vechiul regat, înţelegător, tolerant şi dispus totdeauna la concesiuni, când e vorba de fraţii din Ardeal, le-a cedat acestora în două rânduri pasul întâiu la guvernarea ţării, — în Decembrie 1919 lui Alex. Vaida *şi în Noembrie 1928 lui* Iuliu Maniu. *Din nefericire, s'a văzut repede de toată lumea serioasă că ei n'au putut reprezinta cu pricepere şi demnitate marile interese ale neamului, încredinţate conducerii lor.*

Ar fi însă o eroare, dacă s'ar crede că d-nii Vaida *şi* Maniu, *ca şi ceilalţi mandarini prezumţioşi şi îmbâcsiţi de o suficienţă specifică mesianismului de la* Blaj, *reprezintă, prin cele două guvernări ale lor, întreg aportul de muncă, inteligenţă, moralitate şi capacitate al Ardealului.*

Toate categoriile şi breslele sociale din ţară sunt azi unanime în a constata că guvernarea de pomină a d-lor Maniu *şi* Vaida *a înşelat întreaga opinie publică şi a distrus toate nădejdile de mai bine din partea partidului naţional, dar ea n'a putut stinge credinţa că în Ardeal mai există şi alte forţe intelectuale şi morale decât cele ale ghiftuiţilor* dr. R. Boilă, dr. Aurel Dobrescu, Sever Bocu, Emil Hăţegan, Tiberiu Vornic *şi alţi „ejusdem farinae".*

Personal sunt adânc convins că în scurtă vreme adevărul şi dreptatea spuselor mele se vor verifica complect. Căci, după cum până azi, Ardealul ne-a dat în politica ţării elemente de netăgăduită valoare, ca Oct. Goga, *fraţii* Ion *şi* Alex. Lapedatu, *generalul* Traian Moşoiu, G. Bogdan-Duică, dr. I. Lupaş, dr. P. Groza, dr. Oct. Prie, dr. Silviu Dragomir *şi alţii, tot astfel un viitor apropiat se va însărcina să dovedească că dincolo de munţi mai sunt şi alţi oameni vrednici, cu râvnă de muncă, cu respectul adevărului istoric şi cari, puşi la treabă, vor şti să restabilească bunul renume şi prestigiul Ardealului de altă-dată.*

Aceştia însă, — este necesar să se ştie —, n'au făcut nici-odată parte din „laboratorial" nenorocitului archiduce Francisc Ferdinand, *unde, până la asasinarea acestuia, se depunea o muncă excesivă numai pentru întărirea Austriei catolice şi împotriva României şi a intereselor superioare ale neamului românesc.*

Ardealul, mândrul Ardeal, a avut şi el parte de dureroasa glorie ca timp de 7 ani, până la izbucnirea marelui răsboiu, să fie reprezentat în acest „laboratoriu" destructiv prin Alex. Vaida, *acest geniu rău al întregei politice româneşti ardelene dinainte şi după răsboiu. Ca laborant în acest „laboratoriu",* Alex. Vaida *şi-a pus la contribuţie toate puterile sale sufleteşti, spre a servi o cauză străină cu totul de marile şi superioarele interese ale neamului, pentru-ca mai târziu tot acest neam, fără a-i cunoaşte bine trecutul plin de păcate, să-l împărtăşiască de o generoasă amnistie, făcându-l prim-ministru al României întregite şi apoi ministru de interne, cele mai înalte demnităţi în stat, în care, departe de a-şi fi arătat dragostea de a consolida marea operă înfăptuită împotriva voinţei sale, a făcut tot posibilul ca s'o slăbească şi s'o destrame, în tovărăşie cu bunul şi nedespărţitul său prieten* Iuliu Maniu.

Din cele expuse mai sus, cititorul va înţelege pe deplin rostul apariţiei volumului de faţă.

Desigur, nu cu inima uşoară m'am hotărît să întreprind această muncă ingrată. Dar interesul adevărului istoric, care va trebui să aşeze pe fie-care la locul său după merit, fiind mai preţios decât ori-ce alte consideraţiuni de „frăţie", rău înţeleasă, a fost pentru mine mai puternic şi mai decisiv decât toate ezitaţiunile de ordin sentimental.

Sper că generaţiile viitoare vor acorda gestului meu valoarea cuvenită. Dacă şi bărbaţii de talent, cari se vor simţi îndemnaţi să scrie istoria critică a marelor evenimente din trecutul nostru apropiat, vor găsi în cartea de faţă un material bogat şi verificat,

4

Capitolul dedicat activității politice anti-românești a lui Maniu și a lui Vaida

Alex. Vaida n'a voit nici-odată să înțeleagă că viața Românilor de pretutindeni, ori-cât de deosebită, era menită să aibă acelaşi viitor, rezămat pe desvoltarea culturei româneşti şi pe solidaritatea națională, că soarta acestei culturi şi putința acestei solidarități trebuiau hotărîte la *Bucureşti*, fiind-că aici era steagul, puterea şi grosul armatei. *Bucureştii* nu cereau Ardealului decât sprijinul său moral, pe care *Vaida* n'a consimțit să-l acorde decât la spartul târgului, adică în clipa când Austro-Ungaria era la pământ, imposibil de a mai reinvia, şi când se convinsese că e mai preferabil şi mai profitabil să ia şi el parte la banchetul României Mari decât să guste din coliva Austro-Ungariei muribunde.

CAPITOLUL III.

ACTIVITATEA PARLAMENTARĂ A LUI AL. VAIDA ÎN CAMERA DIN BUDAPESTA

Pentru-ca cititorul să-şi poată face o idee cât mai exactă despre structura sufletească a Herostratului *Alex. Vaida*, despre seriozitatea şi tăria convingerilor sale în politica românească, ca şi despre arivismul şi laşitatea, de care a dat dovadă, voiu face o scurtă incursie prin desbaterile Parlamentului unguresc, spre a ilustra cum s'a comportat „marele patriot" în fața „tigrilor" dela *Budapesta*, cari, după propria-i mărturisire, făcută în Camera României Mari, în anul 1921, nu se pot asemui cu *„ploşnițele"* dela *Bucureşti*.

PRIMELE DEBUTURI ÎN CAMERA UNGUREASCĂ

Abia ales deputat, *Alex. Vaida* voia cu ori-ce preț să se manifeste. Deja în şedința Camerei dela 30 Mai 1906, ***Vaida*** interpelează guvernul în chestia abuzurilor săvârşite la alegerile de deputați din *Cehul Silvaniei*, *Şomcuta Mare* şi *Cărăşău*. Primul debut a fost promițător. Curând după aceea, în şedința dela 5 Iunie 1906, a luat cuvântul la proiectul contingentului de recruți pe anul 1905. In discursul rostit cu această ocazie, tânărul orator s'a şi grăbit să-şi arate simpatiile sale pentru *Viena* şi totodată să dea şi dovada felului său de oratorie vulgară şi lipsită de eleganță, de care nu s'a desbărat nici până azi.

Iată câte-va fraze din acest discurs:

Alex. Vaida: ...*Nu noi am format oastea lui* Kristóffy, *pentrucă s'au aflat destui Unguri în doliu, cari să se încumete să facă servicii guvernului său. Poftiți şi arătați unul dintre noi, cari să fi făcut servicii lui* Kristóffy, *fie Român, Slovac sau Sârb. Cu mândrie pot constata că între noi, naționalitățile nemaghiare, de aceştia nu s'au găsit, pe când*

Omagiu de supunere al lui Vaida față de Monarhia austro-ungară, în numele partidului național condus de Maniu.

între Unguri s'au aflat destui. Şi acum cu drag aţi vrea să ne-o băgaţi nouă pe „tureatca cizmei".

Voci: *Aţi făcut totdeauna servicii Vienei!*

Alex. Vaida: *La această întrerupere răspund cu cuvintele unui distins politician, ministru şi conducător politic al dv., cuvinte cari se potrivesc şi la raporturile de azi: „Se vede aici admonierea unei mâni, pe care un eminent poet a numit-o* **mâna** Vienei. *A făcut semn mâna Vienei? La un semn al ei, ca la lovitura făcută cu băţul fermecat, s'a schimbat părerea stimatei părţi de dincolo..."*

Tocmai aşa s'a întâmplat şi azi. A făcut semn mâna Vienei şi Dv. v'aţi schimbat, iar noi, naţiona'ităţile nemaghiare, pe care ne-aţi numit totdeauna slugile Vienei, nâimiţii Vienei, am rămas credincioase trecutului nostru, programului nostru...

Baronul *Bánffy Dezsö*, luând cuvântul şi atingând în discursul său chestia naţionalităţilor, *Alex. Vaida* îi răspunde în chestie personală. Intre altele, el spune:

Alex. Vaida: ... *Onorată Cameră! In trecut da, s'a întâmplat că pe urma procesului natural floarea naţionalităţilor s'a contopit în naţionalitatea maghiară.*

Voci: *In naţiunea maghiară!*

Alex. Vaida: *In sensul acesta e naţionalitate maghiară. Dar să nu discutăm asupra cuvintelor. Să ne înţelegem (Ilaritate). In aristocraţia D-v. din Ardeal este mult sânge românesc. In aristocraţia din Ungaria de nord e mult sânge slovac, iar în părţile de sud ale Ungariei sânge sârbesc şi apoi în întreaga aristocraţie sânge german. Dacă s'ar putea analiza sângele aristocraţiei Dv., oare câte procente de sânge maghiar s'ar afla? (Mişcare. Ilaritate).*

Contele Battyányi Tivadar: *Dar d-ta cât sânge românesc ai?*

Această întrerupere a nobilului conte a rămas fără răspuns din partea d-lui *Vaida*, care, cum am mai spus şi in altă parte, are în vinele sale şi sânge unguresc prin bunică-sa, care era maghiară, cu numele *Gyárfás*. Tot fără răspuns a rămas şi următoarea apostrofă aruncată in faţa d-lui *Vaida* de către deputatul ungur *Somogyi* (în şedinţa Camerei dela 9 Iulie 1906): — *„Iar d-ta eşti de origine ungur şi te-ai valachizat!"*

Este interesant de amintit cum a formulat d. *Vaida* în aceeaşi şedinţă a Camerei, cu ocazia discuţiei la mesagiul tronului, programul partidului naţional-român. Iată partea referitoare din discursul său:

Alex. Vaida: *Onorată Cameră! Programul nostru e de dată veche. El a fost admirabil exprimat de un poet ardelean al nostru, iar dacă dv. nu cunoaşteţi programul nostru, daţi dovadă că nu cunoaşteţi nici literatura noastră, nici lucrările noastre culturale, căci altfel aţi cunoaşte poezia, pe care iubitul şi talentatul nostru poet* Octavian Goga, *ale cărui poezii sunt multe traduse şi în ungureşte, a scris-o precum urmează (citeşte româneşte):*

Avem un vis neîmplinit
Copil al suferinţii,
De dorul lui ne-au răposat
Şi moşii şi părinţii!

Voci: *ungureşte!*

Alex. Vaida: *Acesta este, onorată Cameră,* **programul Românimei!**

Fără îndoială este profund întristător de a constata că blagoslovita Românie Mare a putut să accepte, fără a reacţiona, de a avea, în două rânduri, la conducerea ei pe agentul biuroului de informaţii al archiducelui *Francisc Ferdinand*, iar talentatul autor al formulei programului partidului naţional român, cu fruntea încinsă de lauri, să privească jalnic cum d. *Vaida* ofensa şi destrăma sufletul ţărei întregite împotriva voinţei sale.

Ce duh rău, ce pedeapsă a unor milenare păcate a putut apăsa peste grumazii acestui neam, cu sufletul atât de bun, atât de iertător?

Cum a putut tolera această ţară să fie guvernată de *Vaida*, care în şedinţa Camerei ungare dela 5 Februarie 1907, cu prilejul discuţiei contingentului de recruţi, proclama ritos:

„Împăratul şi steagul negru-galben sunt lucruri sfinte pentru poporul român. Este sfânt printre Români numele împăratului *Iosif II* **şi al împărătesei** *Maria Tereza*, **pentru-că pentru Români nimeni nu a făcut atâta cât au făcut aceştia".**

Cât neadevăr şi câtă slugărnicie din partea lui *Alex. Vaida* în 1907, ajuns totuşi în 1919 prim-ministru al României Mari, iar în 1928 ministru de interne şi calău al invalizilor în 11 Aprilie 1930!

UN SCANDAL INUTIL PROVOCAT DE VAIDA ÎN CAMERA UNGUREASCĂ

In şedinţa Camerei dela 8 Aprilie 1907, *Alex. Vaida* a ţinut să se ilustreze, rostind un mare discurs la discuţia proiectului de lege asupra învăţământului primar confesional. Cu această ocazie matadorul ardelean a făcut greşala copilărească de a debita fără talent un noian de insulte la adresa Ungurilor, în mod cu totul inu-

5.

8

Exponenții partidului național ardelean agită pentru Monarhia austro-ungară și alăturarea României de Monarhie

care şi-a suspendat ori-ce activitate politică într'un moment când mai mult decât ori-când se simţea nevoia unei resurecţiuni sufleteşti şi naţionale.

Ziarul „*Românul*" din *Arad*, organul principal al partidului, proclama, în No. 167 din 12 August 1914, următoarea atitudine politică:

„Mulţumită lui D-zeu, politica partidului naţional în vremurile din urmă s'a cristalizat şi toate enunciaţiunile făcute de comitetul său au fost demne şi au stârnit chiar admiraţia protivnicilor noştri. Să nu pierdem aceasta din vedere, mai ales când facem declaraţiuni politice.

„Puterea politicei noastre datează de atunci de când am observat cu stricteţă principiul de a nu ne amesteca în afacerile altor state, ci ne-am mărginit la sanarea năcazurilor noastre, care desigur reclamă destul de multe puteri concentrate.

„Ar fi de dorit mai departe ca acei bărbaţi ai noştri, cari simţesc un imbold irezistibil de a face declaraţiuni şi enunciaţiuni politice, să binevoiască a spune că acestea sunt părerile lor personale, pentru-că comitetul partidului naţional-român neputându-se întruni, nu se pot face enunciaţiuni politice în numele poporului român".

INTERVIEW-UL LUI ALEX. VAIDA DIN „ADEVĂRUL"

Cu cuvintele de mai sus răspundea ziarul „*Românul*" interviewului nesocotit dat de *Alex. Vaida* unui redactor al cunoscutului ziar bucureştean „*Adevărul*" şi publicat în numărul acestuia din ziua de 7 August st. nou (25 Iulie st. v.) 1914. Servitorul Habsburgilor, deşi cunoştea dispoziţia de mai sus a partidului său, avea însă mâncărime de limbă, căci el ţinea să vestească lumii *„că partidul naţional român a agitat totdeauna în popor pentru monarchie şi Tripla alianţă, că cearta între Maghiari şi Români se reduce la o simplă ceartă casnică de familie şi că dacă Ardelenii, ca jumătate din Românime, luptă pentru monarchie, nu este admis ca regatul român să rămână indiferent sau chiar să ia armele alături de Rusia, împotriva monarchiei, adică şi împotriva Românilor ardeleni".*

Iată în întregime textul interview-ului lui *Vaida*, prin care încerca să abată politica României din văgaşul adevăratelor aspiraţiuni naţionale:

„— Ce atitudine iau Românii din Ungaria faţă de mobilizare, — a întrebat colaboratorul nostru?

— *Românii din Ungaria — a răspuns* d. Vaida *— au alergat cu entuziasm sub steaguri, ceea ce constitue o dovadă strălucită despre credinţa dinastică şi dragostea de patrie a poporului român şi generaţia de azi menţine sus tradiţiile străbunilor în ceasurile de grea cumpănă.*

— „Dar oare luptele politice de până acum cu Maghiarii nu influenţează asupra atitudinei Românilor?

— *„Deputaţii, cari reprezintă în parlamentul ungar programul partidului naţional român — printre cari mă număr şi eu — au luat faţă de guvern o atitudine hotărît opoziţionistă; dar dragostea de patrie şi credinţa neclintită către monarhia habsburgică, partidul a cultivat-o cu vorba şi fapta;* **el a agitat totdeauna în popor pentru monarhie şi Tripla alianţă** *şi a făcut propagandă pentru alipirea României de Tripla alianţă.*

„Dacă poporul nostru răspunde cu entuziasm chemării Majestăţii Sale, acesta e de sigur şi meritul activităţii patriotice a partidului naţional român. Vrajba dintre noi şi Maghiari trebue să înceteze până când mulţumită jertfelor fiilor credincioşi ai monarhiei şi cooperărei frăţeşti la luptă, **duşmanii comuni vor fi învinşi** *şi viitorul nostru al tuturora va fi asigurat. Faţă cu primejdia din afară, toate naţionalităţile trebue să fie unite în dragostea pentru Dinastie şi Patrie. Poporul românesc şi conducătorii săi îşi dau perfect seama de primejdia, de care ar fi ameninţată nu numai întreagă România, ci şi cultura europeană din partea unei Rusii învingătoare. Vasali ai Rusiei nu vrem să fim. Faţă cu această primejdie, chestiunea antagonismului politic şi naţional între Maghiari şi Români se reduce la o ceartă casnică de familie.*

— „Ce atitudine aţi aştepta d-voastră din punctul de vedere al Românilor din Ungaria dela România?

— *„Să sperăm că România va eşi în curând din rezerva ei* **şi va face cauză comună cu monarhia şi cu Tripla alianţă** *sau va păstra faţă de noi cel puţin o neutralitate amicală, căci ar fi tragic ca Românii din imperiul habsburgic şi regatul României să se găsească în ceasul hotărîtor în lagăre deosebite.*

C. Stere desvăluie
servilismul lui Maniu
față de imperiul habs-
burgic.

CAPITOLUL XIV.

C. STERE SCOATE ZIARUL „LUMINA" DUPĂ INDEMNUL HOTĂRÎTOR AL LUI ALEX. VAIDA. PLANURILE ŞI PROPAGANDA CELOR DOI CONSPIRATORI

Pentru asigurarea şi ducerea la bun sfârşit a infernalei campanii din anul 1917 impotriva României sângerânde şi a dinastiei sale, campanie criminală pusă la cale şi condusă cu o demonică îndârjire de către *Alex. Vaida* şi *C. Stere*, se simţea absolută nevoie de un organ de publicitate, de infiinţarea unui ziar, in scop de propagandă şi cu menirea de a fi trimis, prin ori-ce mijloace, in tranşeele armatei române, care trebuia indemnată să dezerteze dela datorie, spre a se ajunge astfel mai de grabă la capitularea României şi apoi la incheerea păcii cu Puterile centrale.

Hotărirea de a scoate o gazetă zilnică, la *Bucureşti*, in acest scop mizerabil şi odios, a fost luată de *Vaida* şi *Stere*, in luna Aprilie 1917, cu prilejul intâlnirei lor dela *Viena*. Persoane demne de incredere imi afirmă cum-că la intâlnirea acestor doi trădători ar fi luat parte şi d. *Iuliu Maniu*, care ar fi fost văzut atunci de mai mulţi Români in societatea lor in *„Cafeneaua Arcadelor"* din *Viena*. N'am insă nici o dovadă, pe care să mă pot intemeia în această privinţă. Rămâne insă in sarcina istoriei viitoare, ca să lămurească pe deplin şi cu probe rolul jucat de d. *Maniu* in abominabila conjuraţie vaidisto-steristă. Strânsa şi nedespărţita pretenie dintre cei doi Herostraţi ardeleni indică insă şi pe d. *Maniu* ca făcând parte din sceleratul complot.

Fapt cert este că in scoaterea *„Luminei"*, *Alex. Vaida* a avut cuvântul său hotăritor, după propria mărturisire a complicelui său *C. Stere*, care este edificatoare şi asupra atitudinei dubioase a d-lui *Maniu*. Iată dovada:

DOVADA COMPLICITĂŢII LUI ALEX. VAIDA

In revista *„Hiena"* a d-lui *Pamfil Şeicaru*, actual deputat (No. 1, anul III din 15 Octombrie 1922), găsesc următoarea preţioasă declaraţiune făcută directorului acestei reviste decătre C. *Stere* la adresa d-lor *Vaida* şi *Maniu:*

„De-altfel eu personal sunt indreptăţit să nu prea am incredere in fruntaşii partidului naţional. In Martie trecut [1]*, când eram atacat şi judecat cu atâta violenţă, doi oameni trebuiau să vorbească:* **Vaida** şi **Maniu.** *Ei ştiau prea bine că voiu tăcea. Datoria lor era să vorbească. Inainte de a scoate* „Lumina", *am şovăit.*

„Cuvintele lui Vaida au fost hotărîtoare: — „Domnule Stere, trebue să avem două oţele în foc. Nu ştiu cum va eşi neamul românesc din vâltoarea cumplită, în care 'i-se hotăreşte destinul!

„De-altfel Vaida şi Maniu, cari credeau că singura noastră scăpare în timpurile acelea era intrarea noastră în confederaţia austro-ungară, au mers până acolo că au cerut, pentru mine şi fără ştirea mea, audienţă la împăratul. Noroc că nu m'am dus. Altfel puteam fi foarte bine împuşcat fără ca nici Vaida, nici Maniu să se găsească obligaţi de a vorbi, clarificând o realitate."

Nici-odată *Vaida* şi *Maniu* n'au dat un răspuns la extrem de gravele declaraţiuni de mai sus ale lui *C. Stere*. Tăcerea este semnificativă şi confirmă zicătoarea: *cine tace, recunoaşte*. Adevărul spuselor trădătorului a rămas până azi nerăsturnat din partea celor doi *Herostraţi*, direct şi precis vizaţi.

APARIŢIA ŞI PROGRAMUL „LUMINEI"

Primul număr al odiosului ziar *„Lumina"* a apărut, la *Bucureşti*, în ziua de 1 Septembrie 1917, cu un *„Cuvânt către cititori"*, iscălit de *C. Stere* şi care se termină cu următoarele cuvinte concludente:

„Un singur lucru cer dela cititorii ziarului nostru, menit să vadă lumina **în aceste zile de durere şi ruşine**: *Să-l citească*

1) Adică in Martie 1921, când trădătorul *C. Stere*, fiind ales deputat la *Soroca* (Basarabia), a fost teribil atacat in Cameră cu ocazia validărli decătre *Take Ionescu*, p'atunci ministru de externe, *N. Iorga*, etc. *(Nota autorului)*.

Maniu a îndemnat pe Români să lupte pentru Monarhia austro-ungară.

—

Tendința de izolare a ardelenilor față de România.

frații din Ardeal, ca un mândru și roditor pom, care se inalță in mijlocul livezii românești. Acei dintre Românii ardeleni, cari, in urma sfaturilor d-lor *Maniu* și *Vaida*, 'și-au pierdut viața pentru triumful cauzei maghiare, au fost ștampilați Maghiari și pe țărâna mormântului lor.

Noroc că printre aceștia nu figurează și d. *Iuliu Maniu*, care, ca „ausgezeichnetes Material", a fost dus și el, ca glotaș, să lupte pentru izbândirea cauzei contrare neamului său. In ce privește pe *Vaida*, el a fost lăsat la vatră pentru alte scopuri „mai inalte" și „mai patriotice", cum am arătat în capitolele precedente. El intriga împotriva *României* pentru salvarea dinastiei Habsburgilor.

CAPITOLUL XXIV.

D. IULIU MANIU, ALEX. VAIDA ȘI POLITICA IEZUITĂ A BLAJULUI

Prinsă în angrenajul catolicismului dinastic și apostolic dela *Viena*, făurit cum am arătat mai înainte, „urbea eternă" de pe malurile celor două Târnave, considerându-se în urma *conciliilor provinciale* ale mitropolitului *Ioan Vancea* din anii 1872 și 1882 ca făcând parte direct din cadrele bisericei *romano-catolice* și nici decum răsăritene, nu era și nici nu putea să fie stăpână pe mișcările sale, chiar dacă în multe suflete curate inclinările mergeau spre biserica răsăriteană și spre politica instinctului național.

De aceea, la *Blaj*, în special, ca și în alte părți, locuite în majoritate de Românii „uniți" cu biserica Romei, se resimțeau încă destul de străveziu, chiar în pragul desmembrării monarchiei austro-ungare, urmele nefastei desbinări confesionale dela 1698, precum și ale dinasticismului intronat în sufletele credule de făgăduelile înșelătoare ale împăraților austriaci.

„Unirea" confesională dela 1698 nu se putea împăca la 1918, în multe suflete iezuite dela *Blaj*, cu unirea politică cea adevărată și mântuitoare. După stingerea strălucitei pleiade, care începuse cu *G. Șincai, Samuil Micu Klain, Petru Maior* — toți 3 adversari ai „unirii" cu biserica Romei, — și s'a terminat cu *Timoteiu Cipariu, Ioan Micu Moldovan* și *Augustin Bunea*, au rămas în arena luptelor naționale numai epigonii și sub-epigonii: *iezuiții*, cu vădite inclinări spre *Viena* catolică, apostolică și dinastică.

Iată, drept dovadă, ce scrie trădătorul *Alex. Vaida*, la pag. 31, a monstruoasei sale broșuri, tipărită clandestin la *Viena* în anul 1922:

„Biserica noastră dă cea mai eclatantă dovadă că am stat singuri atât în desvoltarea noastră cât și în luptele noastre seculare, deci dovedește **că n'am avut nevoe de România și deci legături sufletești între noi și România n'au existat, dar mai ales că România s'a arătat indiferentă față de noi și tendințele**

Maniu a luptat
pentru „autonomia"
Ardealului față de
România.

NATURA PREOCUPĂRILOR D-LUI IULIU MANIU DIN TOAMNA ANULUI 1918

Cu toată scrisoarea clară şi elocuentă a primului ministru român, d. *Maniu* continua să trateze cu misiţii guvernelor *M. Karolyi* dela *Budapesta* şi ai lui *Varjassy* dela *Seghedin*. Când guvernul *Brătianu* făcea cunoscut că unirea Ardealului cu vechiul regat nu poate să sufere întârziere, din cauza negocierilor pentru pace, care urmau să înceapă la *Paris*, şi a situaţiei turbure din Europa centrală şi orientală, d. *Maniu* era preocupat de alte idei şi proiecte, care nu erau în acord nici cu interesele poporului român din Ardeal, care cerea şi dorea unirea definitivă şi *necondiţionată* cu regatul liber, nici cu interesele superioare ale statului român.

D. *Maniu* şi o parte din amicii săi puneau la cale cum ar putea obţine o unire cu *condiţii*, făcând abstracţie de sacrificiile României în răsboiul pentru eliberarea Ardealului. După câtva timp s'a şi precizat, care anume erau acele condiţii. Iată-le în toată goliciunea lor: *autonomia Ardealului cu dietă la Cluj şi armată separată în Ardeal* — cererea aceasta a fost preconizată de generalul „unit" *baron Boeru* — *privilegii acordate minorităţilor, restabilirea graniţei la Predeal* şi alte năzbâtii.

Fapt cert este că în Noembrie 1918, d-nii *Maniu* şi *Vaida* urmăreau în ce priveşte unirea Ardealului cu vechiul regat o unire *„sui generis"* sau mai bine zis iezuită şi anume o unire, care să permită Ardealului să stea cu un picior în România şi cu unul în Ungaria, iar la mijloc **Ardealul pe seama Ardelenilor**, cărora însă vechiul regat să le acorde împrumuturi şi să le asigure ajutor militar în caz de nevoe, iar din Ungaria să le vină cultura ungurească şi sprijinul catolicismului, putând să rămână şi ei *„nemes emberek"*, adică nobili după factura maghiară. Faptul acesta grav şi anacronic rezultă din toată activitatea şi manifestaţiile lor atât din vremea răsboiului, cât şi în România Mare.

A trebuit mult tact din partea guvernului *Brătianu* ca să evite, în acele grave împrejurări, neinţelegeri între fraţi şi să readucă la simţul realităţii pe oamenii *Blajului: Iuliu Maniu* şi *Alex. Vaida*, simţ, care în ultimă instanţă le-a fost impus de unanimitatea glasurilor ţăranilor şi ale tineretului intelectual, **cari, toţi în cor, au cerut la Alba Iulia unirea fără condiţiunile plănuite de reprezentanţii Blajului catolic.**

Acesta este adevărul curat şi sfânt.

La îndemnul înţelept şi puternic al înălţătoarelor cuvinte din scrisoarea marelui *Ion I. C. Brătianu*, care avea la baza ei o notă a secretarului de stat american *Robert Lansing*, prin care se recunoşteau României drepturile sale asupra Ardealului, d. *Vasile Goldiş*, în numele consiliului naţional central cu sediul în *Arad*, cerea guvernului unguresc, în ziua de 10/23 Noembrie 1918, *potestatea sau deplina putere asupra Ardealului*, adică consiliul naţional să se instăpânească imediat peste cele 26 de judeţe, locuite în majoritate din Români. Energicul pas al d-lui *V. Goldiş* a fost aprobat numai după lungi discuţiuni din partea consiliului naţional central, care era compus din următoarele 6 persoane: *Iuliu Maniu*, *Alex. Vaida*, *V. Goldiş*, *Aurel Vlad*, *Ştefan C. Pop* şi *Ioan Suciu* (3 „uniţi" şi 3 ortodoxi).

REAPARIŢIA D-LUI IULIU MANIU ÎN POLITICA ARDEALULUI

Cum am mai spus şi în altă parte a lucrării de faţă, d. *Iuliu Maniu* în tot cursul marelui răsboiu, adică timp de 4 ani şi 3 luni, s'a ţinut într'o rezervă calculată, n'a acţionat pe faţă şi n'a făcut nici o declaraţie politică, lăsând această sarcină lui *Alex. Vaida*, care, ca agent făţiş al Habsburgilor, a desvoltat cea mai întinsă şi desperată activitate până în toamna anului 1918, spre a salva pe *„drăguţul de împărat"*, apărătorul şi stâlpul catolicismului din Europa centrală. Când, în lipsa de cadre pentru armată, a fost recrutat şi d. *Maniu*, Mitropolia din *Blaj*, al cărei advocat era, a cerut să fie scutit de serviciu militar, ceea-ce n'a admis guvernul unguresc. Gurile rele spun că guvernul din *Budapesta* 'i-a respins cererea de scutire după intervenţia episcopului „unit" din *Lugoj*, *T. Valeriu Frenţiu*, care vedea în d. *Maniu* un adversar pentru candidatura sa la demnitatea de mitropolit al *Blajului*, devenit vacant. Şi într'adevăr, dacă prăbuşirea Austro-Ungariei s'ar fi întâmplat cu o săptămână mai târziu, mitropolit la *Blaj* ar fi azi iezuitul *Frenţiu*, iar nu simpaticul şi rusticul d. *Vasile Suciu*.

Numai când corabia intereselor casei de Habsburg a naufragiat şi zorile înfăptuirii României Mari se întrevedeau, *Alex. Vaida* a îmbrăcat armura naţională, iar d. *Iuliu Maniu* a păşit din nou în arena politică.

Într'adevăr, spre sfârşitul lunei Octombrie 1918 d. *Maniu* şi face apariţia la *Viena*, unde mersese, din însărcinarea consiliului central din *Arad*, spre a organiza o armată revoluţionară română

Maniu a apărat
cu armele Monarhia
austro-ungară împotriva
revoltei populare la
Viena, 1918.

din elementele armatei austro-ungare, ajunsă în complectă debandadă. Ca sub-locotenent de artilerie, *Maniu* formează aici *„Sfatul soldaților români“* cu sediul în casarma *„Ferdinand“* și sub conducerea efectivă a căpitanului *Loichița.*

In interesul adevărului istoric voiu recunoaște că d. *Maniu* s'a achitat de această însărcinare cu tact și succes. In vremea când el își îndeplinea această misiune, la *Viena* izbucnește revoluția. Profitând de ea, a doua zi d. *Maniu,* în uniformă de sublocotenent și însoțit de d. *C. Isopescu-Grecu,* fost deputat bucovinean în Parlamentul austriac și azi deputat național-țărănist la *București,* se prezintă în audiență la generalul *Ströger-Steiner,* ministrul de răsboiu austro-ungar, căruia îi anunță că, din porunca consiliului central român din *Arad,* a luat comanda supremă a regimentelor românești și îi cere totodată ca, în interesul operei de organizare, să-i cedeze câte-va birouri în palatul ministerului de răsboiu.

Ministrul, neștiind unde îi sta capul din cauza mișcării revoluționare constatată în sânul trupelor ce se întorceau de pe front, a cerut timp de gândire. *Maniu* și deputatul bucovinean *Isopescu-Grecu* au fost invitați să aștepte într'o cameră d'alături. După o jumătate de oră, generalul *Ströger-Steiner,* informat fiind că regimentul românesc de infanterie No. 64, cu cercul de recrutare la *Orăștie,* număra câte-va mii de oameni înarmați și bine disciplinați, pe când regimentele pur austriace erau împrăștiate în desordine prin mahalalele *Vienei,* s'a convins că cererea reprezentantului Românilor trebue aprobată și în consecință a pus la dispoziția d-lui *Maniu* un apartament întreg în palatul ministerului de răsboiu.

In ziua următoare, *Maniu* 'și-a luat ca secretar pe generalul baron *Boeru,* așa numitul „erou“ dela *Ivangorod,* unde s'a distins într'o bătălie cu Rușii, fapt care 'i-a adus titlul de „baron“. Toți ofițerii români din armata austro-ungară erau acum ocupați cu organizarea revoluției, căutând ca regimentele ce se întorceau de pe front să plece în ordine acasă, în *Ungaria,* și să nu se pună la dispoziția guvernului maghiar, spre a împiedeca pe Români cu forța armată chiar în momentul când aveau să-și spună și ei ultimul cuvânt, iar pe de altă parte ca regimentele să nu depună jurământ de credința republicei maghiare, ci *sfatului național român.*

Ambele aceste scopuri au fost atinse. Regimentele românești s'au menținut admirabil în disciplina ce li-se cerea și la un moment dat erau în *Viena* și *Wiener Neustadt* peste 40.000 de soldați români,

bine înarmați și disciplinați, cari au fost rugați de guvernul austriac să apere *Viena* și s'o ferească de catastrofa revoluției destructive. Astfel s'au putut vedea detașamente românești circulând prin oraș, cântând imnul național român și restabilind ordinea, după care apoi toate regimentele, cu steaguri naționale românești în frunte, au fost dirijate cu trenuri speciale în Ardeal, spre a fi la dispoziția consiliului central român în opera lui de îmbucătățire a monarchiei austro-ungare.

Dela *Viena, Iuliu Maniu* a plecat la *Arad,* unde în ziua de 13 Noembrie avea o întâlnire cu *Oscar Iászi,* ministrul naționalităților din noul cabinet maghiar republican al contelui *Mihail Károlyi,* în chestia somațiunii cu termen fix, adresată de d. *V. Goldiș* guvernului unguresc de a preda cele 26 județe ardelene în stăpânirea consiliului central român.

Din primul moment al întrevederii cu *Maniu* și cu ceilalți fruntași români, *Iászi,* care venise cu traista plină de făgădueli, s'a convins că Românii voesc *complecta lor desfacere de Ungaria.* Astfel delegatul ungur a înțeles repede realitatea situației și 'și-a făcut calea întoarsă spre *Budapesta.*

IULIU MANIU VORBIND LA BLAJ ÎN PRAGUL ADUNĂRII NAȚIONALE DELA ALBA IULIA

Dela *Arad,* după întrevederea cu *Oscar Iászi* și după abdicarea împăratului *Carol VII,* întâmplată în ziua de 16 Noembrie, d. *Iuliu Maniu* a descins în ziua de 18 Noembrie în metropola *Blajului.*

Intr'un discurs rostit în fața canonicilor și a populației blăjene, *d. Maniu* spunea următoarele:

„Ungurul nu s'a cumințit nici printr'un răsboiu pierdut. El și astăzi își păstrează firea-i turanică, cristalizată în două vorbe unguresti: Nem engedem *(adică: nu permit).*

„Sunt lucruri, care se pot spune. **Sunt însă și lucruri, care azi încă au menirea să nu fie istorisite nici chiar prietenilor celor mai sinceri.** *Atât vă pot declara că Statele Antantei, cât și statele formate pe ruinele monarchiei* dunărene, *ca Cehii, Iugoslavii, Austro-Germanii, mențin cu noi cele mai strânse legături, conștienți fiind nu numai de dreptatea cauzei noastre, ci și de importanța ce revine unui neam de 14 milioane, unui neam unitar românesc, care ocupă un teritoriu bogat,* cel mai bogat teritoriu al Europei întregi“ 1).

1) Vezi ziarul *„Unirea“* No. 7, cu data de Miercuri, 20 Noembrie 1918.

18

17

Planul lui Maniu
de a împiedica
Unirea Ardealului
cu România

Cum se vede, d. *Maniu* era grav, sibilic şi misterios. Lucrurile, despre care afirma că nu pot fi mărturisite încă nici prietenilor celor mai sinceri, aveau să fie discutate în cenaclul iezuiţilor locali. Era vorba de condiţiile ce trebuiau fixate la actul unirii dela *Alba Iulia*, condiţii, printre care figura în primul rând **autonomia Ardealului cu dietă provincială la Cluj**, cerută cu ardoare de membrii capitlului mitropolitan al *Blajului* pentru asigurarea unor interese confesionale şi de gaşcă, care, bine înţeles, nu puteau fi încă deocamdată mărturisite. In urmărirea acestui plan diabolic, iezuiţii dela *Blaj* reuşiseră să câştige de partea lor şi câţi-va ortodoxi naivi, în cap cu d. *Vasile Goldiş*, care, pentru măgulirea lui, fusese chiar însărcinat de d. *Maniu*, când trata la *Arad* cu *O. Jászi*, să redacteze moţiunea unirii ce urma să fie votată de marea adunare naţională din *Alba Iulia*, moţiune care cuprindea însă şi ideia *autonomiei şi a dietei provinciale de la Cluj*.

Moţiunea aceasta celebră a fost citită şi iscălită de comparşi, tot la *Arad*, în casa d-lui *Ştefan Cicio Pop*. N'a avut însă nimeni curajul s'o exhibeze la *Alba Iulia*. Ea denotă însă gândul iniţial al d-lor *Maniu* şi *Vaida*, cari înainte de marea adunare naţională din cetatea lui *Mihai Viteazul* erau mistuiţi de gândul de a stabili dela început *„relaţiuni de drept între Ardeal şi vechiul regat“*. Din fericire, ei au fost siliţi însă să se închine în faţa manifestării hotărîte şi conştiente a voinţei naţionale ardelene.

Nu mă îndoiesc că cel mai bogat teritoriu al Europei întregi îi surâdea de minune d-lui *Maniu* încă de p'atunci. Şi eu îl cred azi, fără să jure nici d-sa, nici ilustrii săi nepoţi: *dr. R. Boilă, dr. Zachi Boilă, dr. Ionel Pop* etc.

ADUNAREA NAŢIONALĂ DELA ALBA IULIA ŞI CONCEPŢIILE POLITICE ALE D-LUI MANIU

La marea adunare naţională din *Alba Iulia* (1 Decembrie st. n. 1918), d. *Maniu* venise bine pregătit ca să îndeplinească acele lucruri, „care nu se puteau încă spune la *Blaj*“ cu puţine zile mai înainte. Dar vorba Românului: socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din târg. Planurile sale au fost repede ghicite şi dejucate, deşi d. *Maniu* adusese de pe valea Târnavelor la marea adunare multă pălămidă, multe burueni şi mulţi scăeţi, spre a-i sta într'ajutor, cu gândul ca pe urmă să se acaţe de pulpana autonomiei Ardealului şi să troneze ca în sânul lui Avram în dieta dela *Cluj*.

Ce credea atunci cu adevărat d. *Maniu* în cutele intime ale sufletului său şi care era mentalitatea ce-l mistuia, s'a aflat abia după 5 ani din chiar gura d-sale. Iată într'adevăr ce lucruri interesante ne spune d. general *Averescu*, om de cuvânt cinstit, care nu poate fi pus la îndoială, într'un articol al său publicat în revista *„Ţara noastră“* din *Cluj* (No. 7 din 9 Februarie 1930):

„Pela începutul anului 1923 ne găseam la o consfătuire politică, în casa amicului şi colaboratorului meu Cudalbu, *împreună cu d.* Iuliu Maniu, *d.* dr. N. Lupu, *d.* Petre Negulescu *în total 5 persoane.*

„In cursul schimbului de idei, venind vorba despre Alba Iulia, *d.* Maniu *ne-a mărturisit că a avut de luptat acolo cu mari dificultăţi,* **că toţi se temeau că vor fi mâncaţi de ciocoii dela Bucureşti şi că la un moment dat a fost pusă chiar chestiunea, dacă nu era cazul să se ceară a se forma două Parlamente: unul la Bucureşti şi unul la Cluj.**

„Să se întrebe ori-ce om cinstit: ce îndreptăţise la acea epocă a se nutri astfel de sentimente dincolo de Carpaţi, dacă într'adevăr au existat şi cine poartă răspunderea lor? Mai mult, pun întrebarea: **ce s'a făcut în Ardeal pentru a fi neutralizată acea pornire nejustificată împotriva vechiului regat?**“.

Acesta era deci, la 1 Decembrie 1918, gândul intim al iezuitului *Iuliu Maniu*. Dar partidul naţional-român, atunci masa compactă a poporului român, care umple văile şi coamele Carpaţilor, a cărui viaţă seculară a fost plămădită din amar şi din durere şi care, la *Alba Iulia*, a îmbrăţişat pe toţi reprezentanţii vechiului regat, aflători acolo, cu ochii scăldaţi în lacrimile unei frăţii curate, fără nici un gând ascuns de noroiul politicianismului maghiar şi austrofil, n'a voit însă cu nici un preţ să audă de autonomie, de dietă la *Cluj* şi de priveliştea bănuitelor lor avantagii.

Unire fără condiţiuni au cerut cei 1228 delegaţi intelectuali ai tuturor ţinuturilor româneşti, dimpreună cu zecile de mii de ţărani, unire fără nici o restricţie a strigat uriaşa mulţime de pe câmpul martiragiului lui *Horia* şi *Cloşca!*

Mulţimea, cu pumnul ei de fer, a declarat că vrea **unirea curată**, fără rezerve şi dictată de marele interes al poporului român de pretutindeni.

11.

20

19

Atitudinea diversionistă a lui Maniu şi a lui Vaida la Alba-Iulia, 1918.

MANIU ŞI VAIDA OFENSÂND DIN PRIMUL MOMENT PE SUVERANII ROMÂNIEI MARI

Trebue să recunosc însă că înfrângerii suferite atunci la *Alba Iulia* de d-nii *Maniu, Vaida* şi compania în planurile lor de dominaţiune exclusivă a Ardealului, ca şi loviturii date de popor hipertrofiei *eu-lui* acestor matadori, se datoresc multe din necuviinţele şi ofensele manifestate de partidul naţional faţă de însuşi marele rege *Ferdinand I*, desrobitorul, ca şi multele şi gravele neajunsuri din viaţa de azi a statului român.

Prima necuviinţă s'a produs chiar pe loc, la *Alba Iulia*. Era un lucru elementar, de bun simţ, de obraz, de nobilă şi sfântă datorie românească ca marei adunări, după-ce a votat **unirea**, să 'i-se propună de a se trimite o telegramă de respectuoase omagii şi înaltă recunoştinţă regelui *Ferdinand I*, care, cu un al *douilea Mihai Viteazul*, a înfăptuit visurile cele mai îndrăzneţe ale neamului românesc, precum şi reginei *Maria*, care atât de conştient şi inimos a conlucrat la întruparea aspiraţiilor noastre.

Ei bine, această datorie de înaltă şi naţională bună cuviinţă, dacă nu şi de bună creştere, a fost omisă intenţionat dela ordinea zilei, deşi o propunere în acest sens se făcuse dimineaţa în comitetul partidului naţional de către entuziastul secretar *dr. Silviu Dragomir* şi fusese încuviinţată tot cu acelaşi entuziasm şi de către bătrânul înţelept *George Pop de Băseşti*, desemnat să prezideze marea adunare.

Ce s'a întâmplat însă? Când s'a comunicat d-lor *Vaida* şi *Maniu* că propunerea va fi adusă şi în plenul adunării, matadorii *Blajului*, aceşti austrofili chiori şi ireconciliabili, s'au opus pe motivul că un asemenea gest ar indispune pe capii socialiştilor *Ion Flueraş* şi *Iosif Jumanca*, cari ar nutri idei republicane.

Personal sunt adânc convins că pretextul acesta stupid a fost inventat *ad-hoc* de d-nii *Vaida* şi *Maniu* şi că cei doi fruntaşi socialişti, oameni muncitori, dar de bun simţ, nici n'au fost puşi măcar în curent cu propunerea, necum s'o respingă.

Omisiunea aceasta profund jicnitoare la adresa Coroanei, ca şi faptul că în textul actului unirii în loc să se declare *„unirea tuturor teritoriilor locuite de Români cu regatul României"*, se spunea simplu *„cu România"*, a făcut o dureroasă impresie la *Bucureşti*, unde nu se pricepea şi nu se admitea ca, în momentul cel mai culminant al istoriei noastre, să nu se amintească nimic, cu nici un cuvânt măcar, de regele *Ferdinand* şi regina *Maria*, cari au stat in fruntea acţiunii pentru desăvârşirea unităţii naţionale a neamului.

Marele *Ion I. C. Brătianu*, cu minunata lui intuiţie politică şi cu profundul său simţ istoric, a rămas foarte neplăcut atins de această regretabilă scamatorie ardelenească, declarând că ar fi preferat să fi lipsit voturile socialiste din unanimitatea glasurilor şi conştiinţelor româneşti decât să lipsească numele *regelui eliberator* din actul, prin care se proclama unitatea naţională şi politică a Românilor ardeleni cu patria-mamă [1].

Abia a doua zi dimineaţa, 2 Decembrie, adică, cum zice Românul, la „spartul târgului", *marele sfat naţional*, care se întrunea să împartă portofoliile membrilor din faimosul *Consiliu dirigent*, a hotărît, tot în urma propunerii d-lui *dr. Silviu Dragomir*, să se trimită regelui *Ferdinand* o adresă omagială şi prin care 'i-se aducea la cunoştinţă că marea adunare naţională din *Alba Iulia* a decretat, într'un elan de entuziasm fără margini şi cu unanimitate, unirea teritoriilor sale cu *regatul României*.

Acum, dacă cititorul va lega omisiunile vătămătoare şi calculate din ziua adunării dela *Alba Iulia* cu refuzul conducătorilor partidului naţional de a participa la serbările încoronării regelui şi reginei României Mari, care au avut loc tot în acest oraş istoric în ziua de 15 Octombrie 1922, după-ce conducătorii aceluiaşi partid fuseseră reprezentaţi, prin d. *dr. Teodor Mihali*, la încoronarea regelui Ungariei *Carol IV* dela *Budapesta* (17 Decembrie 1916), vor avea imaginea exactă a incoherenţei şi mentalităţii lor, ca şi a nepregătirii sufleteşti şi politice, în care 'i-a surprins tăişul victorios al spadei micei Românii şi a marilor săi aliaţi.

Misiunea istoriei nepărtinitoare, care consistă în îndreptarea neamului prin cunoaşterea trecutului, va fi să aşeze această pată vecinică la locul, pe care îl merită autorii ei: pretinşii „mari patrioţi" *Iuliu Maniu* şi *Alex. Vaida*.

ALCĂTUIREA CONSILIULUI DIRIGENT

Căderea ideii de autonomie cu dieta dela *Cluj*, deci a separatismului dintre Ardeal şi ţara mamă, a fost fără îndoială o lovitură de măciucă, dată de conştiinţa naţională nefalsificată a po-

1) Vezi revista *„Generaţia Unirii"* No. 4 din 1929: *„Amintiri şi reflexii cu privire la actul unirii din Alba Iulia"*, de *Alex. Lapedatu*.

12.

22

~~21~~

Titlul unei broşuri provocatoare, publicată de Vaida la Viena, 1922.

CAPITOLUL VIII.

TEXTUL BROŞUREI SCELERATE A LUI VAIDA

Graţie sufletului înăcrit al lui *Alex. Vaida,* care izbutise să convingă sinedriul celor 100 membri ai comitetului partidului naţional — afară de d-nii *Vasile Goldiş* şi *dr. Ion Lupaş* — de **a nu participa** la serbările încoronării dela *Alba Iulia,* începe, în anul 1922, să se accentueze din ce în ce mai mult o tensiune inoportună şi stupidă dintre Ardeal şi vechiul regat. Frecarea surdă, care invenina raporturile normale dintre cele două provincii din clipa concedierii guvernului *Vaida* în Martie 1920, ia zi de zi proporţii regretabile şi alarmante.

Faimosul sinedriu de 100 deschide *„lupta contra Regăţenilor"* şi deslănţue în Ardeal un acerb patriotism local. Lozinca era: *„afară cu Regăţenii din Ardeal!"*

Scelerată broşură, sub titlul **„Ardealul Ardelenilor..."**, scrisă şi tipărită de *Alex. Vaida* în 1922, la *Viena,* era menită să inteţiască această luptă, prin concursul membrilor devotaţi ai Camorei, cărora li-s'a distribuit în cel mai mare secret, şi să ducă la *ruperea Ardealului de vechiul regat.*

Şi acum, muncitori obscuri ai reînvierii naţionale, desrobitori insultaţi ai Ardealului şi clăditori ai statului român întregit, apostoli ai luminei şi răspânditori de faimă bună, sfetnici cu mâna neîntinată şi căpitani de oaste cu numele trecut de mâna nemuririi pe răbojul gloriei naţionale, citiţi cu atenţiune şi răbdare întreaga proză adânc revoltătoare a omului cu sânge unguresc în vinele sale, care fusese înainte timp de 4 luni (Dec. 1919—Aprilie 1920) prim-ministru al României Mari, iar după apariţia infamei broşuri clandestine ministru de interne timp de aproape 2 ani (Nov. 1928—Oct. 1930), până la alarma dată de mine prin ziarul *„Universul":*

ARDEALUL ARDELENILOR...

DE

IANCU AZAPU

VIENA 1922

13.

24

~~23~~

„Dreptatea", 11 Noembrie 1934.

Ion Mihalache, întors din Italia, elogiază regimul fascist al lui Mussolini.

13.

25

11 Noiembrie 1934

"DREPTATEA"

Ultima

Sosirea d-lui Ion Mihalache în ţară

Preşedintele partidului naţional-ţărănesc împărtăşeşte gazetarilor impresiile din Italia

LUGOJ, 11. — Azi dimineaţă cu trenul simplon a intrat în ţară, venind din Italia, d. Ion Mihalache, şeful partidului naţional-ţărănesc.

D-sa este însoţit de d. Popescu, secretarul d-sale particular.

La frontieră d. I. Mihalache a fost salutat de numeroşi partizani politici, ţărani, preoţi şi învăţători din regiunea Jimboliei precum şi autorităţile dela această frontieră a ţării.

D. ION MIHALACHE

In gara Timişoara, la apropierea sosirii simplonului, au eşit câteva sute de oameni, în majoritate ţărani, cari părăsind şedinţa comitetului judeţean al organizaţiei naţional-ţărăniste, au venit să ovaţioneze pe şeful partidului.

D. Mihalache a fost salutat pe peron de către d. dr. Alexandru Ianeu, care l-a invitat pe d. Mihalache să-şi întrerupă călătoria şi să participe la şedinţa organizaţiei judeţene pe care o prezidează d. dr. Vaida.

Mulţumind călduros pentru manifestarea de simpatie, d. I. Mihalache s'a scuzat că nu poate întrerupe călătoria, întrucât trebuie să-şi respecte programul stabilit.

Intrebat cu ce impresie se înapoiază din Italia, a răspuns că este mulţumit de voiajul făcut în Italia şi la despărţire a exclamat:

«Programul dela Câmpulung va rămâne neschimbat, nu va mai trebui să-l schimbăm».

In gara Lugoj, d. Ion Mihalache a fost aşteptat de o numeroasă mulţime în frunte cu: protopop Romulus Ancuşa, deputat Grigore Popescu, Maior Gena, etc.

DECLARAŢIILE FACUTE PRESEI

Pe parcursul dintre Jimbolia şi Lugoj d. Mihalache s'a întreţinut amabil cu reprezentanţii presei, cărora le-a făcut următoarele declaraţiuni:

— *«Joi seara după întrevederea cu d. Mussolini, am părăsit Roma, plecând spre Nord, la Piacenta, unde am vizitat lucrările de îndiguire. De acolo după o zi de vizită prin Veneţia, m'am îndreptat spre ţară.*

Am făcut în Italia un voiaj de studii politice, aşa cum am făcut acum 2 ani în Franţa şi Elveţia şi acum un an în Jugoslavia şi foarte puţin în Anglia. Mi-am întocmit un program studenţesc şi mi-am propus să văd realizările oamenilor în structura economică şi socială şi să văd ce relaţiuni şi învăţăminte se pot trage pentru noi.

Sunt foarte mulţumit de rezultatele călătoriei. Am văzut o mulţime de personalităţi în Italia, pe Papa Piu al XI-lea şi pe d. Mussolini. Am călătorit în jurul Romei 70—80 km. Am vizitat Neapolul, am colindat Sardinia în lung, o ţară săracă asemănătoare cu unele regiuni din ţara noastră. Am fost apoi în Nordul Italiei în regiunea Piacenta pentru a vedea lucrările de baraj ale afluenţilor Padului şi lucrările de irigaţie.

OPERA FASCISMULUI

Am plecat cu cea mai plăcută impresie. N'aşi şti ce să admir mai mult: grandiozitatea monumentelor din vechea Romă, ori opera de modernizare a Italiei lui Mussolini, pe care şeful o scoate zi cu zi la lumină şi parcă cu tot dinadinsul se ia la întrecere cu ea.

Am văzut reţeaua de şosele neîntrecute în Italia. Construcţiuni noui pentru ministere, autorităţi şi educaţia tineretului. Am cercetat deaproape opera de educaţiune profesională a ţărănimii prin catedre ambulante, care într'adevăr este o personalitate excepţională.

Colaboratorii săi îl urmează cu un devotament necondiţionat, iar poporul i se încrede orbeşte.

Metoda lui nu se poate copia.

D. Ion Mihalache arată că în profesională a ţărănimii prin catedre ambulante dela 1919, înlocuirea Senatului cu un consiliu economic reprezentând interesele profesionale şi continuitate. Altceva este însă corporatismul economic pe care îl voieşte d. Mussolini ca înlocuitor total al regimului parlamentar şi ca un auxiliar al puterii executive în opera de raţionalizare a producţiunei, distribuţiunei şi consumaţiunei. Această operă chiar şi în Italia este în faza experienţei.

Marele merit al lui Mussolini este că nu forţează lucrurile, procedează inductiv şi cu supleţă şi nu pregetă niciodată a modifica sistemul după rezultatele experienţelor.

La noi sunt corporatişti cari cred că se poate lua înainte chiar şi Italiei.

Mă întorc optimist pentru posibilitatea şi metodele noastre româneşti adecvate condiţiunilor noastre economice şi sociale.. Dacă nu aşi fi ţinut anul trecut discursul dela Câmpulung, l'aş ţine acum.

Partidul nostru rămâne pe aceiaşi linie, rămâne doar să-i dăm viaţă cu o disciplină mai vie.

*

D. Ion Mihalache a descins din tren la Goleşti. D-sa se află la Topoloveni, de unde, va sosi mâine după amiază în Capitală.

VIAŢA POLITICA

Cam repede!...

Organizaţia naţional-liberală din Romanaţi a ţinut o «grandioasă» manifestaţie pentru sărbătorirea d-lui Eugen Titeanu, poney-ul dela Siguranţa generală.

Nici nu s'a încheiat bine luna de când l-a nemerit această fericire, printr'un concurs al împrejurărilor, şi d. Titeanu a aranjat sărbătorirea sa cu delegaţii, surle, tobe, defilări şi discursuri.

D. Titeanu e aşa de fericit, că a fost unu un fel de şef al poliţiei, în cât a ţinut numai decât să dea un banchet. Ca să ştie toată lumea ce fericit este..

In discursul său, subsecretarul de stat dela Interne a spus însă, afară de lucrurile cu haz, ceva care trebue să surprindă: că între adversarii guvernului şi acesta ar exista o înţelegere care permite «echipei de sacrificiu» să-şi închee «cu succes» munca.. creatoare. Dacă printre aceşti «adversari» ne-a socotit cumva şi pe noi, să ştie că se înşală.

Se despart cuziştii

D. Trifu părăseşte Liga

După defecţiunile survenite în ultima vreme în gruparea gardistă şi despre cari s'a vorbit atât, iată că şi la cuzişti au început disensiunile.

In ultimul timp a intervenit un viu antagonism între d. dr. Trifu, şeful cuziştilor din Capitală, şi d. Gh. Cuza, antagonism care îşi are obârşia în atitudinea pe care d. Cuza a adoptat-o la conducerea «Ligei». Nemulţumirea d-lui Trifu şi a altor fruntaşi a mocnit multă vreme şi a avut ca prim rezultat abţinerea acestora de a mai colabora la foaia partidului.

Acum, nemulţumirea cuziştilor a luat forme definitive. De curând, d. dr. Trifu a adresat d-lui A. C. Cuza o scrisoare în care îi expunea nemulţumirile partizanilor Ligei şi cerea preşedintelui acesteia măsuri de îndreptare. Cum d. Cuza nu s'a grăbit să dea un răspuns la această intervenţie, d. dr. Trifu s'a considerat jicnit şi, drept consecinţă, se va retrage din Ligă împreună cu un mare număr de fruntaşi.

Faptul se va produce poate chiar în cursul acestei săptămâni.

Cum se avonise însă că d. dr. Trifu ar avea intenţia să treacă în rândurile d-lui Goga, d-sa a comunicat prietenilor săi că «NICI PRIN GAND NU-I TRECE AŞA CEVA».

Ruptura din partidul cuzist, care urmează după aceia din tabăra gardiştilor, duce la concluzia că şi curentele de extremă dreaptă, ca şi cele de extremă stângă, nu pot găsi culcuş în România.

Regretul d-lui Gr. Iunian

De doi ani de zile de când a fost eliminat din partidul naţional-ţărănesc, d. Grigoriţă Iunian, marele bărbat politic al Gorjului, caută o replică, un răspuns, care să fie o răzbunare împotriva acestui partid. De doi ani îl caută, şi nu-l găseşte.

Dacă v'aţi întrebat vreodată care-i cauza ce-l împinge mereu pe d. Iunian să «critice» mereu partidul naţional-ţărănesc, să ştiţi că asta e. «Şeful» radical-ţărănist n'a reuşit încă să găsească replica. De aceia o caută mereu, cu înfrigurare, cu nervozitate crescândă. Nu există întrunire politică radical-ţărănistă în care să nu se ocupe de partidul care l-a eliminat. Şi nu reuşeşte să epuizeze necazul. Nu va reuşi, pentrucă regretul d-lui Iunian de a nu mai figura în rândurile acestui partid nu se va domoli niciodată.

Tineretul liberal contra ...tineretului ajuns!

Sensul manifestaţiei dela Budeşti

Ieri s'a ţinut la Budeşti (Ilfov) o adunare a tineretului liberal din judeţ, grupat în jurul revistei «Tinerimea Patriotică». Aşa dar a 7-a formaţie politică din cadrele aceluiaş partid.

Intrunirea a fost organizată de d. deputat Plătăreanu cu concursul d-lui Niculescu-Dorobanţu şi cu patronajul d-lui Dinu Brătianu, — cumnatul celui de al doilea — şi a avut un caracter complect ostil partizanilor guvernului.

Nu e locul să rezumăm aci cuvântările ţinute.

Putem însă spune, că ceia ce s'a afirmat de către tinerii liberali dela «Tinerimea Patriotică», în întrunirea dela Budeşti, la adresa grupurilor «H» şi «Păreri libere» nu s'ar putea auzi la nici o întrunire a opoziţiei.

Vorbind de «tinerii ajunşi» din partidul liberal, unul din oratori s'a întrebat dacă, A FI «FECIOR DE CASA» LA PUTERNICII PARTIDULUI, CONSTITUE UN DREPT LA O STRAPONTINA MINISTERIALA.

Un altul, s'a ocupat de cariera al-

Cam aceleaşi cuvinte.. elogioase s'au spus despre d. Strunga, Ghiaţă şi Iamandi, cu nuanţe însă mai grave.

S'a votat şi o moţiune, la sfârşit. Aceasta afirmă încrederea în d. Dinu Brătianu şi înscrierea tinerilor liberali ilfoveni în gruparea «Prin noi înşi-ne» a tinerilor brătienişti, înfiinţată—cum am spus în numărul nostru de Sâmbătă — pentru a combate toate celelalte grupări de tineri liberali, în număr de cinci (până acum).

Manifestaţia tineretului liberal dela Budeşti, dovedeşte — dacă mai este nevoie — halul de dezagregare în care a ajuns partidul liberal pe urma şefiei d-lui Dinu Brătianu şi a guvernărei lipsite de prestigiu şi autoritate a d-lui Tătărăscu.

Sosirea A. S. R. Principele Nicolae la Belgrad

BELGRAD 12 (Rador). — A. S. R. Principele Nicolae a sosit cu avionul la Belgrad, venind dela Bucureşti.

La aterizarea pe aerodromul dela Zemun, a fost salutat de d. Gurănescu, ministrul Romă-

Moartea mitropolitului Pimen al Moldovei

Azi dimineaţă la orele 9 fără zece minute, mitropolitul Pimen al Moldovei a încetat din viaţă la locuinţa nepotului său d. căpitan Mihăescu din Bucureşti, strada Zece Mai.

Mitropolitul Pimen sosise de Vineri la Bucureşti urmând să plece apoi la familia sa din comuna Proviţa jud. Prahova.

Toată noaptea a avut dureri mari. Dimineaţa, la ora 8 a fost împărtăşit.

Mitropolitul Moldovei moare în vârstă de 83 ani.

Descinderi şi cercetări în chestia neregulilor dela jandarmerie

In legătură cu cercetările în chestia neregulilor dela jandarmerie, parchetul militar a operat descinderi şi percheziţii, în noaptea trecută la mai mulţi ofiţeri.

Au fost percheziţionate domiciliile d-lor: col. Crivăţ, col. Letzu, precum şi a încă şase persoane implicate în această afacere.

FAPTE ŞI ŞTIRI

Ieri a avut loc în comuna Cocioc, judeţul Ilfov, inaugurarea Casei de Sfat a partidului naţional-ţărănesc. La această inaugurare a participat şi d. Virgil Madgearu, preşedintele organizaţiei judeţului Ilfov.

Darea de seamă a întrunirei o vom publica în numărul de mâine.

Din cauza abundenţei de materie, «Pagina cooperaţiei» va apare în numărul nostru de mâine.

Astăzi la orele 5 seara va avea loc în str. 13 Septembrie 1, o reuniune a doamnelor membre ale partidului naţional-ţărănesc din sectorul de Albastru. Sunt rugate să ia parte toate doamnele înscrise în partid.

Eri fiind aniversarea regelui Victor Emanuel al III-lea al Italiei s'a oficiat la orele 10 jumătate dimineaţa un te-deum la biserica italiană din bul. Brătianu în prezenţa d-lui Ugo Solla, ministrul Italiei şi a întregii colonii italiene din Capitală.

După amiază ministrul Italiei a primit în localul legaţiei pe reprezentanţii şcoalei italiene şi pe toţi aceia cari au prezentat felicitări cu ocazia acestei aniversări.

Guvernul egiptean a numit pe d. Aly Ismail Bey în calitate de însărcinat cu afaceri de sine stătător şi Consul general cu reşedinţa la Bucureşti, în locul E. S. Abdel Malek Hamza Bey, ministru la Ankara, a cărui misiune a luat sfârşit.

Cu această ocaziune M. S. Regele Carol a conferit membrilor misiunei Egiptiene Marea Cruce a României, E. S. Hamza Bey, Steaua României în gradul de ofiţer, d-lui Hassan Zaki numit consul al Egiptului la Marsilia şi Steaua României în gradul de Cavaler d-lui Ahmed Abdelatif, numit vice-consul al Egiptului la San Francisco.

Germania cere ... în înarm...

Rolul vizitei d-lui von ... la Londra

PARIS, 12 (Rador). — Misiunea secretă pe care d. von Ribbentrop o are la Londra, preocupă toate ziarele franceze. Care poate fi scopul conversaţiunilor duse de emisarul d-lui Hitler? Pentru a răspunde acestei întrebări, «Le Journal», sub semnătura d-lui Saint Brice, aminteşte următoarele:

«Acum câteva zile a fost lansat un ciudat balon de încercare din Geneva. Nu era o fantezie fără însemnătate, căci emisarul era unul dintre cei mai bine informaţi asupra culiselor Societăţii Naţiunilor.

«Era vorba, nici mai mult, nici mai puţin decât de pregătirea reintrării Germaniei la Societatea Naţiunilor. Revenirea se va face în următoarele condiţiuni: imediat după terminarea plebiscitului din Sarre, Reichul îşi va relua în Societatea Naţiunilor locul care îi aparţine încă până la expirarea preavizului de doi ani, dat la 14 Octombrie 1933.

«Această revenire nu se ...

C...

Per... mei... inst...

14.

26

25

Discursul lui Maniu ținut la Vințul-de-Jos, la 28 Iunie 1936:

Maniu își exprimă simpatia față de Italia fascistă.

liberal

iasmeze

ierii

cetluită

Cuvântarea d-lui Iuliu Maniu la adunarea din Vinţul de Jos

(Continuare din pag. 4-a)

alta controlată de stat şi a treia, lăsată exclusiv la iniţiativa particulară şi la concurenţa liberă.

Alt necaz mare este că nu sânt bani. Bogăţii multe sunt în ţară, dar banul face să meargă roata economiei naţionale. Ori bani nu sunt. Când au venit liberalii au spus: «Votaţi cu noi, căci vom aduce bani cu carul». Promisiunea însă nu s'a împlinit. Trebuie deci ca noi să facem o reformă a monedei, iar Banca Naţională să o facem bancă de Stat. Trebuie să facem mari lucrări publice, drumuri, porturi, căi ferate, edificii publice, pentruca poporul să aibe unde lucra şi câştiga şi să poată consuma ceeace produce ţărănimea.

Aţi văzut voi drumul acesta care s'a făcut dela Bucureşti, prin Sibiu până la Oradea? L-am făcut noi, partidul naţional-ţărănesc. D. Mihai Popovici a luat bani împrumut ca să facem drum şi el a făcut contractul. Milioane şi milioane de lei au câştigat ţăranii şi industriaşii cari le-au lucrat.

Toate acestea trebuie făcute, pentrucă dacă nu se vor face, nu se poate stârpi sărăcia dintre noi. Ştiţi că ţara aceasta e cea mai bogată şi poporul cel mai harnic şi totuşi un învăţat francez, care a umblat toată ţara şi m'a vizitat şi pe mine la Bădăcin, mi-a spus: «D-le Maniu, mi-e ruşine că în ţara aceasta, nici 10 oameni dintr'o sută, nu se satură cum se cade.

Vedeţi dvs., conducătorii acestui popor, să nu lăsaţi ca poporul acesta harnic, să se istovească de foame.

Eu am făcut jurământ, în sufletul meu, că nu mă voiu odihni, până când imputarea savantului francez, nu va fi ştearsă de pe obrazul nostru, al conducătorilor politici. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Pentru aceasta e nevoie de aceste mari reforme economice şi financiare, în urma cărora să se facă o intensă muncă de producţiune şi în urma ei, câştig bun şi putinţă de consumare.

Dar fiindcă criza cea mare vine şi din distribuţia rea a mărfurilor, trebuie să facem o reţea puternică de cooperative, dacă altfel nu s'ar putea, chiar prin obligativitatea lor succesivă, în unele ţinuturi.

Mai trebuie ca administraţia ţării să fie în mâna poporului. Trebuie să fie reînfiinţată descentralizarea administrativă şi autonomia judeţelor şi a comunelor, ca să nu trebuiască să fugă, cetăţeanul până la Bucureşti, pentru orice lucru mic, şi mai cu seamă să nu se mai întâmple ca comisiuni interimare să hotărască peste sate şi judeţe, ci oameni aleşi de mulţime.

RAPORTURILE CU STATELE EUROPEI

Trebuie să ne îngrijim să stăm în bune raporturi, în bună prietenie, cu toate popoarele, dar noi nle, vrem să nu ne fie ciuntite hotarele şi nu permitem nimănui să se atingă de ţara noastră. Noi nu vrem războiu, nu vrem să atacăm pe nimeni, vrem să ne apărăm ţara noastră. Noi vrem pace şi noi trebuie să ne aliem cu ţări cari vreau pace.

VOCI: Franţa, trăiască Franţa!

D. IULIU MANIU: Ştiu sigur că pacea e dorită de Franţa, de Anglia, de Polonia, de Mica Antantă, de popoarele din Balcani, şi noi, cu inima curată, să mergem cu ele împreună, să apărăm pacea. Şi Societatea Naţiunilor vrea pace. Şi de aceia, să nu permitem ca ea să fie luată în batjocură, ci să o susţinem.

Cu mare mirare am văzut că unii oameni, cari se numesc politici şi se numesc Români, atacă Franţa...

VOCI: Jos cu ei!

D. IULIU MANIU: ...şi ne sfătuesc să mergem cu Germania.

(Proteste furtunoase; Jos cenzura!)

D. IULIU MANIU: Eu am făcut posibil să vină îndărăt Majestatea Sa Regele.

Când s'a ales Regenţa, a fost ales şi un civil, un om distins, mare român, preşedintele Curţii de Casaţie, G. Buzdugan. După moartea lui, colegii mei m'au rugat insistent, să mă aleagă pe mine Regent. Şi l-am refuzat spunând că nu vreau măriri, şi în al doilea rând, că vreau să lucrez în sensul convingerilor mele. Un Rege şi un Regent, nu au voie să aibă convingeri politice. Ei trebue să fie judecători, arbitri. Eu eram prea tânăr, şi aveam multă voinţă, şi prea tari convingeri politice, pe cari nu le-aşi fi putut afirma ca Regent. Şi am ales pe marele bărbat, pe Sărăţeanu, care mi-a făgăduit că dacă naţiunea română va voi pe Rege, nu se va opune. Despre acest plan ştia numai Vaida Alexandru, şi îi mulţumesc că a ţinut secretul până la capăt, şi astfel l'am putut aduce pe Rege înapoi.

Fraţilor! Timpul e înaintat.

Voci: Ascultăm bucuros d-le Maniu. Să o mai lungiţi.

D. IULIU MANIU: De acea, daţi-mi voie să fac încheerea cu o învăţătură. Dacă am ajuns ziua mare de a fi în România Mare, aceasta se datoreşte înaintaşilor de neam, de lege şi de dreptate. Noi mergem pe urmele lor. Toate popoarele cari s'au scufundat în desfrâu, s'au prăpădit. Aşa a fost cu Egiptenii, Grecii, Asirienii şi strămoşii noştri Romanii. Noi nu vrem ca neamul românesc să se prăpădească, şi, pentru aceasta, trebue să respecte în veci legea lui Dumnezeu, legea creştină. Nu trebue să suferim obiceiuri rele. Partidul naţional-ţărănesc (Strigăte: Trăiască!) a scos din iobăgie neamul românesc şi are programul cel mai minunat.

Să mergem pe calea bătută de străbunii noştri şi să nu ne lăsăm abătuţi dela ea.

Trebue să condamnăm încălcarea legilor de cei puternici şi să condamnăm violenţele celor de jos. Una ca şi cealaltă compromite renumele şi viitorul ţării. Şi dacă ar veni la dv. unii, să vă abată, spuneţi-le să vă lase în pace, să vină în tabăra noastră luptătoare, în care au loc toţi aceia cari cinstesc legile lui D-zeu, tradiţiile bune ale poporului românesc şi se închină măririi veşnice a naţiunii române, iar nu intereselor particulare şi mamonului. (Aplauze frenetice, îndelung repetate. Adunarea ovaţionează însufleţit câteva minute).

Apropierea de Franţa

Fraţilor, am numai la aceasta ar li cea mai mare ingratitudine faţă de Franţa, care a ajutat crearea Principatelor Unite, dar Franţa a ajutat şi facerea României Mari şi tot Franţa a fost aceea care ne-a dat miliarde şi miliarde, ca să ne refacem drumurile şi căile ferate şi să salvăm Banca Naţională, pe care liberalii o nenorociseră şi să ne facem lucrările publice, la trenuri şi la drumuri, de cari avem mare lipsă. D. Lapedatu, director la Banca Naţională, mi-a raportat că Banca e aproape de faliment şi m'a rugat să facem împrumutul, ca să salvăm această bancă, care astăzi e a liberalilor, dar pe care o vom scoate din mâinile lor (aplauze).

Când aceasta este situaţia, mi se cere să ne schimbăm, peste noapte, politica, tocmai atunci când prim-ministrul Franţei şi ministrul de externe, fac cele mai favorabile declaraţii, şi îşi iau cele mai favorabile obligaţii pentru noi, declarând trei lucruri mari, şi anume: Că vor securitatea colectivă, adică vor pace pentru întreagă Europa, dacă se poate pentru toată lumea; Că sunt de acord să se încheie acorduri regionale şi cu realizarea unei înţelegeri a statelor dunărene, fără atingerea vre-unui stat dunărean, ceeace face posibilă realizarea confederaţiei dunărene, singura soluţie posibilă, pentru asigurarea independenţei Austriei, şi prin urmare, a liniştei din Europa Centrală; şi în fine că nu vreau reforma statutului societăţii Naţiunilor, decât în sensul ca să se explice unele dispoziţii, cari ar cere o claritate mai precisă. Aceasta este un lucru extraordinar de important pentru noi, pentrucă, pe această temă, se dă bătălia cea mare: anume statele revizioniste [vor] reforma statutului societăţii Naţiunilor, să se schimbe în aşa fel încât să se poată face schimbări teritoriale şi cu majoritatea de voturi, ceeace ar fi pentru noi o catastrofă. Aceasta ar însemna ca hotarele ţărilor, să fie în continuă fluctuaţiune, după cum ar fi în fluctuaţiune raporturile de voturi, între diferitele state, ceeace ar produce o continuă nesiguranţă a hotarelor şi prin urmare o continuă neliniştie a popoarelor. Declaraţiunile guvernului francez, în privinţa aceasta, ne dau satisfacţiune, şi noi nu putem decât să fim recunoscători pentru aceasta (aplauze, ovaţiuni la adresa Franţei).

Poate fi Român cu cap, care să vrea, între asemenea împrejurări, ca noi să ne despărţim de Franţa şi să ne alipim de Germania, care este revizionistă!

În ceeace priveşte Anglia, vă recomand dvs. şi neamului românesc să nu ne despărţim de prietenia Angliei, statul care are cele mai multe interese comune cu noi, şi al cărei duşmani şi prieteni, sânt şi ai noştri. Avem aceleaş interese ca şi Anglia, iar noi nu o vom putea părăsi, fără să periclităm viitorul ţării noastre.

Tendinţele de expansiune spre Orient ale Rusiei cât şi ale Germaniei, trec prin România. Aceste tendinţe sânt periculoase intereselor Angliei. Interesele Angliei, cer deci o Românie puternică şi mare, care să fie un obstacol puternic, în calea Germaniei şi a Rusiei. Interesele României cer ca să fie o Anglie puternică, ca să poată opune rezistenţă tendinţelor de expansiune, peste România, a Germaniei şi Rusiei. Este deci evident că interesele noastre sânt de aceiaşi natură şi că prin urmare, trebuie să mergem neapărat cu Anglia — şi în cât mă priveşte — nu voiu putea sfătui niciodată, neamul românesc, ca să facă ceva, ce ar putea răci raporturile dintre Anglia şi România.

Pe mine nu mă tulbură conjuncturi momentane, nici capricii superficiale, şi trebuie să caut liniile mari şi permanente ale destinului popoarelor.

Să ţinem cu aceste state. Sunt fericit că Anglia şi Franţa se înţeleg perfect şi doresc din tot sufletul să se înţeleagă cu Italia, care e sora noastră şi cu care vrem să mergem împreună.

Bine mi-a părut când am citit că sancţiunile contra Italiei, trebuie şterse, căci eu am fost cel dintâi om politic care am spus că trebuie să fim alături de Italia. Înţelegem justele aspiraţiuni ale Italiei, în ce priveşte Abisinia. Dreptatea a eşit la iveală. Mulţi se uitau la mine zâmbind şi spunând: «Acum a sfeclit-o d. Maniu». Dar, precum se vede d. Maniu n'a sfeclit-o... (Aplauze).

Să ne rugăm lui Dumnezeu ca aceste trei mari naţiuni să se înţeleagă şi să meargă înainte, cu noi şi cu Mica Antantă şi cu înţelegerea balcanică, şi să apere pacea, care ne trebuie ca pâinea cea de toate zilele. (Aplauze: Trăiască pacea!).

Să nu creadă cineva că ne este frică de războiu. Când e vorba să ne apărăm suntem gata să o facem şi nu ne este teamă. Nu putem face însă o politică externă, cu autoritate, câtă vreme nu avem o armată puternică şi câtă vreme nu respectăm tratatele şi contractele încheiate. Or, ţara românească e cunoscută ca o ţară care nu-şi respectă contractele. Numai guvernul nostru le-a respectat. Eu niciodată nu voiu admite ca tratatele pe care le-am semnat şi tratatele pe care le-am încheiat, să fie nesocotite, câtă vreme ele nu vor fi schimbate, cu bună înţelegere. Tratatul minori...

RAPORTURILE CU GERMANIA, ANGLIA ŞI ITALIA

D. Hitler va face un mare expozeu în Reichstag

Germania va participa la conferinţa puterilor Locarniene

PARIS 2 (Rador). — «L'Oeuvre» anunţă că d. Hitler are intenţia să convoace Reichstagul pentru Duminică sau Lunea viitoare şi că Fuehrerul va ţine cu acest prilej un mare discurs politic.

Se pare pe de altă parte — adaogă «L'Oeuvre», — că Germania ar accepta să participe la conferinţa puterilor locarniene, care s'ar ţine la Bruxelles la 20 sau 21 Iulie, dacă ar fi invitată.

Comentând această conferinţă, d-na Tabouis dă în «L'Oeuvre» următoarele precizări:

S'a hotărât invitarea Italiei la conferinţa locarnienilor, ce se va ţine la Bruxelles. Această conferinţă va marca o primă etapă, în cursul căreia ar urma să se discute situaţia generală. O a doua etapă ar fi câteva zile mai târziu, când ar fi invitată şi Germania.

Credem a şti că delegaţia franceză ar pune drept condiţie ca până atunci să fi sosit răspunsul Reichului la chestionarul britanic şi poate şi alte condiţiuni. Domneaţa impresia că dificultăţile în această privinţă vor fi lesne aplanate.

Este dificil să se spună dacă aceste ştiri corespund exact realităţii, — observă d-na Tabouis, — deoarece nu se poate şti încă dacă Italia va accepta să vină la conferinţa locarnienilor.

Ziarele engleze despre dezbaterile dela Geneva

LONDRA, 2 (Rador). — Corespondentul Agenţiei Havas comunică:

Ziarele engleze comentează pe larg discursurile ţinute în şedinţa de eri a Adunării Societăţii Naţiunilor.

Presa care susţine guvernul subliniază atitudinea demnă a d-lui Eden, pe când ziarele de opoziţie îşi exprimă satisfacţia pentru curajoasă intervenţie a reprezentantului Africei de Sud.

«Daily Herald» regretă că primul ministru francez n'a pronunţat cuvinte de regret pentru soarta Abisiniei.

«Daily Telegraph» observă că d. Eden a fost primul ministru care a declarat în public că sancţiunile nu mai sunt utile şi că deaceia trebuesc ridicate.

In cercurile italiene, afirmă «Daily Telegraph», declaraţia d-lui Eden privitoare la menţinerea acordurilor mutuale de asistenţă în Mediterana [...] între Franţa, Anglia, Iugoslavia şi Turcia, este considerată drept o nouă dovadă că aceste ţări nu consideră restabilită situaţia normală.

Ziarele franceze despre discursul d-lui Blum

PARIS 2 (Rador). — Agenţia Havas comunică:

Ziarele, în general, primesc favorabil discursul dela Geneva al d-lui Blum.

«Le Matin» scrie: «Deosebit de elegant în formă, inteligent întocmit, plin de nuanţe şi subtilităţi, marele discurs pe care l'a pronunţat eri d. Blum a produs o vie impresie în toate cercurile internaţionale.

«D. Blum a împins adesea idealismul până la himeră, dar d-sa a susţinut că de această himeră depinde viaţa internaţională şi că fără ea pacea va rămâne întotdeauna ...telui de consiliu care n'a fost poate construit numai pentru a corespunde locului şi momentului. Spiritul lui Briand se găsea într'unele din cuvintele d-lui Blum».

In «Echo de Paris» Pertinax scrie: «Discursul d-lui Blum, sintetic şi concis, a depăşit posibilităţile de înţelegere ale unei mari părţi din auditoriu. El a fost însă deosebit de apreciat de delegaţiile amice, în special pentru cele spuse privitor la apărarea frontierelor. Dar vai, azi nu mai suntem în epoca cuvintelor. Numai actele ar putea să refacă autoritatea şi prestigiul ţării noastre».

«A fost un discurs curajos, declară «L'Oeuvre». Cu o logică necruţătoare, d. Blum, pentru prima dată în istoria Societăţii Naţiunilor, a prezentat un bilanţ exact în care a înfăţişat gravitatea ceasului şi a semnalat iminenţa unui războiu posibil şi chiar probabil, în momentul de faţă».

Conversiunea împrumuturilor interne sovietice

MOSCOVA 2 (Rador). — Agenţia Tas comunică:

Din sursă autorizată se anunţă că actuala conversiune a împrumuturilor interne sovietice nu se extinde şi la obligaţiunile împrumuturilor interne, — aşa numitele emisiuni cu dobândă, — cari au fost plasate în străinătate pentru devize străine.

Calculele pentru aceste împrumuturi vor fi efectuate în aceleaşi condiţiuni ca şi în trecut.

Sătean ucis de trăznet

ştiri

liană solidară cu expulzaţii din Geneva

de avion în ...go de Chili

mulţumită

15.

28

~~27~~

Maniu elogiază pe Hitler şi pe Mussolini, într'un discurs ţinut la Cluj, la 1 Dec. 1937.

(Adevărul, 2 Dec. 1937.)

15

29

erul

cerul.
Dar numai pentru o parte din cetățenii acestei țări...

2 Decembrie 1937

Director politic: MIHAIL SADOVEANU

BIROURILE: București, Strada Const. Mille 5-7-9

TELEFON: Redacția și Ad-ția 3.84.30; Adm. G-ral 3.63.53; Tip. 4.67.39; Com. Tip. 4.29.44; Publ. 4.98.12; Provincia 3.84.31; Labor. Radio 5.06.94

CHESTIA ZILEI

AL II-LEA TREN GUVERNAMENTAL

Desen de ROSS

D. INCULEȚ. — ***Tot eu, sărac-de-mine, trebue să gâfâi și pentru garnitura... lărgită.***

INCOTRO?

Ad D. Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc, a rostit eri, la Cluj, un discurs surprinzător.

D-sa a făcut elogiul d-lor Mussolini și Hitler. Cităm textual din relatarea, care ni s'a transmis:

„Avem ca exemplu pe Mussolini in Italia și pe Hitler in Germania, cari prin voințele lor nestrămutate au reușit să trezească conștiințele națiunilor respective, ajungând azi la realizări invidiate de lumea intreagă. D. Adolf Hitler in Germania, prin felul cum a știut să-și impună voința dârză, nu numai că ți-a salvat țara de anumite curente care de care mai periculoase, dar a reușit să concentreze asupră-și atenția lumii intregi. E drept că atunci când pe firmamentul politic internațional au apărut un Mussolini și apoi un Hitler, noi i-am privit cu oarecare neincredere. Faptele lor insă, le justifică azi cu prisosință existența și noi, ca spectatori obiectivi, trebue să-i admirăm".

Pasagiul citat e lung. Lungimea insă e scuzată: declarația d-lui Iuliu Maniu e senzațională.

Să recapitulăm faptele:

Acum 7 zile, d. Iuliu Maniu lua președinția partidului național-țărănesc, cu misiunea specială de a reintrona constituționalismul in viața publică românească.

D. IULIU MANIU

In aceiaș seară d. Iuliu Maniu incheia un pact cu d. Corneliu Codreanu, adversarul deschis și leal al regimului constituțional.

După 7 zile, d. Iuliu Maniu face apologia d-lor Mussolini și Hitler, cei doi realizatori ai regimului dictatorial in Europa.

Când s'a incheiat acordul Maniu-Codreanu, am notat aci, cu toată obiectivitatea, nedumerirea noastră.

Se poate apăra un regim — in speță regimul constituțional — aliindu-te (oricât de vremelnic și oricât de strategic) — cu adversarul cel mai hotărît al acelui regim?

Poți face o politică externă alături de Franța, in tovărășia omului care declară cu o minunată sinceritate, că merge pe axa Berlin-Roma?

După ce am formulat aceste intrebări, oameni cari cred in minuni și scamatorii, ne-au spus:

— Veți vedea: d. Maniu il va manevra pe d. Codreanu...

Intrucât ne privește, nu admirăm și nu apreciem „manevrele" de felul acesta. Ele pot fi bune in vremuri normale. Azi, fiecare trebuie să stea pe poziția lui. A trecut timpul jocului dublu. Cine l-a incercat in Germania sau in Austria, in Italia sau in Rusia, s'a inșelat. Kerenski, von Pappen, Bruening — sunt exemple deplin doveditoare.

Dar — hai să admitem că „manevrele" sunt incă utile. Recitiți pasagiul de mai sus. E clar: d. Codreanu „manevrează" pe d. Maniu.

D. Codreanu a declarat alaltăeri că, pe toate problemele (democrație, politică externă, etc.), — stă la polul opus d-lui Maniu. O zi mai târziu, d. Maniu găsește un punct comun cu d. Codreanu: admirație pentru d-nii Hitler și Mussolini.

D. Codreanu a rămas pe linia d-sale. D. Maniu s'a deplasat SPRE d. Codreanu.

Evident, d. Maniu iși poate schimba opiniile. D-sa nu este osândit la consecvență. Dar când un om de linia și prestigiul d-sale iși schimbă opiniile, — e dator celor — cari l-au urmat, celor cari CRED in d-sa să explice CAUZA schimbării.

Acum 7 zile d. Maniu declara că merge cu Franța și cu Constituția.

Azi, d-sa merge cu d-nii Hitler și Codreanu.

Ce s'a petrecut in aceste 7 zile?

Intrebarea aceasta și-o pun toți cei cari stimează marea, covârșitoarea personalitate a d-lui Iuliu Maniu.

Tudor Teodorescu-Braniște

Concluziile conferinței dela Londra

D. YVON DELBOS

Primul ministru și ministrul de externe al Franței au terminat aseară conversațiunile cu reprezentanții guvernului englez. Conferința aceasta anglo-franceză s'a intrunit intr'un moment internațional foarte serios. Cele două mari democrații ale Apusului vor să facă ultima incercare de a se ajunge la stabilizarea păcii, in sensul de a inlătura pe viitor acțiunile turburătoare de revizionism ale d-lor Adolf Hitler și Mussolini.

Ca bază a discuțiunilor a fost luat raportul lordului Halifax, asupra conversațiunilor pe cari le-a avut cu dictatorul Germaniei și dela care a cerut in numele Marei Britanii o expunere mai precisă a scopurilor pe cari le urmărește in politica internațională.

Textul comunicatului dela Londra precum și declarațiile șefilor celor două guverne au constituit o nouă și definitivă afirmare a solidarității anglo-franceze in fața problemelor internaționale. Comunicatul subliniază că in conferința dela Londra **„s'au găsit noui dovezi ale comunității** DE ATITUDINE **și de vederi cari caracterizează atât de fericit relațiile dintre Franța și regatul Marei Britanii"**.

O constatare la care trebue să adăugăm, cu cea mai evidentă satisfacție, perspectiva vizitei d-lui Delbos in Polonia și in țările Micii Ințelegeri. In această privință comunicatul subliniază:

„INTERESUL COMUN pe care cele două guverne il poartă menținerii liniștei in această parte a Europei".

Trebue să insistăm cu deosebită indărătnicie asupra acestui punct foarte insemnat pentru noi, intrucât in cadrul general al comunicatului el reprezintă **adeziunea formală a Marei Britanii la punctul de vedere al guvernului francez in ce privește Europa Centrală, deci Mica Ințelegere și** IN SPECIAL ROMÂNIA.

Cunoaștem foarte bine atitudinea Franței față de aliații săi din răsăritul și sud-estul Europei. Sunt abia câteva săptămâni de când ministrul de externe Delbos a precizat că oricând și pe orice cale s'ar produce un atac impotriva independenții politice sau a integrității teritoriale in ce privește țările cu care este legată prin tratate de alianță și de prietenie Franța iși va respecta pe deaintregul angajamentele și va pune in mișcare absolut toate forțele imense de astăzi ale marei națiuni franceze.

Intrucât comunicatul dela Londra vorbește fără inconjur despre **„comunitatea** DE ATITUDINE" și nu numai **„de vederi"**, intre Franța și Marea Britanie, este inutil să căutăm a mai explica sensul exact al textelor pe cari le-am citat.

De altfel chiar concluziile de ordin practic sprijinesc aceste interpretări. Marea Britanie și Franța au hotărît de comun acord să nu dea Germaniei hitleriste niciun fel de colonie și niciun fel de avantaje economice, dacă nu va conveni să dea asigurări și garanții că va colabora cu sinceritate la intărirea edificiului de pace, așa cum a fost el ridicat in Europa prin tratatele din 1919. Marea Britanie și Franța doresc, ca și noi de altfel, o cooperare cu toate țările **„la opera comună de impăciuire generală"**, evident după concepțiile sistemului de politică internațională al Franței și al Angliei.

Din această cauză Germania hitleristă a ținut să-și manifesteze nemulțumirea incă de aseară. Dictatura germană nu admite condițiunea esențială a blocului franco-englez, de a se lega restituirea coloniilor de participarea Germaniei la consolidarea operii de pace. Cercurile autorizate dela Berlin — după cum relatează telegrama serviciului special al ziarelor noastre, precum și ziarele inspirate, cum subliniază agenția Rador, — arată

D. CHAUTEMPS

tenția de a organiza la inceputul lunei Ianuarie 1938 la Budapesta, o conferință italo-maghiaro-austriacă, in care să se discute **„situația generală europeană"**, și bine ințeles să se repete scenele atât de dureroase pentru noi, dela Milano și dela Roma.

Ținând seama de faptul că angajamentele diplomatice dela Londra se sprijină pe eficiența celor două mari puteri democratice, avem motive să nu ne neliniștim prea mult, intrucât nu există pe fața pământului astăzi o forță militară și economică, de proporții spre a rezista „argumentului" pe care il reprezintă un grup de 600 de milioane de oameni.

Liviu P. Nasta

NĂZBÂTII

NU SE POTRIVEȘTE?

Vorbind de ințelegerea Maniu-Codreanu, „Viitorul" adaogă: „Spune-mi cu cine te insoțești".

Vorba asta nu se potrivește și car telului cu d. Vaida?

Klx.

GLOSE POLITICE...

PUNCTUL PRINCIPAL

Toți oamenii politici și toate ziarele continuă să desbată problema felului cum s'a rezolvat criza politică. Aproape nu-i discurs — din partea guvernului sau din lagărul opoziției — in care să nu se critice sau să nu se aprobe rezolvarea crizei.

Intr'o țară democratică din Apus nici n'ar fi existat criză. Alegerile s'ar fi făcut sub același regim, votul hotărând parlamentul, iar parlamentul — noul guvern.

Dacă s'ar fi bănuit soluția actuală, nici n'ar fi fost nevoe de criză. Așa insă politica s'a incurcat din exces de abilități...

Oricum, discuția e oțioasă.

Lucrul important in rezolvarea crizei care, de fapt, n'a fost rezolvată — ci numai amânată — este verdictul cetățenilor. Alegătorii, venind la urne, vor decide cum trebue să se rezolve, definitiv, criza.

Iar pentrucă răspunsul să fie limpede, trebue să fie limpede și intrebarea.

Fiecare partid are datoria să-și expună, clar și sincer, programul; și să aștepte rezultatul.

Din considerații oportuniste, unele partide au creat un echivoc in jurul programelor. Verdictul alegătorilor va fi pătat, și el, de același echivoc.

Iar haosul care incepe să se intindă — nu știm cum se va limpezi...

PENTRU ȚARANI

Am citit toate manifestele electorale.

Nu există partid politic, care să nu pună — la loc de frunte — reformele pentru țărănime, conform revendicărilor maselor populare.

Această imprejurare arată maturizarea corpului electoral. Votul universal și-a dat rodul. Plugarii nu mai pot fi ademeniți cu baliverne ca'n trecut. Pentru a-i convinge — e necesar să alcătuiești un program și un plan de activitate, care să corespundă cerințelor izvorâte din viața satelor.

Alegătorii sunt conștienți. O dovadă este glasul de opozant al unui țăran din Basarabia, care s'a ridicat impotriva' stăpânirii — reprezentate la o intrunire publică printr'un reprezentant al guvernului.

Dar, chiar inainte de verdictul maselor, intrecerea partidelor de a face un program cât mai țărănist — este demonstrarea unui adevăr: că alegătorul este acum conștient.

Dreptatea e deci de partea acelora care au cerut votul universal — având incredere in calitățile poporului român, in rezultatul experienței politice ca și in puterea de grabnică maturizare a corpului electoral.

PROGRAMUL

La o intrunire ținută la Cernăuți, — d. Iunian a spus, printre altele, următoarele:

„Cred că pe temeiul programului nostru, vom birui. Sinceritatea noastră am dovedit-o in ultimele săptămâni. Am fi putut guverna dacă am fi vrut, dar am respins orice ofertă, ca să rămânem credincioși programului nostru. Ființa noastră morală nu poate ieși decât intărită. Dacă nu ne votează țara, rușinea va cădea asupra ei.

„Sprijiniți deci singurul partid care, in această bulmăceală generală, a rămas credincios programului său".

Respectul programului, consecvență și perseverență politică sunt lucruri elementare — dar aiuri...

La noi insă nestabilitatea politică este atât de mare, incât credința păstrată programului este, cu drept cuvânt, un titlu de glorie pentru un partid care poate cere voturile pe baza acestui punct de program: „respectarea programului".

M. Sevastos

1 Decembrie

Vrajbă, după Unire

de VICTOR EFTIMIU

Sunt poate, singurul gazetar din vechiul regat care a trecut in Ardeal inainte de unire. Am stat acolo vreme indelungată, in mijlocul marilor luptători cari impreună cu cei dela București au zidit țara mare și frumoasă de azi.

Sunt satisfacții pe care le notezi fără inutile declamații, fără patetism de circumstanță, — dar cu atât mai adânci și mai calde. E o tainică mulțumire interioară să fi luat parte cu inimă nouă, cu ochii tineri și surâsul inflorit, la pregătirile ...

... mult sunt legat la această țară a tinereții mele cu peisagiile ei potolite, cu chipurile tumultuoase, cu doinele ei pline de parfumul afinelor pe inserate...

•

Mai târziu, iată Budapesta. Cafeneaua „Jaegerhorn", unde se adunau fruntașii românilor transilvăneni, deputați sau avocați, in Capitala superbă de pe cele două maluri ale Dunării.

Tânăr și subțirel, tot așa de calm și nepătruns ca astăzi, d. Iuliu Maniu ...

... și părintele Vasile Lucaci, al cărui nume trebue pomenit oridecâteori se va vorbi de luptele pentru unire... Augustin Paul, profesorul Cioban, Birăuț, care scotea „Lupta" la Budapesta, s'au dus și ei pe cele limanuri... Masa românilor a rămas de mult goală, la „Jaegerhorn".

Iuliu Maniu, fără să se induioșere fățiș, dar cu o calmă emoție stăpânită, mi-a amintit, nu odată, de primele noastre intâlniri la „Jaegerhorn", acum mai bine de un sfert de veac.

Tot așa, nu uită să-mi amintească că d. Alexandru Vaida-Voevod in primăvara anului 1909, când la Viena, ne intâlneam in fiecare zi și vorbeam ore intregi la „Arkadenkafe". Eu nu fusesem incă in Franța, dar trimeteam lui Const. Mille pentru „Dimineața" „Scrisori din ...

GLEZ MODERN

„Dreptatea", 3 Dec. 1937.

Maniu prezintă regimurile lui Hitler și Mussolini, ca exemple ce trebuiesc urmate de poporul român.

Dreptatea

3 Dec. 1937

Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, Str. G. Clemenceau, 9. — Telefon: Redacţia 3.03.42, Ad-ţia 5.13.91

...ţa comitetului executiv din Ardeal şi Ba...

...pozeu al d-lui Iuliu Maniu, preşedintele partidului naţional-ţă...

Trei-Scaune: Costche Lupu.
Turda: Prof. Valer Moldovan, dr. Ionel Pop.
Târnava-Mică: Dr. Augustin Popa.
Târnava Mare: Ing. V. Serdici.

Cuvântul de deschidere rostit de d. Prof. Valer Moldovan

D. profesor Valer Moldovan, luând cuvântul arată că d. Mihai Popovici, preşedintele organizaţiilor din Ardeal şi Banat, precum şi d. Victor Moldovan, secretarul lor general, fiind suferinzi, d-sale îi revine onoarea de a prezida consfătuirea de azi.

In continuare arată că-şi îndeplineşte o pioasă datorie când îşi aduce aminte de vrednicii luptători ai Ardealului, care între timp au trecut la cele veşnice. In primul rând trebue să aducem prinosul nostru de pietate lui Aurel Socol, neînfricatul şi devotatul luptător mort în vara trecută. Roagă adunarea să păstreze un minut de reculegere în memoria lui Aurel Socol, fostul vice-preşedinte al organizaţiilor P. N. Ţ. din Ardeal şi Banat.

Şedinţa de astăzi a fost convocată — spune în continuare d. prof. Valer Moldovan — în preajma alegerilor generale. Evenimentele ce s'au scurs şi felul cum a fost rezolvată criza de guvern, au adus o nouă umilire partidului nostru şi în special ramurei sale ardelene. Protestăm cu energie împotriva felului

Ni s'a făcut o mare nedreptate, dar nedreptatea aceasta a însemnat un bine mare pentru partidul nostru. In primul rând pentrucă ne-a trezit din adormirea în care ne aflăm, dând un nou impuls mişcării noastre politice. In al doilea rând ne-a făcut cel mai mare bine, redându-ne pe iubitul nostru preşedinte d. Iuliu Maniu, întemeietorul partidului nostru şi speranţa noastră a tuturora. (Aplauze îndelungate şi ovaţiuni însufleţite).

Dar schimbările de care am vorbit ne-a adus şi bucuria de a vedea revenind în mateă prietenii noştri vechi, de cari împrejurări vitrege ne-au despărţit pentru o clipă. (Aplauze).

In acest moment istoric ei au simţit datoria de a fi între noi. In fruntea acestora stă d. Emil Haţieganu (Aplauze). Ii salut cu bucurie în casa lor şi a noastră.

Arătând care este ordinea de zi a adunării, d. profesor Valer Moldovan declară şedinţa deschisă.

Discursul d-lui Emil Haţiegan

Răspunzând cuvintelor d-lui prof. Valer Moldovan, d. Haţieganu spune următoarele:

Domnule preşedinte, dragi fraţi,

Declar înainte de toate că în sufletul meu nu păstrez aici o urmă de supărare împotriva nimănui. Dacă în cursul absenţei mele, în cursul luptelor ce am susţinut pe vremea acestei absenţe a-şi fi supărat pe cineva, vă rog să mă iertaţi. Tot aşa cum şi eu iert pe toţi acei cari în înverşunarea aceleiaşi lupte mi-ar fi adus vre-o supărare. Eu viu între voi cu dragă inimă, pentruca împreună să ducem la izbândă lupta pornită cu atâta dârzenie.

Domnule Maniu, iubitul nostru preşedinte,

Soarta ţi-a hărăzit un rol istoric. Dumnezeu ţi-a încredinţat biciul lui Isus să scoţi din templul sfânt al Naţiunii pe toţi

Ai în jurul tău bărbaţi oţeliţi în lupte, bărbaţi încărunţiţi şi tineri plini de elan, cari te vor urma şi gata să urmeze până la ultima picătură de sânge.

Domnule preşedinte,

Am dus lupte grele sub conducerea ta înţeleaptă. Te-am văzut la răspântii istorice, te-am văzut în momente grele, dar nici odată nu te-am văzut atât de hotărât ca în aceste zile când te-ai decis să duci până la sfârşit această grea luptă.

Dar să fii sigur că aşa cum ai fost întotdeauna biruitor, vei duce la izbândă şi această luptă, ce o dai pentru eliberarea şi emanciparea poporului românesc.

Ce-ţi putem noi dori domnule preşedinte?

Hotărâre ai, putere pentru a duce lupta ai. Iţi dorim dar ca bunul Dumnezeu să-ţi dea doar sănătate, sănătate şi iar sănătate, pentru ca să duci la bun sfârşit marea misiune ce ţi s'a hărăzit.

Strânşi uniţi în jurul tău vom da lupta cea mare, pentru a încununa cu izbândă hotărârea ce ai luat. (Aplauze furtunoase şi ovaţiuni entuziaste).

...d-lui preşedinte Iuliu Maniu

ci la masa de luptă la care am făcut revoluţia în 1918, la care am stat în 1923, 1926 şi 1928, îndreptând lupta plină de jertfă şi de riscuri, pentru emanciparea poporului românesc.

Să ştii şi să ştiţi toţi că lupta care începe va fi crâncenă, plină de riscuri. Să nu credeţi că e o luptă care merge pe jumătate, sau pe glumă. Ea merge pe deantregul. (Aplauze furtunoase). Cine are vre-o îndoială e liber să nu plece cu noi, dar nu este liber să stea la jumătatea drumului.

VICTORIA VA FI A NOASTRA

Sunt mulţumit fiindcă te ştiu că nu stai şi nu aş sta niciodată la mijlocul drumului. Dumnezeu să ne ajute să sărbătorim împreună victoria. Pentru că victoria va fi a noastră! Nu mă îndoesc nici un moment de acest lucru, şi dacă hotărârea care ne stăpâneşte astăzi ne va domina sufletele şi mai departe, victoria va fi a noastră!

Evident în sufletul nostru nu a rămas nici cea mai mică umbră de supărare pentru ciocnirile care au fost fatale şi inevitabile în luptă. Ai spus că nici odată nu m'ai văzut atât de hotărât ca acum. Am fost hotărât întotdeauna dar poate hotărârea mea nestrămutată nu a fost exprimată aşa de vijelios ca în ultimul timp. Solidaritatea frumoasă din Ardeal făcea înainte să nu fie urechi surde şi inimi închise faţă de adevăr. Astăzi, durere, sunt mai multe urechi cari nu vor să audă şi ochi cari nu vor să vadă. Astăzi mi...

stimulent pentru dv., ca dispreţuind primejdiile să trâmbiţaţi adevărul cu aceiaşi energie.

Aş greşi dacă aş face aici o expunere asupra situaţiei politice şi asupra împrejurărilor cari ne-au adus până aici. Cunoaşteţi cu toţii acest lucru în amănunţime. Mă folosesc însă şi de această ocazie ca să fac câteva constatări, nu pentru dv., ci mai ales pentru luminarea opiniei publice. Am fost preşedintele partidului şi al guvernului. Am guvernat cu mult succes. Am ţinut în mână destinele Statului fără şovăiri şi am mers pe calea programului nostru fără reticenţă. Mi-am propus să pun în ordine aparatul de Stat. Am reformat structura organelor Statului. Am reformat serviciile de guvernare de Stat, cel al administraţiei centrale administrative, serviciul financiar. Am reorganizat Jandarmeria, Siguranţa Statului şi Poliţia. Am adus reforme economice şi am pus pe baze sigure desvoltarea secţiunii cooperatiste. M'am silit ca prin aceste reforme să dau cadre potrivite unui conţinut nou pentru neamul nostru. Am reformat deci întreg aparatul de Stat. Ajuns aici a trebuit să merg până la capăt.

Stările de lucruri de astăzi, chiar fiind la guvern, ne-ar împiedica să realizăm programul nostru.

Felul meu de a vedea nu este o abstracţie ci o mare realitate, pe care oamenii chiar de nu o înţeleg, o simt. Massele nu

D. IULIU MANIU

judecă, — ele simt. Cred că mergând pe calea aceasta vom putea stârni un curent pentru a apăra cele mai scumpe comori ale sufletului nostru. Astăzi stăpânesc curentele. Ele decid. Curentele se nasc din anumite sentimente şi anumite necesităţi reale. Necesităţile acestea au mai puţină importanţă însă decât partea sentimentală. Ajung două exemple să vă ilustreze acest lucru: Mussolini a devenit stăpânul Italiei, Hitler a devenit stăpânul Germaniei, exploatând această parte sentimentală.

După unificarea Italiei Mussolini văzând că anumite curente pun în discuţie însuşi rezultatul războiului, şi ameninţă Italia cu prăbuşire şi-a zis: să ne adunăm într'un mănunchiu, într'o fascie, în contra tendinţelor materialiste şi să apărăm unitatea Italiei câştigată prin războiul plin de jertfe.

In Germania erau stăpâni socialiştii şi comuniştii. Aveau milioane de voturi dar ei s'au silit să mulţumească numai interesele materiale, nu au ştiut însă pipăi şi partea sentimentală a poporului german. Hitler a devenit stăpânul Germaniei exploatând această parte. Logica lui a fost: pacea ce s'a făcut ne calcă demnitatea naţională. Suntem şi vrem să fim egali cu celelalte naţiuni. Pe tema aceasta şi pe judecarea reală a posibilităţilor economice ale ţării sale, a ajuns stăpân nu numai pe Germania ci şi pe atenţia lumii întregi, care se uită nu cu un ochiu ci cu amândoi la ceeace face el, şi este silită să ţină cont de el, pentrucă a ştiut să mobilizeze într'un curent formidabil partea sentimentală: demnitatea naţională.

Să apelăm la demnitatea naţională

Sunt de părere că şi noi, poporul român, trebue să facem la fel. Nu trebue să cultivăm numai exigenţele materiale, ci să apelăm şi la demnitatea naţională, ca poporul să nu sufere o umilire naţională sau cetăţenească.

Astăzi stăm într'o situaţie umilitoare.

Dv. ştiţi, că nimeni în ţara aceasta nu este mai ataşat ca mine sistemului monarhic constituţional. Sunt foarte puţini care să cunoască şi să aprecieze ca mine, marile calităţi ale Suveranului. Dar nici odată nu mi-a trecut prin minte să mă silesc să câştig favoruri, prin ascunderea adevărului, indiferent dacă din aceasta rezultă pentru mine un bine sau un rău. Ceeace spun, o spun numai cu convingerea şi în dorinţa realizării unui bine pentru ţară.

Prin urmare, eu găsesc că cea dintâi lozincă electorală a noastră, trebue să fie apelul la demnitatea naţională, în toate formele, cu toate mijloacele. Trebue să folosim toate căile pentru a pătrunde la sufletul mulţimii, pentru a răscoli sentimentul de demnitate, care să fie opus ca un veto categoric faţă de continuarea situaţiei intolerabile de azi.

Ideia naţională în adevărata ei concepţiune realizatoare este punctul de

(Continuare în pag. 4-a)

„Germania vrea să se izoleze de restul omenirii"

BERLIN 2 (Rador). — D. doctor Goebbels a pronunţat aseară un important discurs la o mare întrunire ţinută la Munster (Westfalia).

Cea mai mare parte a discursului a fost consacrată problemelor politice aflate acum în suspensie şi realizării planului de patru ani.

Oratorul a afirmat că «prin politica sa, Germania nu vrea să se izoleze de restul omenirei, fiindcă ea a reuşit acum să învingă în mod definitiv starea de inferioritate în care s'a găsit, imediat după războiu».

Regimul naţional-socialist, a continuat d. dr. Goebbels, caută să câştige deplină independenţă în domeniul economic, al devizelor şi al materiilor prime. Dealtfel, prin politica de până acum, Fuehrerul a realizat în mare parte multe dintre revendicările Germaniei. Acum este imposibil să nu se ţină seamă de cuvântul Germaniei, în marile chestiuni de interes internaţional. Germania, ajunsă din nou puternică, va avea din nou prieteni printre puterile mondiale.

Ea este acum un factor decisiv în politica europeană. Bolşevismul, acest pericol mondial, trebuie să recunoască că azi nu se mai găseşte în faţa unei Germanii slabe, aşa că el va trebui să constate că are de luptat cu o grupare de forţe, formată din trei mari state, cari nu vor permite niciun amestec în chestiunile lor interne.

Germania, a terminat d. dr. Goebbels, n'a învins bolşevismul prin fraze teoretice, ci printr'o convingere profundă şi prin reîntinerirea poporului întreg, prin naţional-socialism.

Importul de porci al Cehoslovaciei

In ultimii trei ani, importul de porci al Cehoslovaciei, după datele statistice oficiale, a fost următorul:

	1934	1935	1936
România	25655	73885	127310
Jugoslavia	22201	63473	108557
Ungaria	5729	35663	33076
Polonia	9999	10476	7365
Olanda	1340	767	294
Danemarka	1606	478	—
Lituania	1326	—	—

România deţine, deci, locul întâi la exportul porcilor în Cehoslovacia.

Asigurările sociale în Grecia

ATENA, 2 (Rador). — Instituţia Asigurărilor Sociale şi-a început pe ziua de eri activitatea la Atena, Pireu şi

JUDEŢUL TECUCI

CAMERA

Vasile Beldie, avocat
Zaharia Doniga, avocat
Preot Iorg. Postelnicu
Vasile Avram, înv. fost insp. şc.

SENAT: consilii

Valentin Meran, podgorean

SENAT: universal

Demostene Botez

JUDEŢUL ARGEŞ

CAMERA

Armand M. Călinescu
Vasile Vespescu, prof. univ.
N. Nicolescu Lungu, fost senator
Take Nicolescu, fost deputat
Ion I. Popescu, fost insp. şcolar
Ion Garofelu, fost insp. şcolar

SENAT: universal

General Sichitiu

SENAT: administrativ

Nae N. Gheorghiu, fost primar

JUDEŢUL DOLJ

CAMERA

V. Potârcă
Aurel Giulescu
Ion Virvescu
Gheorghe Dumitrescu
Ilie Ioan
Mitrică Enciolu
Paul Popescu
Ştefan Stănciu
Constantin Chmaru
Ştefan Nicolaescu

SENAT

I. B. Georgescu
I. D. Mitrică
Tudor Popescu Stănciu
Costică Teodorescu

SENAT: consilii

H. Ciocâlteu

JUDEŢUL CAMPULUNG-BUCOVINA

CAMERA

Dr. Gavril Alvirescu
Constantin Bosca

SENAT: universal

Aurelian Moldovanu

SENAT: consilii

Victor Gribovschi

JUDEŢUL BAIA

CAMERA

I. Hudiţă, profesor
Mihai Teodorescu, avocat
Aurel Pumărleanu, avocat
Al. Bratu, institutor, fost revizor şcolar.

SENAT: sufragiul universal

I. Hudiţă

SENAT: consilii comunale

Gh. Holban, institutor, fost revizor, fost insp. şcolar.

JUDEŢUL ROMANAŢI

CAMERA

Ing. St. Mihăescu
Dr. Petre Pandrea
N. C. Teodorescu
V. Popilian
Fl. Rădulescu
I. Păltineanu

SENAT: universal

T. Popescu

SENAT: administrativ

M. Mihăescu

JUDEŢUL PUTNA

17.

32

„Dreptatea", 10 Aprilie 1946:

31

Instigație fățișă împotriva Guvernului și autorităților.

[S]alvați magistratura

Protestele partidelor Național Țărănesc și Național Liberal

...vârut în numerele ante... ale ziarului nostru, cum d. ...șcanu a reușit să treacă prin ...iliul de miniștri, faimoasa ...ea Nr. 640 din 19 Decembrie ...în care a reușit să strecoare ...penmaitele dispozițiuni ale ... și 6, în virtutea cărora d. ...șcanu a putut face tot ce a ...cu magistratura, căci aces... ...ă articole îi confereau drep... ...a face avansări, numiri și ...ferări în magistratură, FA... ...AVIZUL CONSILIULUI SU...OR AL MAGISTRATURII ...INDEPARTAREA NOTE... CALIFICATIVE ale magis...r precum și dreptul de dic... de a pune în disponibilitate ...ce magistrat fără arătări de ...e! Lumea, chiar cea strei... corpul magistraților și al ...ilier, a rămas lămurită ...pozițiile grozave ale acestei ...i toți așteptau să vadă ce-a ...ă d. Pătrășcanu cu magis...a, în urma investirii sale ...ilerei discreționare asupra ...traturii! Și în câteva luni, ...rășcanu a reușit să schimbe ...magistratură! Avansări sen...a'e — căci doar de aceea în...tase Consiliul superior al ...straturii și notele calificati... ...urmate de amputări tot a... ...senzaționale — căci doar ...cea s'a înzestrat cu dreptul ...îndepărta pe magistrați FA...RATARE DE MOTIVE.

...ne ocupăm azi de protestele ...elor de ordine ridicate îm...a acestei legi fără pereche! ...le pildă ce declară Partidul ...al Țărănesc în ziarul ...tatea", din 20 Februarie ...sub titlul:

...ru demnitatea magistraturii" ...rtidul Național Țărănesc ...mpotriva anarhizării magis...ii. El detestă toate legile ...e prin surprindere și fără ...le meritorie, cu insistență ...rilor F.N.D., în consiliul de ...ri care tind să răpească ce... ...i importante atribute, ce ...a demnitatea și imparțiali... ...acestui corp select, inamo...vibilitatea și stabilitatea. Parti...dul Național Țărănesc nu poate ...e actualizarea și permanen... ...a abuzului de esență — pur ...rială, după care slujitorii ...iții publice, numirea și a...rea lor să fie puse la dis...creția arbitrară a unui Ministru. ...ul Național Țărănesc a ce...sistent revenirea imediată, ...inamovibilitatea și stabilitatea ...straților și înlăturarea acelor ...țiuni din legea pentru or...rea magistraturii, care le... principiile moderne demo... ... Datorită însă rezistenței ...tate de F. N. D., din gu... precum și împrejurării că ...iunile repetate acestei reve... ...reconizate de partidul nos... ...u au putut fi realizate!"

...fără de această stigmatizare ...a d-lui Pătrășcanu elaborată ...surprinderea consiliului de ...ri, lumea își mai amintește ...r din gazete că reprezen... partidelor de ordine, d. mi... Ghiță Pop din partea Par... Național Țărănesc și d. ...ru Gh. Fotino din partea ...ului Liberal, s'au prezentat ...isterul de Justiție după a... ...acestei legi, fără seamăn, ...cerut d-lui Pătrășcanu să ...asupra dispozițiunilor ei. ...ă prea târziu. D. Pătrăș... împreună cu miniștrii din ...D. reușiseră prin surprin... ...celorlalți miniștri din Con... ...să pună mâna pe această le... ...re constituia instrumentul, cu care putea face după bunul său plac, tot ce vroia cu magistrații și deși s'a promis în Consiliul de miniștri că nu se va face uz de această lege, strecurată pe furiș, totuși n'a fost respectată această promisiune și orice intervenție a partidelor înșelate a rămas infructuoasă. D. Pătrășcanu rămânând dictatorul magistraturii, a deschis apoi larg robinetele nemaiauzitelor avansări, făcute fără avizul Consiliului superior al magistraturii și cu îndepărtarea notelor calificative și scandaloaselor îndepărtări din magistratură fără arătare de motive!

Menționăm pentru edificarea tuturora că d. Pătrășcanu, temându-se ca legea-antar să nu fie respinsă de Consiliul legislativ, n'a mai cerut avizul acestui for, așa cum prevede Constituția, ignorând existența constituțională a Consiliului legislativ, pe care nu-l ignoră însă când e vorba de numiri sau avansări!

A. Constantin

Examenul de capacitate

II

Am arătat, în articolul trecut, că partidele care formează „guvernul de largă concentrare democratică" dispun de un f. mic număr de membri-profesori și că, deaceea, în toate comisiile și consiliile ce depind de Ministerul Educației Naționale găsim aceiași și aceiași profesori: Stanciu Stoian, Iorgu Stoian, Tiberiu Ionescu, P. Mirescu, J. Bick, Lenormanda Benari, I. Conea, Teodosia Graur, D. Herșcovici, C. Balmuș, Al. Rosetti, D. Simonescu și alții, pe care-i știm directori de învățământ, inspectori generali, decani, rectori, etc.

Dar recentele numiri mai conțin și alte „curiozități", care arată, și ele, că la Ministerul Școalelor interesele personale și de partid domină toate actele celor ce conduc învățământul. Astfel, profesori specialiști într'o materie îi vedem numiți la materii cu care nu au decât o atingere întâmplătoare. Așa, în comisia de „pedagogie" este numit d-l H. Stahl care-și găsea loc cel mult în comisia de „filosofie"; în comisia de „italiană" e numit V. Gioni, în cea de „germană" Gh. Lazăr, în cea de „franceză", Gh. Oprescu, etc. (Toți aceștia cunosc limbile respective, aceasta însă este, desigur prea puțin pentru a fi examinator într'o comisie de importanța și seriozitatea celui de care este vorba).

În comisia de „română"-băeți ambii membri ai învățământului universitar (dd. Rosetti și Bick) sunt specialiști în filologie și nici unul în problemele de istoria literaturii; în schimb, în comisia de „română"-fete cei doi membri universitari (dd. Popovici și Simonescu) sunt specialiști în istoria literaturii și nici unul în chestiuni de filologie. La fel, în comisia „istorie"-băeți, nici unul din cei doi membri universitari (dd. Daicovici și Elian) nu sunt specialiști în istoria Românilor, ci, unul în arheologie, iar celălalt în... bizantinologie. Desigur că toți aceștia cunosc câte ceva din materia la care au fost numiți, dar, repeăm, aceasta poate fi avut în vedere cel mult la un examen de bacalaureat, nu însă la unul de capacitate.

Se pare însă că la Ministerul Educației totul e posibil și trebue să fim mulțumiți că nu au fost numiți dd. T. Ionescu, Lotar Rădăceanu, Gh. Macovescu, Gh. Apostol, specialiști și ei în „anumite" domenii.

Sever Golda

„Scânteia" și educația morală

Ne-a surprins în unul din numerele trecute ale oficiosului comunist un articol semnat: Tudor Olaru — prin care se aruncă noroiul în prestigiul unor oameni încercați ai culturii românești.

Suntem familiarizați cu metodele de stânga — de data aceasta însă adolescentul Olaru se întrece pe sine și toată literatura tendențioasă și toxică, pe care publicul românesc este obligat să o suporte de atâta amar de vreme. Este foarte adevărat că nu opiniile d-lui Olaru sau ale Scânteii decid — când e vorba de recunoașterea fără echivoc a unor valori intrate de mult în patrimoniul culturei românești și europene.

D. Olaru — reușind să calce în străchini — critică activitatea din fruntea Institutului Național Zootehnic a profesorului dr. G. K. Constantinescu. Susține că prof. Constantinescu a făcut legionarism. Că, deasemenea, prof. Nichita și Radu Vlădescu s'au făcut vinovați de legionarism.

Că facultatea de Medicină Veterinară este „cuib" de huligani. Și alte lucruri, din care nu lipsesc atributele arhibanalizate: șovin, legionar, reacționar, etc., etc.

D. Olaru nu a auzit niciodată de Institutul Național Zootehnic. Nici de G. K. Constantinescu. Nici de prof. Nichita. Nici de Radu Vlădescu. Știe că au fost legionari. Este trist că adolescenților grăbiți ca d. Olaru le este permis atât de ușor accesul în arena publică. Altfel, dacă d-sa ar fi căutat să se informeze mai întâi și după aceia să-și semneze un articol plin de ignoranță și de venin, fie el chiar în „Scânteia", ar fi aflat unele lucruri importante. Printre altele, acela că prof. dr. Constantinescu e ctitorul Institutului Național Zootehnic. Că dânsul a contribuit la dezvoltarea Zootehniei în bazinul dunărean. Că tratatele sale clasice de Zootehnie sunt opere cu circulație continentală. Că acelaș om, luptă în direcția științelor animale de ani de zile, reușind să scoată poporul român din ignoranță și indolență. Că orele profesorului G. K. Constantinescu dela Facultatea de Medicină Veterinară sunt momente de neuitat pentru studenții săi. Că ținuta sa morală a fost și este ireproșabilă. Ar mai fi putut afla d. Olaru — că prof. Radu Vlădescu, colaborator al celebrului chimist francez Gabriel Bertrand — întors în anul 1940 din Franța — ținea în plină teroare germană — prelegeri prin transparența cărora se putea citi simpatia sa pentru Franța și democrație. Mai putea afla că prof. Nichita, unul din oamenii de știință în care se întâlnește linia și ținuta, nu a făcut politică niciodată și că are lucrări în fiziologie, apreciate de toate cercurile de specialitate.

Dar ce să mai vorbim? D. Olaru ar fi putut afla multe lucruri. Dar d. Olaru este miop și dioptriile sale, oricât ar fi de multe, nu-l vor călăuzi niciodată spre lumină și adevăr.

Iată dece, făcându-ne ecoul studențimei care-și apără valorile simbolice pe care le reprezintă pentru ei maeștrii, nu suntem de acord cu articolul din „Scânteia". Este necesar ca asemenea note să înceteze căci prin ele nu se va reuși niciodată să fie compromiși niște oameni care au știut să păstreze permanentele ținutei, ale științei, ale moralei — calități absente d-lui Olaru și ziarului „Scânteia".

N. Veronescu

[...]alimentul minciunii

(Urmare din pag. I-a)

Iar tineretul care nu cunoaște direct decât povestea ...entelor dictaturi pricepe cu atât mai greu tendința noi... guvernanți de a justifica arbitrarul de astăzi prin sa...voinicia de eri.

Un regim se recomandă mai ales prin realizările lui ...prii și nu numai comparativ, prin defectele acelora ...e l'au precedat.

Avem pretenția ca după 23 August democrația să-și ...pecte făgăduelile și să nu se afle în legendă sau în ...ție acuză slăbiciunii sau nesincerității.

Nu pentru întâia oară ideia democratică riscă să fie ...mpromisă de nedemnii ei slujitori. Ar fi de dorit însă ...înainte de a trece, cu toții, la trista problemă a răs...nderilor, să încercăm a reda, cu puteri unite ideilor ...e ne sunt dragi, strălucirea pe care ele o merită.

În acest scop însă trebue să ne dăm seama că min...na a dat faliment și că pe alte căi se cuvine să re...m eterna luptă a libertății.

N. Carandino

Mari manifestațiuni Național-Țărăniste în județul Vâlcea

Conducerea Organizației Județene a Partidului Național Țărănesc din Vâlcea a pornit campania de lămurire și propagandă în vederea alegerilor, printr'un itinerariu masiv, în trei zile consecutive: Sâmbătă, Duminică și Luni, 23, 24 și 25 Martie a. c. și cuprinzând toate sectoarele din sudul Județului cu un număr de peste 60 organizații comunale.

Au avut loc întruniri pe centre la: *Drăgășani, Măciuca, Băbeni-Olteț, Bălcești, Zătreni, Grădiștea Slăvești și Mateești.*

Un grup de membri ai conducerei Județene, în frunte cu dl. Al. Dem. Colțești, președintele organizației Vâlcea, compus din: domnii: avocat Radu Livezeanu, Secretarul general al organizației, avocat Gavril Demetrescu, secretar general adjunct, prof. I. Diaconu, dr. Brănaru, Dem. Iliescu și Eugeniu Vasiliu, au luat parte la mai multe întruniri în cuprinsul județului.

Sâmbătă, 23 Martie, orele 11, în orașul Drăgășani, fruntașii județeni au fost primiți de un mare număr de cetățeni în sala „Podgoria", în frunte cu d-nii: dr. G. Boșeanu șeful de regiune și președinte de onoare al organizației județene, avocat C. Rădulescu, avocat Nițoiu, institutor P. Măciuceanu, căpit. rez. Orășeanu, preot Georgescu-Ștefănești, I. Rădulescu-Prundeni, I. Miron-Voicești, I. Munteanu-Zlătărei ș. a.

În aceiași zi, la orele 3 p. m., în târgul Măciuca, a avut loc o mare întrunire, oaspeții fiind primiți de fruntașii regiunei, d-nii: Dem. Costăchescu, Iancu Marinescu, inv. D. Mongă, inst. I. T. Vasilescu, dr. Brănaru, Victor Miscoci, Ion Dina, I. Grecu, N. Enăcică, D. Vasilescu; etc.

Duminică 24 Martie, orele 10 d. m., întrunirea în Băbeni-Olteț în frunte cu d-nii: instit. I. C. Vasilescu, care a reprezentat pe dl. Titi Vasilescu, șeful sectorului, Nae Băbeanu, Gh. I. B. Niță-Făurești, N. Constantinescu-Pietroasa, inv. Teodorescu-Bătășani, N. Petrescu și I. Dragomir-Lalosu, etc.

În aceiași zi orele 12, în târgul Bălcești, întrunirea a luat proporțiile unei mari manifestațiuni populare, în frunte cu d-nii: Tache Prisăceanu, șeful sectorului, Pandele Ionescu-Bălcești, D. G. Ghiță-Gorunești, Ilie Rădulescu-Otetelișu, N. Enăchescu-Benești, Petre Popescu-Ghioroiu, inv. Marin Nițu, și frații Merian și I. C. B. Cotoi-Șirbești, I. Vasilescu-Frățila, etc.

La orele 4 p. m. întrunirea în târgul Zătreni, în frunte cu d-nii: avocat Marin Brănescu, inv. Florescu-Teioiu, inv. N. Mateescu, D. Enăchescu-Zătreni, D. Dinache-Teioiu, I. Hierăscu și I. Merișescu-Lăcusteni, D. Popescu-Crăpăturile, etc.

Luni 25 Martie, întrunire în târgul Grădiștea, în frunte cu d-nii: inv. D. Ionescu, Ilie Băloi-Trușcă-Grădiștea, Vasile Gângu și Al. Diaconescu-Roșiile, Marin Ioana-Romanești, Ion Gângu-Băești, Dincă Trușcă-Obislau, V. Părăușeanu și D. Rădulescu-Pieșoiu, etc.

În aceiași zi la orele 12 întrunirea în Târgul Slăvești, care prin numărul participanților s'a transformat într'o impresionantă manifestație de peste 2000 oameni.

Dintre fruntașii prezenți ai regiunei, notăm pe d-nii: avocat C. Nicolin, Iordache Cumpănișoiu, preot V. Bălăteanu, preot Tache Popescu, inv. Al. Avrămescu, controlori Ionel Săceanu, G. Gorjan și I. N. Constantinescu, inv. V. Gurică, Ilie Avrămescu, Nae Constantinescu, I. Tomescu-Slăvești, D. Nicolăescu-Sinești, Petre Drăgulescu-Alunu, C. Mănescu-Berbești, D. Pătrulescu, I. Văduva, I. Negoiță-Colțești, Al. Olaru, Al. Vlăduțu, avocat Nicolin, etc.

La orele 4 p. m. o întrunire impozantă a avut loc în comuna Mateești, în frunte cu d-nii: Mihail Oeclanu, sub-șef sector, N. Secheeanu, Milan Ionescu, Vasile Petrescu, N. Stănișor-Mateești, Gh. Popescu, D. Sandă-Turcești, Calistrat Slătioreanu, V. Roșca-Greci, D. I. Hirtzoiu, Daniel Chebeș-Milostea, etc.

În Mateești, leagăn al Țărănismului Vâlcean, toată asistența poartă pe piept insigne cu: „Trăiască Iuliu Maniu", iar pe toate gardurile dealungul șoselei se remarcă, zugrăvit proaspăt cu var, vechiul semn al Partidului „Cercul".

La înapoere fruntașii organizației s'au oprit în Târgul Horezu, fiind întâmpinați de un grup de fruntași locali, în frunte cu d-nii: avocat Radu Tintorescu, av. Cucu, inst. I. Nicolăescu, etc.

Pretutindeni poporul bucuros de libertatea de a se aduna a răspuns în număr impresionant, purtând placarde cu lozinci și urări: Trăiască „Iuliu Maniu și Ion Mihalache", Trăiască „Partidul Național-Țărănesc" etc.

Vorbitorii au expus programul partidului, au înfățișat activitatea d-lor Iuliu Maniu și Ion Mihalache din timpul dictaturilor, precum și contribuția lor determinantă în realizarea actului dela 23 August 1944, drept chezășie a împlinirilor viitoare, precum și importanța și consecințele viitoarelor alegeri.

Cuvintele vorbitorilor au găsit ecou în sufletul ascultătorilor, cari au răspuns cu hotărîrea lor de a lupta, chiar cu jertfa vieții lor pentru triumful programului Național-Țărănesc și asigurarea viitorului Țării.

Tot itinerariul a decurs în liniște și fără nici un incident serios, ordinea întrunirilor fiind păstrată de formațiunile tineretului Național-Țărănesc local.

Odiosul asasinat din comuna Cugir jud. Hunedoara

Țăranul Emil Băluțiu a fost împușcat mortal de comunistul Șura

La nenumăratele abuzuri, maltratări și fărădelegi săvârșite de membrii F.N.D.-ului și autoritățile polițienești în județul Hunedoara, se adaugă în ultimul timp două crime odioase.

Au trecut abia câteva zile de când arătam guvernului și opiniei publice mișeleasca împușcare a țăranului Ioan Duma din comuna Turdaș de către o bandă de comuniști, din fuga unui camion, pentru vina de-a fi refuzat să primească un manifest în care ponegreau pe d. Iuliu Maniu, și iată că ne vine trista și revoltătoarea știre că în după masa zilei de 6 Aprilie 1946 comuniștii din Cugir au ridicat din stradă pe țăranul fruntaș Emil Băluțiu, l'au dus în localul clubului comunist, unde a fost împușcat mortal de comunistul Șura.

Asasinarea țăranului Emil Băluțiu este de o gravitate excepțională, atât din cauza împrejurărilor în care a fost comisă cât și prin urmările ce va avea. Este greu de conceput ca în plină zi să fie ridicat din stradă un cetățean, dus la clubul unui partid politic și împușcat, fără ca autorii crimei să nu fi avut ordin sau măcar sugestii.

Oricare ar fi adevărată din aceste două ipoteze, un lucru este cert și anume, că toți comuniștii sunt înarmați — deși prin Legea Nr. 91 din 23 Februarie 1946, toți cetățenii erau obligați a depune armele ce posedau, că autoritățile de Stat nu mai sunt în stare să asigure viața și avutul cetățenilor — aceasta fie că nu voiesc, fie că nu îndrăznesc — și că aceleași autorități sunt total absente chiar în a lua măsurile represive prevăzute de legile țării contra răufăcătorilor.

În această situație, când anarhizarea este propagată sistematic de către autoritățile „democratizate" și membrii F.N.D.-ului și încurajată de guvern atât prin neluarea de măsuri preventive cât și prin nesancționarea autorilor diferitelor fărădelegi, — să nu mire pe nimeni că cetățenii încep să se gândească și să se organizeze pentru a-și apăra singuri viața și avutul lor. Aici am ajuns ca să înceapă o mișcare de jos pentru a stăvili anarhia și crima impuse de sus.

Vrea guvernul Groza denumit în derădere „de largă concentrare democratică", dar în realitate de anarhizarea vieții de stat și de terorizarea cetățenilor pașnici, să fie adus la realitate de către adevăratul popor care muncește, tace și suferă, atunci să continue opera de dezagregare a aparatului de stat, să îndemne la abuzuri și fărădelegi și să încurajeze și pe mai departe pe toți abuzivii și criminalii pentru cari nu-i nimic oprit și sfânt în această țară?

Noi îl avertizăm însă să nu se joace cu focul și să intre în legalitate până nu-i prea târziu.

În cazul când în acest guvern mai există cineva care are sentimentul răspunderii și își reamintește că România este un Stat de drept și că s'au luat anumite obligațiuni față de Marile Puteri, atunci să binevoiască a convinge și pe ceilalți tovarăși de guvern, că ar fi momentul să intre în legalitate. Dar aceasta nu prin vorbe sunătoare și minciuni ci, prin măsuri practice dintre cari amintim: dezarmarea membrilor F. N. D.-ului, invitarea autorităților de a aplica legile deopotrivă tuturor cetățenilor, asigurarea libertăților cetățenești și politice pentru toți și pedepsirea exemplară a tuturor abuzivilor și criminalilor care nedreptățesc, maltratează și asasinează pe cetățenii pașnici.

Cei mulți și buni au ajuns la limita răbdării. Paharul s'a umplut și revolta începe să nu mai poată fi stăpânită.

Iarăși Telefoanele

În atențiunea Ministerului de Finanțe, dar mai ales al d-lui Președinte de Consiliu

Haosul și desorganizarea vieții administrative, cauzată de nepricepere sau abuz, ne sunt semnalate zi de zi, în forme din ce în ce mai surprinzătoare și mai îngrijorătoare.

Bunul simț al datoriei față de interesul public a fost înlocuit cu arbitrajul slidător, al individului, care nu vrea să înțeleagă, că nu poate subordona interesul colectiv, bunului său plac, așa cum din nefericire se petrec lucrurile la Soc. de Telefoane, după cum ne înștiințează un funcționar superior al Statului, consilier controlor al Ministerului de Finanțe.

Iată faptele:

Susnumitul a solicitat, Soc. de Telefoane, în repetate rânduri, din partea Înaltei Curți de Conturi, instalarea unui telefon la domiciliu, întrucât exercitând controlul preventiv financiar la zece instituțiuni publice și comerciale ale Statului, slujba d-sale, impune o permanentă legătură, atât cu instituțiile din Capitală, cât mai ales cu cele din provincie, cari nu-și pot trimite delegați, în orice moment, la Centru.

Se pare că aprobările privitoare la instalațiile de telefoane sunt acordate de d. Antonier, căruia i s'a adresat și d. consilier încă dela începutul lunei Februarie.

Fiind amânat zi de zi, la insistențele bine justificate ale solicitantului, d-l Antonier a înțeles să răspundă necuviincios spunând că „d-sa atribue telefoane cui vrea, neinteresându-l Statul".

Aflându-se că vânzătorii de haine vechi și firme pentru vânzare de insecticid au câte două telefoane, funcționarul Statului român, a fost pur și simplu dat afară din birou, de către d. Antonier. În fața acestor procedee lipsite de orice urmă de civilizație și cu caracter pur anarhic, ne întrebăm cui i se dau 2 (două) telefoane, cum și dece?

Supunem d-lui președinte al Consiliului și Min. Finanțelor aceste abuzuri, sol. fiind o severă anchetă, în ipoteza că se mai ține la autoritatea și interesul public al Statului, precum și la controlul preventiv financiar al banului public.

18.

~~38~~ 35

Ațâțare la răscoală.

„Dreptatea", 20 Aprilie 1946.

18

35

20 Aprilie 1946

...a Operelor Sociale ...rul Asistenței

Monitorul Oficial din ... alm inserată o lege ... articolul unic, care ... a articolul IV din Le... 1946, pentru concen... trarea asistenței, în ... torului Asistenței, se ... torul aliniat nou: ve... niturile Direcțiunei ... stenței Sociale vor fi ... în baza unui buget ... la bugetul Ministe... rului".

..., Ministerul Asisten... în cadrul instituției ... ecție, dar.., care func... rat. Este ca și când ... r împrumuta numele ... complezență.

... aceasta?

...ul Asistenței a primit ... gira activitatea Ligii ... ale, ori recunoaște că ... și la această obliga... să se caute altă mo... s'a mai pomenit ca un minister să aibă în sânul său o direcțiune pe care să nu aibe dreptul de a o supraveghea, ci numai de a-i servi, la timp, fondurile de întreținere.

D. prof. Gh. Nicolau când a admis această derogare dela cele mai elementare drepturi ale instituției pe care o conduce, și-a dat seama în ce postură se găsește față de popor și în fața legilor Țării? Pentrucă, viclesugurile ce s'au întrebuințat pentru scoaterea Ligii de sub urmărirea justiției, care trebuia să vină, nu fac altceva decât să-l compromită, din clipa când s'a lăsat victima lor.

Dealtfel, într'un reportaj viitor ne vom ocupa pe larg de sumele grase pe care le înghite Liga și care sunt luate acum din fondurile Ministerului Asistenței, alimentat precum se știe în cea mai bună parte din cotizațiile muncitorilor asigurați.

A. Constantin

...PTURILE POLITICE ALE FEMEII

...este astăzi — mai ...nd — frământat de ... [illegible]

și năzuințele adevărate ale neamului,—să nu uite că e română.

Femeile trebue să se bucure de drepturi egale în stat, ca și bărbații!

Egalitatea în muncă și sacrificiu implică egalitatea în drepturi.

Trebue să intre în vieața publică, așa cum a fost chemată să completeze golurile lăsate de bărbați în birouri, uzine, fabrici, etc., în timpul ultimului războiu mondial.

Vieața publică prin femeie, prin pornirile ei pline de inițiativă și tact, de tinerețe și bunătate, va suferi — cu siguranță — o deosebită transformare.

Emanciparea femeilor, ca orice idee nouă, a fost pe vremuri ridiculizată, iar astăzi nu mai provoacă nici neîncredere și nici surâsul sarcastic al misoginilor.

Femeile nu vor mai fi excluse dela manifestările sociale și politice. Sufragiul pentru femei nu mai poate părea ridicol și nu se mai poate manifesta neîncrederea prin zâmbete ironice.

Drepturile politice ale femeilor nu mai sunt o nălucă, ci o realitate.

Pentru a aduce un omagiu femeilor, pentru prima dată în România, în anul 1905, partidul Național-Român, a înscris în programul său drepturile femeii, propovăduind, în frunte cu d. Iuliu Maniu, această necesitate.

Partidul național-țărănesc luptă de 25 ani să aclimatizeze democrația adevărată. Pentru prima dată, în această țară, înscrie în programul său drepturi egale atât pentru bărbați cât și pentru femei și, în anul 1929, acestea din urmă au drept de vot la comună, iar cu 3 ani mai înainte puteau fi cooptate în consiliile comunale.

Colaborarea cu femeia deschide drumul bunătății, al umanitarismului și al luminei.

Prin drepturile politice acordate femeilor, omenirea va avea de câștigat. Prin spiritul lor pacific și refractar față de pornirile necugetate ale atâtor „războinici", cari au provocat prăbușirea civilizației și sărăcirea omenirei, ele — exponentele suferinde ale urmărilor războaielor — vor contribui cu mai mult folos la menținerea păcii între popoare.

FLORIN ISAR

P. S. Am fost atacat de ziarul „Scânteia" în calitate de apologet al lui Antonescu, Mussolini și Hitler. In realitate n'am scris nici-un rând politic în vre-un ziar al timpului.

„Scânteia", ca de obiceiu, minte. Am urmat sub influența d-lui Gheorghe Dinu (zis Ștefan Roll) director al revistei „Timpul familiei" cursuri de limbă și literatură italiană la „Institutul de Cultură" condus de d. Manzoni. Intr'un discurs de fine de an, am mulțumit domniei mentorului meu spiritual în termeni care i-au fost agreabili devreme ce i-a reprodus în revistă.

Dacă domnii mai sunt curioși le pot oferi informațiuni suplimentare, la rigoare neplăcute...

IN LOC DE PORUMB, BATAE

Văduve și invalizi de războiu jefuiți și maltratați pentrucă se duceau cu porumb spre casă

In repetate rânduri ne-am făcut ecoul doleanțelor, împilărilor și abuzurilor săvârșite în dauna celor mulți și fără apărare.

Cititorii au remarcat desigur că întotdeauna am dat prioritate tuturor revendicărilor cari ne-au fost aduse la cunoștință fie prin scris, fie prin viu grai. Și cum spuneam într'un reportaj anterior, zi de zi, la redacția noastră este un nesfârșit pelerinaj al acelora care își caută dreptatea.

Toate cele demascate de noi și înfierate în numele legii, al tradiției și al bunei cuviințe, poartă amprenta caracteristică oprimărilor dictatoriale și ar fi inutil să repetăm de fiecare dată că, luate pe rând cazurile de cari ne-am ocupat, au fost săvârșite în scop de intimidare, de răzbunare sau în interes politic, de către elementele adunate în panomama „de largă concentrare democratică" prezidată de d. dr. Petru Groza.

Ar părea poate surprinzător, ca după o campanie de demascări și de puneri la punct, samavolniciile și ilegalitățile să continue mai furibunde, mai mișelnice, mai de necrezut.

Pentru a ilustra în toată extraordinar de grava sa ilegalitate, acțiunea de combatere a tuturor celor întreprinse de cetățenii pașnici, cari doresc să trăiască liniștiți lângă brazdă, lângă istorie și lângă trecutul neamului, relatăm astăzi, un caz care ese cu totul din comun, întâmplat unui grup de 20 invalizi și văduve de războiu în ziua de 12 Aprilie crt. în gara Buzău.

Infometați, țăranii își caută pâinea cea de toate zilele

„Binecuvântați" de harul lăsat peste țară de F. N. D.-eu țăranii de pe tot cuprinsul țării, așa cum spunea d. Ion Mihalache într'unul din discursurile sale, au ajuns astăzi să aibe hambarele pline cu bani și buzunarele pline cu grâu. Deaceia oamenii satelor rătăcesc dela un cap la altul de țară în căutarea unui fund de sac cu grâu sau cu porumb.

Astfel un grup de 20 de bărbați și femei din jud. Baia și Suceava au plecat deunăzi în regiunea Buzăului în scopul de a cumpăra sămânță și cele pentru hrană.

După o peregrinare de o săptămână, oamenii au încropit câte un dublu-două de cereale și s'au îmbarcat în stația Făurei cu destinația Baia.

Când au ajuns în gara Buzău, trenul a fost oprit în dreptul depoului C.F.R.-Buzău de către grupuri organizate și conduse de șefi de ateliere din depoul sus amintit, cari au impus invalizilor și văduvelor să dea sacii jos, fără a justifica această somație.

Desigur că respectivii au căutat să se lămurească dela cei care conduceau grupurile de atacatori, pentru care motiv li se impune predarea grâului și porumbului.

Drept răspuns, ceferiștii s'au urcat în tren și au început să lovească fără nici un pic de milă, atât pe bărbați dintre care foarte mulți erau foști prizonieri în U. R. S. S., precum și văduve de războiu cu copii în brațe.

Victimele

Cazul de mai sus ne-a fost adus la cunoștință de Tudose Vasile fost prizonier în U.R.S.S. originar din com. Preoteștii jud. Baia. Numitul prezenta leziuni grave, avea ochiul stâng lovit barbar, tâmplele învinețite și umflate prin lovirea cu un corp tare, lovituri atât de caracteristice „democraților" fenediști.

Tudose Vasile, ne-a prezentat în original o declarație a celor 19 cetățeni cari au fost jefuiți și maltratați.

Iată numele celora cari au cunoscut pe piele proprie, mângâierile democrației mentorată de P. C. R. și bine-cuvântată de F. N. D.: Teodor N. Stati, Zăvoi I. Nicolae, Diaconița Constantin, Vasile C. Oprea, Ruxand Alexe Sasu, Diaconița Gheorghe, Diaconița Vasile, Bărăganu Gheorghe, toți din com Cristești, jud. Baia, Magdalena Zaharia Patu, Irina Luca Patu, Onofrei Bubutuzan, Ion Simion, Negrusel, toți din com. Covasna jud. Suceava, Dumitru T. Vasile, Dumitru Nicolae, Vasile Dumitru Loghin, Frisac Constantin, Gheorghe N. Crețu și Gheorghe M. Pleșescu toți din com. Preoteștii, jud. Baia.

In numele legii

Față de cele de mai sus care dovedesc câtă grijă are guvernul ca cei infometați să primească în loc de grâu și porumb, bătaie, protestăm cu toată vehemența, și dăm un ultim avertisment celor care cred că poporul infometat, cu cuțitul ilegalităților la os, mai poate accepta dictatura panamalei de nesuportat a F. N. D.-ului.

CREDE OARE D. TEOHARI GEORGESCU, PENTRU CARE IN TOATĂ ȚARA DOMNEȘTE LINIȘTE DEPLINĂ, CĂ ASEMENEA PROVOCĂRI NU VOR AVEA NICI O URMARE?

CREDE OARE D. CONSTANTINESCU-IAȘI, CEL MAI NEINFORMAT MINISTRU CĂ STRĂINĂTATEA NU ȘTIE ADEVĂRUL SITUAȚIILOR DE LA NOI?

CREDE D. PETRICĂ BEJAN CĂ ESTE NECESARĂ O REEDITARE A CELEBREI REGINE MARIA ANTOANETA CARE DIN SPATELE DRAPERIILOR DELA VERSAILLES CU PANTECUL SATURAT DE BUNĂTĂȚI, OFEREA POPORULUI FLĂMÂND, ADUNAT SUB BALCONUL SĂU COZONAC IN LOC DE PÂINE, CĂ POATE PROCEDA LA FEL?

CREDE D. PĂTRU GROZA, CĂ DACĂ ESTE „DOMN" PÂINEA NOASTRĂ CEA DE TOATE ZILELE O POATE OFERI NUMAI CELOR DIN CEL MAI NEPOPULAR PARTID PE CARE L'A CUNOSCUT ISTORIA POLITICĂ A ȚĂRII?

Ne apropiem de final, la ora când apar rândurile de față, cortina stă gata să cadă peste scena ultimă a unei tragicomedii la care asistăm de un an, iar spectatorii: cele 16 milioane de locuitori sunt gata pentru ziua alegerilor.

Atunci vom sta de vorbă.

George dela Alba-Iulia

O stare de fapt

Ce este S. S. I. Incă o provocare?

In ziua de 11-IV-1946 la Școala Politehnică-București, s'au împărțit câte 15.000 sau 20.000 lei studenților ingineri, ca ajutor pentru călătoria de vacanța de Sf. Paști. Distribuirea s'a făcut prin intermediul S. S. I. (Soc. Studenților Ingineri). Depe listele studenților care mergeau în vacanță au fost omiși o mulțime de studenți.

O coincidență: majoritatea acestor studenți care au fost șterși depe aceste liste au fost național țărăniști, național liberali sau simpatizanți ai acestora.

La o întrebare pusă pretinsului președinte al S. S. I.-ului (societate zisă apolitică), în cazul de mai sus, a răspuns:

„Domnii dela Ministerul Comunicațiilor, nu găsesc de cuviință să dea banii, la cei care nu sunt în sprijinul C. F. R.-ului". Adică cum am spune noi direct „nu dă la reacționari".

Zicem: va să zică Ministerul Comunicațiilor a devenit Ministerul Informațiilor, de știe care sunt național-țărăniști, liberali și simpatizanții din Politechnică. Acest lucru evident prin lămuririle ce le-a căpătat prin exponenții notorii comuniști dela conducerea Soc. Studenților Ingineri.

Dar, dacă S. S. I.-ul este o societate apolitică, atunci de ce face deosebire între studenții de diferite nuanțe politice, asta pentru ca să se conformeze normativelor dela centru sau ca să-și consolideze poziția lor față de Ministerul Educației Naționale.

Dece mai stă la conducerea S. S. I.-ului acest comitet, în mod nedemocratic, fiind reprezentanți ai unei minorități absolute și nefiind aleși prin vot secret și universal.

Dece amână adunarea generală de atâtea ori și este până când? Pentru că așa zice centrul.

Dar un lucru să știe S. S. I.-ul că dacă ei încep activitatea politică pe față în Politehnică atunci noi știm cum să răspundem.

Incă o întrebare de data aceasta pentru d. rector al Politehnicei: de ce domnia sa tolerează ca în cuprinsul Politehnicei să se folosească astfel de metode meschine comuniste de o societate ce are pretenția că este legală și recunoscută de forul suprem Senatul, metode care au dus la cazul ca studenții național-țărăniști, liberali și simpatizanții, să nu primească ajutor, când și părinții lor sunt cetățeni ai acestei Țări și plătesc aceleași impozite ca și cei de culoare comunistă?

Dacă nu, de ce nu ia măsuri contra lor pentru a nu crea precedente? de ce permite să se introducă politica în Politechnică!

Dar întreaga opinie publică să știe că studentul știe să sufere mult, dar și să lupte pentru drepturile lui.

Un student dela Politehnică

Probleme militare

Ofițerii cari au fost trecuți în rezervă, prin legea 186 din 1945, roagă să se verifice și să se ia în considerațiune, condițiile materiale în cari au fost puși prin restituirea cotizațiilor permanente ce au avut depuse la Casa Militară și din prima de haine civile acordată de M. R. tot prin aceiași casă.

1. Cotizațiile acestea variază după vechimea fiecărui ofițer, dar admițând maximum de vechime pentru un ofițer superior, depunerile nu ar depăși suma de lei 100.000 cu care nu se poate cumpăra astăzi nici măcar o cămașă.

Luând în considerațiune că depunerile, în decursul a 30-35 ani de carieră, au fost făcute în echivalentul de leu aur, față de deprecierea leului de astăzi precum și a standardului de scumpete, care ete de cel puțin 100 de ori mai mare, ca înainte de războiu, ar trebui ca suma de mai sus, să fie înmulțită cel puțin de zece ori astfel ca ofițerul să poată să încaseze suma echivalentă, proporțională cu deprecierea leului și la prețul aurului de astăzi. Nu ar fi decât un act just și logic, luând în considerație că această instituție militară cum este Casa Oștirii nu trăește decât prin cotizațiile provenite din reținerile lunare obligatorii făcute din solda ofițerilor, subofițerilor și maiștrilor armatei, rețineri cari au reprezentat aur și cari au folosit la fructificarea unui capital enorm pe care îl posedă Casa Oștirii.

2. In privința primei de haine civile care variază și ea între 50-70.000 lei este atât de ridicolă prin imposibilitatea de a cumpăra din ea cel mai elementar efect de îmbrăcăminte, încât o lăsăm deadreptul la aprecierea factorilor competente, rugând însă ca să se ia măsuri grabnice de recalcularea ei astfel ca să se dea posibilitatea ofițerilor și subofițerilor ce sunt trecuți în rezervă să îmbrace o haină civilă onorabilă, în locul celei militare care astăzi le este interzisă.

9

10

„Dreptatea", 29 Ianuarie 1947.

Agitație împotriva regimului democrat, pe tema greutăților economice.

19.

37

29 Ianuarie 1947

(I-a) Nr. 268 — 4 pagini 500 Lei — Miercuri 29 ...

Dreptatea

Organ al partidului național-țărănesc

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Clemenceau Nr. 9

Telefoane: Redacția ... 4.35.14; Ad-ția ... 4.35.13; Tipografia ... 3.11.29

Taxa plătită în numerar conf. aprobării 15.504/946

...maximale

...indicate în „Mercurial" ca dela cer la pământ.

Controalele instituite s'au dovedit iluzorii. Nimeni și nimic nu a putut înfrânge cupiditatea sau dârzenia negustorilor care nici nu se temeau să înfigă în mijlocul grămezilor de legume sau ouă alte prețuri decât cele oficiale. Iar dacă, timid, le cereai „Mercurialul", se întâmpla aproape totdeauna ca această foaie prețioasă, să se fi rătăcit.

Lazăr Iliescu

(Continuare în pag. III-a)

Rectificare la interviewul Generalissimului Stalin

O regretabilă eroare tipografică a schimbat sensul primului răspuns din interviewul Generalissimului Stalin apărut în „Dreptatea" din 25 Ianuarie 1947.

Reproducem textul în forma sa exactă.

1). — INTREBARE: Considerați că e posibil ca o democrație cum este U.S.A. să poată conviețui pașnic în această lume alături de un stat cu o formă de guvernământ de tip comunist, așa cum este acea existentă în Uniunea Sovietică și ... nici de o parte nici de cealaltă nu se vor întreprinde încercări de amestec în treburile politice interne ale celeilalte părți?

RĂSPUNS: Da, desigur. Acest lucru nu este numai posibil. El este rațional și pe deplin realizabil.

In perioada cea mai încordată din timpul războiului, deosebirea dintre formele de guvernământ n'a împiedecat cele două țări ale noastre să se unească și să-și învingă dușmanii.

Menținerea acestor relații este posibilă într'o măsură mai mare încă în timp de pace.

România-țară săracă

„Românul e deștept"; „România este una din cele mai frumoase și mai bogate țări din lume", două axiome din copilăria, adolescența, și tinerețea noastră, pe cari lucrările citite mai apoi nu au făcut decât să le imprime și mai adânc în noi.

Ultima din ele este, de altfel, admisă și dincolo de fruntariile Țării. In adevăr:

Desfaci Geografia lui van Loon care a avut inspirația de a pune, sub titlul fiecărei țări, un subtitlu. Ce găsești la România? Țara care are grâu și petrol.

— Ai urmărit cu interes (cum se cuvenea) desbaterile celor 21, întruniți la Paris pentru a restabili pacea cu țările foste satelite. Ce s'a spus despre România? „Să plătească! E bogată"

Rândurile ce urmează nu de scop să arate dacă și în ce măsură mai este adevărată această credință generală, pe care, eu cel puțin, nu am întâlnit-o exprimată într'o formă mai apropiată de adevăr decât în Germania, unde um auzit spunându-se (și aceasta, încă înainte de primul războiu mondial-): Rumänien ist ein reiches Land... wenn es regnet.

Inainte, însă, de a o face, fie-mi îngăduit să mă opresc puțin asupra primei axiome.

Departe de mine ideia de a contesta în mod absolut că „Românul e deștept". Examenul trecut în chip atât de strălucit de poporul nostru în ziua de 19 XI 46 m'ar face pur și simplu ridicol. Indrituit sunt, cu toate acestea, când privesc cele ce s'au petrecut în această țară în ultimii 15-16 ani și mai cu osebire cele ce se petrec sub ochii noștri, îndreptățit sunt, zic, să mă întreb: La ce servitu ... deșteptăciunea fiilor ei! Indreptățită-mi pare această întrebare când în țara noastră „eminamente agricolă", văd promovat „Minister al agriculturei ei" și ... ministrul al Cooperației pe d. Zăroni. Exponentul agricol al Frontului Plugarilor, d. Zăroni!

Dar să revenim la subiect.

Astfel producția de cereale, una din bogățiile noastre de căpetenie de altă dată, a scăzut așa de mult, încât din exportatori ce eram, ne-am socotit fericiți să putem importa — prin plugarul Ralea (abia acum pricep eu de ce a fost trimis tocmai acolo!) — ceva grâu pentru a ne astâmpăra foamea.

Pentru justificarea titlului prezentului articol e necesar totuși să dau și câteva cifre comparative. Mă voi mărgini la doi din generatorii de energie: petrolul și cărbunii.

Să începem cu acești din urmă. Și să luăm ca termen de comparație o țară a cărei populație, deși extrem de sobră, este adesea decimată de foamete: China.

Rezervele de cărbuni ale Chinei sunt apreciate la 10.112.00 milioane tone metrice (față de: 2.040.640 mil. t. m. în Statele Unite, 998.000 în U.R.S.S. și 270.300 mil. t. m. în Germania)

Ale noastre sunt de 3.160 mil. t, dintre cari cărbunele din Valea Jiului reprezintă numai 67, 75%, restul constând din antracit (0,003%), huilă (1.35%), cărbune brun inferior (4,72%) și lignit (26,1%).

Ele sunt, deci, de 3.200 ori mai mici decât ale Chinei (de 645 ori mai mici decât ale Statelor Unite, de 316 ori mai mici decât ale U.R.S.S. și de 89 ori mai mici decât ale Germaniei).

Reportate la populație (420 milioane locuitori în China și 16 milioane în România), rezultă că în China există pentru fiecare locuitor o rezervă de 24.076 to. cărbuni, pe când la noi această rezervă este de numai 197 toi altfel zis — socotit pe cap de locuitor —

Nimex.

(Continuare în pag. III-a)

Pe marginea unor realități

Prin ultimele măsuri de raționalizarea consumației, Guvernul pare că urmărește două scopuri deodată și anume:

a) prelungirea duratei de consumație a unui minimum cu totul insuficient necesităților alimentare.

Asupra acestor chestiuni nu vom insista.

b) prin restrângerea consumului la o parte din mărfurile indigene cari ar găsi un plasament convenabil pe piețele străine, să creeze disponibilități de export pentru acoperirea importurilor de cereale. In acest scop atenția se îndreaptă către o serie de produse alimentare rare și cu un consum restrâns, cum și către exportarea de lemn și produse derivate.

Asupra posibilităților de a exporta lemn vom insista în articolul nostru de față.

Intr'adevăr lemnul deținea locul al treilea după petrol și cereale în balanța noastră comercială dintre cele două războaie. Și în conjunctura actuală când cerealele prezintă situația prin care trecem iar petrolul — cu o producție scăzută la jumătate față de anii dinaintea războiului, circa 4.640.000 tone în 1945 — nu poate satisface decât livrările pentru armistițiu și consumul intern comprimat, este firesc ca atenția să alunece către al treilea sector important al producției noastre de export, către industria forestieră.

Exportul de produse forestiere în 1938 reprezenta mai bine de 10% din exportul nostru global și se ridica la suma de peste 12 milioane dolari U.S.A, sau aproximativ 70 mii vagoane cereale, cantitate care după estimările d-lui Ministru al Agriculturii ar putea satisface consumul intern raționalizat și nevoile pentru însămânțări.

Să vedem dar care este situația exploatărilor forestiere, angajamentele deja contractate și nevoile industriei noastre pentru intensificarea producției.

Datorită evenimentelor din ultimii ani și unui număr de dificultăți cai lipsa de brațe, de mijloace de transport, de unelte, datorită prețurilor maximale nerenumeratorii, neaplicarea legilor pentru intensificarea producției, etc., exploatările forestiere se găsesc într'o situație din cele mai rele. Pe anul forestier 1 Sept. 1945 —31 August 1946 s'a exploatat aproximativ 30% din cantitățile programate. Deoarece exploatările se fac în special toamna și iarna, posibilitățile de lucru ale fabricilor de cherestea au fost foarte reduse din lipsa lemnului rotund, în afară de aceasta, din cauza scăderii continue a stocurilor de materiale tehnice, întregul sector forestier și-a redus activitatea și este pe cale de a înceta complect.

Datorită nevoilor excesive de material lemnos din anii de războiu, exploatarea masivelor păduroase s'a făcut peste limitele firești, ceeace a avut ca rezultat sacrificarea unei părți însemnate din capitalul lemnos al țării. Pentru ca să putem întreține un export minim, strict necesar refacerii economiei noastre, precum și pentru a satisface obligațiunile decurgând din armistițiu și angajamentele contractate și cele viitoare va fi nevoie de cantități mari de material lemnos cari vor însemna exploatări cu anticipație și o cât mai accentuată sărăcire a masivelor noastre păduroase.

Totuși, situația de astăzi a țării, nevoile pentru refacere și reconstrucție, dar mai ales activarea unor schimburi cu străinătatea justifică ignorarea acestor exigențe sectorale și, în lipsa altor articole de export, lemnul cu derivatele sale va trebui să ocupe un post important în balanța noastră comercială din primii ani de după războiu.

Cu o producție normală s'ar putea satisface obligațiunile către U.R.S.S., rămânând un excedent — prin comprimarea consumului intern — de circa 300.000 m.c. lemnoase și 70.000 m.c. foioase, sau aproximativ 15% din producție și 20% din obligațiunile față de U.R.S.S. Acest excedent de material lemnos s'ar putea plasa în condițiuni satisfăcătoare în bazinul Mediteranei orientale și chiar în Anglia și ar putea să facă obiectul unor schimburi de strictă și imediată necesitate pentru activarea producției naționale.

Dar, producția de acum este inferioară obligațiunilor și angajamentelor deja contractate, este inferioară consumului intern redus la extrem, mai mult, dacă nu sunt satis...

de G. N. Staicu

Continuare în pag. III-a)

CRONICA EXTERNĂ

AUSTRIA

Adjuncții miniștrilor de externe au hotărât la Londra, ca articolul 1 din statutul Austriei să conțină clauza restabilirei libertății și integrității Austriei.

Deși este vorba numai de un proect care va avea să sufere examinările discuțiile și modificările Consiliului Miniștrilor de Externe la Moscova și poate și altor Conferințe și Consilii, suntem convinși că această clauză, cel puțin nu va fi modificată niciodată.

Am trăit și avem vii în memorie zilele Anschlussului, acea brutală năvălire în pas de paradă a Panzer-Divizioanelor germane. Intr'o țară aproape fără armată, sub pretextul „voinții poporului", sub masca „unirii" la „comunitatea germană"! Retrăim momentele de compătimire pentru soarta austriacilor atât de îndepărtați de spiritul și mentalitatea prusacă sau nazistă și îngrijorarea pentru cele ce trebuiau să urmeze. Austria, prima victimă! Colții hrăpăreți ai hitlerismului s'au înfipt mai întâi în această pradă pentrucă era cea mai la îndemână și mai ușor de mistuit! Singurul amestec al nefericitei Austrii, în afară de manifestările coloanei a 5-a care n'au lipsit în nici o țară din lume, a fost faptul că acolo se găsea un popor de limbă germană. Oamenii rezistenței austriace cădeau sub gloanțele și pumnalele trimise dela Berlin sau luau drumul temnițelor dacă nu avuseseră prevederea să se refugieze în alte hotare. Poporul acesta vioi, uman, generos și autentic european, care nu putea să trăiască decât în pace și pentru pace, a fost înlănțuit la cortegiul germanic împotriva voinții lui în gemete și lacrimi! Suferința austriacilor putea să fie semnalul de alarmă care să salveze omenirea. Nu e vina lor dacă nu s'a auzit și nu s'a înțeles! Austria putea — prin țipătul ei de disperare — să trezească umanitatea un moment mai devreme, înainte ca la butucul carului germanic să fie înlănțuite toate țările, satelite sau nesatelite.

M.

(Continuare în pag. II-a)

...I DREPTURILE OMULUI

...menținându-se în această nesesiza... a realității și limitând un neprețuit câștig al elitelor ... simple paragrafe de legi.

Comoara de libertăți cucerite cu ... lacrimi și sânge, a fost ... pită cu ironic dispreț de justițiatorii dreptului de necesitate în momentele de criză ale ultimelor două secole. Prevederile constituțiilor rigide au căzut neputincioase în fața decretelor unor discutabili oameni providențiali. Asistând la ... succesiv al drepturilor și libertăților sale, cetățeanul a început să se îndoiască de veracitatea lor, renunțând la vreun protest sângeros dar reparator. Sloganuri mincinoase îi alimentau ... tristă a unei libertăți inexistente. Negustorii de iluzii ... după ermetice speculații sau ... afirmațiuni, realitatea înșelătoare. Din în ce mai mult, omul își pierde sau cel puțin își ... libertățile.

Azi, după atâtea zeci de ani în ... ar fi fost de presupus ... în banal a „drepturilor omului", problema garantărei lor ... este tranșată. Rezolvarea ei ... conștient minți luminate ... pentru mult mai lim... la asperiții imediate ale vieții, ... confundă cu lupta cotidiană a ... mulțimi. Astfel, 156 de ani după ce Constituanta franceză declara că a voit „să facă o declarație pentru toți oamenii, pentru toate timpurile pentru toate țările și pentru a servi ca exemplu lumii întregi", Președintele Truman își exprima în fața Națiunilor Unite întrunite la San Francisco speranța sa în Charta ONU pe care o vedea ca o Declarație Internațională a Drepturilor, acceptată de toate națiunile, jucând în viața internațională, rolul pe care Declarația drepturilor omului l-a jucat în viața poporului francez.

Consiliul Economic și Social, a însărcinat imediat o comisie specială afectată cu pregătirea și redactarea propunerilor pentru o Declarație Internațională a drepturilor omului.

Incă din 1944, la Conferința din Dumbarton Oaks, delegația franceză a propus înscrierea în rândul propunerilor pentru Charta ONU, mai multe prevederi relative la protejarea individului. Cu toate acestea, Charta dela San Francisco nu conține vreo definiție a drepturilor și libertăților omului. Acestea nu pot fi respectate sub sancțiune de națiunile semnatare, decât prin interpretarea ...

Lucius

(Continuare în pag. III-a)

Note și comentarii

sarea

Suntem o țară cu imense resurse de sare. Sub regimul atât de hulit al partidelor istorice, ajunsesem să impunem acest produs al nostru pe piețele din Balcani. Câștigasem cu multe sforțări și piața ungară. Acum, din pricina greșelilor ce se fac în politica noastră de compensație, Ungaria a început tratative cu Austria. Piața bulgară este de câtva timp definitiv pierdută.

Tocmai în aceste timpuri, în care ne lipsesc articole de export în compensație, orice sacrificiu este binevenit pentru a asigura intrarea în țară a materiilor prime și pieselor de care industria noastră are absolută nevoe pentru a exista.

icrele

In declarațiile făcute în Dealul Mitropoliei, d. ministru al Economiei Naționale ne-a anunțat însemnatul eveniment al începerii campaniei de export a icrelor. Ca o completare a acestei știri, ziarele au publicat că un prim export de 200 kgr. icre, — Drapelul vorbește despre numai 20 kgr. — ar și fi fost perfectat cu Elveția, la prețul de 90 franci elvețieni kilogramul.

Ne bucură orice măsură a guvernului menită să tălăzuiască foametea crâncenă pe care ne-a hărăzit-o împrejurările vitrege. Totuși am fi recunoscători d-lui ministru dacă ne-ar comunica și noua cifră disponibilului de icre, exportabil. Pentrucă avem impresia că așteptările unora sunt exagerate.

medalia

Legea votată de curând, cu privire la noua emisiune de medalii de aur nu a căpătat încă niciun început de aplicare. Se pare că ministrul finanțelor se mulțumește cu efectele platonice pe care le scontează. Poate chiar se lasă legănat de speranțele deșarte ale unei stabilizări a cursului aurului, fără a mai fi nevoe de aruncarea pe piață a cantității de medalii stabilită prin lege.

Credem că speranțele sunt iluzorii. Că nivelul oarecum rigid al cursului medaliei din ultimele trei săptămâni nu se datorează efectului psihologic al legii d-lui Alexandrini, ci altor cauze, cu totul de altă natură.

Persistăm a susține că noua frapă de medalii este o eroare

șmecherie

Economatele au primit o cotă redusă de carne de vită pentru a fi împărțită membrilor lor. Se cere însă dela aceștia prezintarea bonului de cartelă cu Nr. 254. Bon care, astăvară, fusese dat pentru pâine albă.

Cu sistemul acesta, carnea urmează să se impută. Pentrucă membrii economatelor neglijaseră pe vară să treacă mai întâi pe la Mafalda care să le găsească plăcerea de 250 grame carne de vită ce le era rezervată în iarnă, la schimbul renunțării atunci la bucățica de pâine albă. Așa că au rămas fără bonul liberator.

„Dreptatea", 14 Februarie 1947.

P.N.Ț. agită împotriva fabricării de tractoare în țară și pentru importarea lor din străinătate.

(-a) Nr. 282 2 pagini 500 Lei * Vineri 14 Februarie 1947

Dreptatea

Organ al partidului național-țărănesc

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
STR. CLEMENCEAU Nr. 9
Telefoane: Redacția ... 5.28.14; Ad-ția .... 4.58.13; Tipografia .. 5.22.76
Taxa plătită în numerar conf. aprobării 15.504/46

...NELE ...CEANICE

...tățile ce există astăzi în sectorul alimentar. La cantitățile măsurate de grâne din alte continente. Măsurate, în raport cu lipsurile masive de aiurea. La inexistența unor mărfuri valoroase pe care le-am putea da în schimb.

Cât privește cumpărarea grânelor, necesare, cu ajutorul plăților efective iarăși nu trebue să pierdem din vedere că fondurile trebuincioase pentru astfel de operațiuni de mari proporții, ne lipsesc. Că nici nu se mai poate vorbi astăzi de o balanță de plăți oarecum echilibrată. Că, pentru mult timp, vom căuta ca Diogene...

Lazăr Iliescu

(Continuare în pag. II-a)

ȘTIRI POLITICE

NOUA CONDUCERE A P. N. T. - SALAJ

In urma demisiei d-lui IOAN V. POP, avocat în Șimleul-Silvaniei, președinte interimar al organizației P. N. T. din jud. Sălaj —a fost instituit un comitet de conducere județeană, la Zalău, compus din: Dr. Simion Pop, Protopop Liviu Trufașu și Ioan Ardeleanu-senior.

Acest comitet va gira atribuțiunile de președinte, până la congres și va prezida reconstituirea forurilor județene.

D. Corneliu Coposu, secretar general-adjunct al Partidului Național-Țărănesc și vice-președinte al org. Sălaj, va reprezenta organizația județeană în forurile partidului.

Delegația permanentă P.N.Ț. a județului Sălaj a fost completată cu: Enea Băleșanu-Șimleu, dr. Gh. Feodoreanu-Zălău, pă... dr. I. Sălăjan-Carei, dr. Vasile Bărbat-Ember-Zălau și V. Moraru Dersida și cu doamnele S. Radocea-Jibou, M. Pop-Zălau.

Conducerea plasei Șimleul-Silvaniei a fost încredințată d-lor dr. I. Sabou, Vasile Cherchești și Enea Băleșan.

D. Virgiliu Trufașiu, student, a fost delegat președinte al T.U.N.T. org. Sălaj.

Secretariatul județean, delegația permanentă completată și Comitetul Executiv rămân neschimbate până la noulle alegeri.

Cazierul Tractorului I. A. R. 22

Intr'un reportaj anterior ne-am oprit la defectele de naștere, — le-am fi dorit mai bine de copilărie, — ale tractorului I. A. R. 22 al cărui prototip a fost „propulsat" în ajunul acestui an plin de nădejdi, din șantierele uzinelor de avioane I. A. R. din Brașov.

Am evidențiat atunci doar cele mai mari defecte de proectare și de construcție, pe care nu le-am găsit nici la cel dintâiu motor înfățișat în biografia inventatorului motoarelor cu aprindere lentă, d-rul Rudolf Diesel. Și ca și atunci suntem obligați, pentru respectul adevărului, să consemnăm și acum — că răspunderile apariției hibridului, nu aparțin nici inginerilor de pe șantier și mai puțin muncitorilor a căror opinie în această chestiune o cunoaștem mult mai bine, decât acela care socotesc altfel. In special asupra judecății autentice a muncitorilor, a „tragerii lor de inimă" până în cele mai mici amănunte, suntem informați...

Pentru împrospătarea celor scrise de noi, repetăm lapidar defectele și lipsurile tractorului I. A. R. 22 așa cum le-am explicat cu ample amănunte de technică, ca să trecem apoi la altă serie de deficiențe:

— Imposibilitatea fabricării tractorului în serie;

— Greutatea moartă exorbitantă ce apasă asupra fiecărui cal putere;

— Funcționează exclusiv cu doui carburanți;

Sistem de răcire din tinichea;

— Costul unei piese întrece suma de cincisute milioane lei;

Veșnica reacredință!

Vom pune acum la punct „ingeniozitățile" unui E J U S D E M F A R I N A E, care se sbate să se desvinovățească în fața criticilor noastre fondate din punct de vedere technic și mecanic.

Preopinentul nostru declară sentențios... că este bine ca un tractor să fie cât de greu (sperăm că nu peste 15 tone)... deoarece forța tractorului la cârlig este de 40 — 60 la sută. Fără îndoială principiul este valabil atunci când puterea motorului este suficientă ca să rămână în adevăr 40—60 la sută energie disponibilă, care se transmite la cârligul de împerechere. Or, la tractorul I. A. R. 22 nu rămâne nici pe departe o energie disponibilă atât de mare pentru lucrul util, fiindcă aproape toată forța este absorbită de necesitatea plimbării „bolidului". Insemnează deci, că s'ar reuși cu puțin efort și mai de grabă... ca plugul să târie tractorul și nu viceversa, după cum noi am experimentat făcând bătături la partea dorsală și săltându-ne rinichii într'un nesănătos swing, dansat pe jiltul prins într'o foaie de arc. Acest lucru ni-l contestă empiric și prostește preopinentul nostru, ce-și pune în capul numelui și sufixul de „ing."...

Cum pornește I. A. R. 22?

Spre a slăbi puterea obiecțiunilor noastre relative la aberația de construcție, datorită căreia I. A. R. 22 funcționează numai cu doui carburanți, benzină și motorină, benzina făcând posibilă aprinderea, — ne spune acelaș responsabil comunist că „trec ore întregi până tractorul poate porni"... Dăm asigurări cetitorilor, că un asemenea monstru nu există pe suprafața globului (excepție ar putea face tractorul I. A. R. 22)... Afară de cazul când motorul este defectat și trebue deci să te vâri prin măruntaele lui ca să-l repari. Atunci fără îndoială pornirea poate pretinde și un răstimp de două săptămâni. Un tractor cu motorul pus la punct însă și având cel mai dificil sistem de pornire, trebue să se aprindă în maximum 20-30 minute.

După comunicările inginerului comunist, bietul cultivator român este condamnat să se scoale la miezul nopții ca să poată ieși la câmp la 6 dimineața. Or, noi în reportajul nostru anterior nu făceam decât să fim de acord cu preopinentul nostru, membru al „ștabului tractorist comunist" dela I. A. R., în această privință. (Nu suntem în măsură să răspundem în întregime denaturărilor ce ne sunt adresate de un imprudent oficios de partid, atât timp cât responsabilii au suprimat punctul 1) lăsându-l doar pe cel numerotat cu 2).

Diesel-ul nu este Diesel...

Motorul tractorului I. A. R. 22 este un motor în doui timpi cu aprindere electrică. DECI NU ESTE UN MOTOR DIESEL!

Și iată acum marile desavantagii ale acestor motoare:

— Din cauza compresiunii joase, mult sub aceea a motoarelor Diesel (circa 40-80 la sută), consumul de căldură este foarte mare (2200 kg. cal/P. C.)

— Ardere incomplectă;

— Rateuri repetate;

— Consum mărit de carburant (I. A. R. 22 220 gr. /CP/ oră — Deutz 180 gr.—Lanz 180—200 gr.);

Frontinus

(Continuare în pag. II-a)

...ul tristei figuri"

...persuadat de jozincile bombastice și comi-eroice ale căpitatului său stăpân.

Don Quichotte, — am zice: acelaș „Cavaler al tristei figuri", — este poate tragic prin amploarea convingerei cu care proectează peste realități, elaborațiile minții sale surexcitate. Tragică este convingerea. Ridicolă este acțiunea sa. Desigur, personagiul în sinceritatea sa grotească, cere clemența și obligă generozitatea.

Don Quichotte de la Mancha rate un tip: este elementul fix și fundamental al analogiei, oricând posibilă ulterior.

Eroul este un generos degringolat. Se pierde și se uzează, în serviciul unei himere: Dulcineia de Toboso, fantoșa ocultelor sale chemări.

Se bate cu morile de vânt sinistrând ridicol pe crucea aripelor ostogolite de curenți impalpabili. Morile devin, în mintea sa tulburată: „reacțiunea" forțelor inamice întâlnite inevitabil pe drumul ...sanicelor sale aventuri.

In fond, — luptătorul lui Cervantes — atacă eroic aparențele ...cade în hilara și penibila con... de a căuta să „lichideze" simple efecte, probabil pentru a ...duce și extermine cauzele. Este, — (și nu vrem să bagatelizăm!) — un nepriceput. Ar fi putut bunăoară, — în loc de a ataca violent aripele legănate de vânt, — să alarme sau să blocheze articulațiile interioare ale morilor, provocând „lichidarea" amenințătoarelor vuiri de aripe-și care-i săcâiau mintea.

Altfel zis, să raționeze și să „lichideze" cauzele. Dar desigur că dacă ar fi avut aptitudinea rațiunei și dacă ar fi dispus de o elementară „pricepere tehnică" (oh, mult prea actuală, această formulă pentru finele secolului XV!), Don Quichotte ar fi rămas un brav cetățean la Mancha sau ar fi devenit un erou de anvergură istorică.

Eroul a fost stăpânit de o pelboză. Cu toate acestea, a avut până la mizerul său sfârșit, o conduită de o rară eleganță morală. Faptul trebue menționat pentru adânca și elevata sa semnificație.

Don Quichotte nu se scuză niciodată. Nu își caută alibi-uri și nici nu-și formulează motivări. Bietul Sancho Panza n'a fost niciodată incriminat în mod gratuit și laș de către autocratul său patron.

Rămâne, — acest fapt, — o mare nobleță a „tristei figuri"...

Să mai vorbim despre episodul când, Don Quichotte, se lansează...

Matei Odobescu

(Continuare în pag. II-a)

Note și COMENTARII

Dac'ar fi contrariul

„Scânteia", într'o anchetă întreprinsă printre muncitori, citează acest răspuns al tipografului Lazăr Dionisie:

„Nu e leafa mică. Prețurile și specula sunt mari".

Credem că adevăratul răspuns al sus citatului tipograf ar fi fost:

„Leafă mare. Prețuri mici".

Atunci specula nici n'ar exista...

Dar cu politica economică actuală, așa ceva este cu neputință.

Tot în această anchetă, oficiosul P. C. R. pune în gura lucrătorului croitor Burlacu următoarele cuvinte:

„Acum suntem pe cale bună".

Mai ales, adăogăm noi, dacă „calea este bună" va continua, unde vom merge cu binele ăsta care ne copleșește.

regimul aprovizionărei

„Scânteia" se mai plânge că ziarele nu mai obosesc agitând chestiunea regimului alimentar.

Are dreptate oficiosul comunist să se burzuluiască...

Par'că n'ar avea bietul om și alte preocupări și par'că presa n'ar avea și alte subiecte de discuție!

Nu e condamnabilă, oare, campania aceasta contra guvernului care a luat măsuri la timp.

dificultate

Ziarele fenediste incapabile de a aduce împotriva noastră acuzații precise se mulțumesc dela o vreme cu simplele insinuări.

Ceeace poate, la rigoare, constitue subiect de discuții prin cafenele.

In nici-un caz pretext de valabil comentariu politic

opinii

Domnii dela „Scânteia" și de la „România Liberă" au invocat deunăzi împotriva noastră articolul cinci din tratatul de pace, articol pe care în întregime IN SPIRITUL ȘI IN LITERA SA, ni-l însușim. Dar au omis articolul trei care atât de fericit îl anunță, îl explică și îl comentează. Nimeni nu poate da lecții de antifascism partidului național-țărănesc, principal răspunzător al actului dela 23 August.

Nimeni nu poate în mod valabil contesta poziția morală și politică a d-lui Iuliu Maniu, rezistent Nr. 1 împotrva nemților și exponent necontestat al voinței populare de ieri și de astăzi!

națiunea

„Națiunea" se bucură că a venit în fine, „pacea" fără istorici"

Ca și cum „istoricii" ar fi fost importanți în acest domeniu și nu... pacea!

Oricât ar dori „Națiunea" ca evenimentele importante ale țării să nu afecteze... națiunea, trebuie să se resemneze.

Fiindcă națiunea, ea, este istorică!

MULȚUMIRI COLEGIALE

de N. CARANDINO

Anul de luptă al „Dreptății" renăscute, a trecut aproape neobservat în presa zilnică.

Noi înșine recunoaștem, am omis să felicităm pe colegii dela „Liberalul", vinovați de același vechime în bătălia anti-fenedistă; prea ocupați fiind cu ale adversarilor, ca să ne mai gândim la prieteni, am trecut cu vederea obligațiile de strictă convenienț... menite să exprime public un sentiment cert.

De altfel, ziarul condus de prietenul nostru Dr. A. Berkovitz, ne-a întors, ca să zicem așa, politeța, considerând pe drept cuvânt că, împrejurările vor fi cândva mai favorabile schimbului de amabilități decât sunt astăzi, în plină încleștare.

Aceasta nu înseamnă însă că, atențiunile al căror obiect am fost, nu ne-au mers la inimă și că datoria de a răspunde confraților noștri Tudor Teodorescu Braniște și A. Munte nu ne face plăcere. Atât directorul „Jurnalului de dimineață" cât și cel al „Aurorii", au binevoit să ne consacre rânduri de omagiu, rânduri nemeritate desigur; dar, dincolo de sublinieri, prețioase în intenția lor amicală.

Dacă d. A. Munte are pana mai acidă, cine poate rezista farmecului nostalgic degajat de proza d-lui Teodorescu Braniște, farmec pe care preferă să-l desprindă, ieri amuzat și sceptic, din cele mai viforoase bătălii.

Directorul „Jurnalului" are grije să menționeze că într'un regim de libertate va exprima obiecțiunile dumisale principiale împotriva partidelor. Bănuim că în același epocă independența sa nu-l va împiedeca să publice tot ceeace a simțit și a judecat împotriva regimului de astăzi, când împrejurările l-au oprit să-și aștearnă gândul pe hârtie.

Cât despre d. A. Munte îi urăm, după consumarea crizei lupiste, să revie la „Jurnalul" ca alături de fostul director și prieten să recâștige acel grăunte de moderantism fără concursul căruia un ziarist independent nu-și poate încheia cariera departe de riscuri

21.

40

39

„Dreptatea" 2 Martie 1947.

Sustine teza necesității ajutorului economic al Americii și al Turciei.

21

51

...alizările comitetului de ajutorare regiunilor secetoase (C.A.R.S.)

...stat și altădată cât de gra... starea sanitară a populației ...de depinzând direct de Mi... sănătății, care au dus la a... situație.

...de aceste cauze, starea sa... s'a agravat prin lipsurile ma... ...ană în Moldova lipsurile de ...minte și încălțăminte, lipsu... locuințe în regiunile devas... războiul și lipsurile de com...

...aceste lipsuri au debilitat ...mult organismele de toate ...e, încât le-au făcut foarte ...le la boale și ca urmare au ...o proporție mare de mortali... ...dar problema interesează nu ...prin numărul celor cari mor, ...calitatea biologică a celor ...esc în condiții nepriincioase. Ce ...pr... i va naște o mamă, care ...de lapte și alte alimente hră... ...s'a alimentat numai cu mă... ...și ... Cum se ...volta fizic și mintal un copil ...t. lipsesc alimentele strict ...se, nu are îmbrăcăminte, nu ...ți! Ce randament de mun... ...că și intelectuală are un lu... ...sau un intelectual, care nu ...mentează în condițiuni normale? ...e aceste fapte arată că pro... ...le de alimentațiune, de îmbră... ...te, de locuință sunt și proble... ...sanitare, probleme asupra cărora ...orice caz, trebue să insiste ...mea sanitară să se alarmeze ...des ... de atarmă, mai ...tunci, când aceste condițiuni au ...it un anumit nivel. Ministerul ...și ... organele sale periferice ...nducere, nu s'au sesizat abso... ...loc de acest aspect al pro... ...sanitare. Târziu de tot, în Oc... ...ie 1946, s'a auzit primul stri... ...s'a pornit deabia atunci la ...area „Comitetului de ajuto... ...regiunilor secetoase". Felul ...organizat acest Comitet, fe... ...activat și mai ales rezul... ...numai că nu au rezolvat ...dar au dat o impresiune fal... ...siguranță în acest capitol.

...tetul s'a constituit pe la ju... ...lunei Octombrie 1946, ca o ...interministerială de coordo... ...eforturilor sforțări. Dacă a... ...r fi cunoscut situația ...an, precum și psiholo... ...i s'ar fi dat seama că ...pe guvernului sunt prea reduse pentru gravna problemă ce era de rezolvat; iar dacă problema ar fi fost privită și tratată ca o problemă sanitară, poate să s'ar fi stimulat mai mult tendințele cari îndrumau rezolvarea printr'un ajutor din afară. În loc de aceasta d. Ministru Săvulescu făcea declarații optimiste de posibilități de export. In Comitet au intrat și un număr de personalități, în frunte cu d. Mihail Sadoveanu, care dădeau o coloratură politică acestei acțiuni, ba diferitele asociații „democratice" feminine, au crezut că vor putea face o nouă propagandă, mai ales că era înainte de alegeri, intrând și ele în comitet.

Ce a realizat Comitetul C.A.R.S.-ului, rezultă din declarațiile d-lui Săvulescu rezumate în ziarul Jurnalul de dimineață din 18 Ianuarie 1947. D-sa spune textual că în regiunile infometate „puțin s'a făcut față de nevoile cari sunt acolo". Dacă un Ministru spune că s'a făcut puțin, apoi în realitate aceasta înseamnă că nu s'a făcut mai nimic.

In adevăr, s'au trimis 1.300 vagoane cereale, peste sărat, etc. s'a organizat 405 cantine, în care i-au masa 85.000 persoane, s'a evacuat 100.000 copii în regiunile excedentare, s'au trimis 9 trenuri sanitare în diferite județe.

Pentru a ne da seama ce reprezintă ajutoarele menționate mai sus, vom preciza că cele 13-14 județe lovite de secetă au o populație de cca. 4.000.000 (patru milioane locuitori); dacă am considera că numai 60% au nevoie de ajutorare efective, observăm ușor câtă cantitate de cereale le revine pe cap de locuitor și pe câtă durată de timp; dar dacă chiar am repartiza această cantitate numai la populația copiilor și a femeilor mame și gravide, cari se cifrează la cca. un milion,

...

Despre „bătălia" însămânțărilor de primăvară

...Sau ce a fost omis din planul d-lui ministru al Agriculturii

Guvernul a lansat o nouă lozincă: „să câștigăm bătălia însămânțărilor"!

Toată lumea este de acord să câștigăm astfel de... bătălie. Dar cum, cu ce mijloace?

Același guvern, prin glasul ministrului de agricultură, ne spune că această bătălie se poate câștiga, prin „mobilizarea agricolă națională".

Ce o fi înțelegând guvernanții prin „mobilizarea" aceasta, nu știm.

Noi, ca și opinia publică de altfel, credem că prin mobilizarea generală, d. prof. Traian Săvulescu a vrut să spună să muncim toți.

Perfect. Suntem de acord. Ca să avem pâine la anul viitoare, suntem dispuși să facem orice, — cu toate că știm că dacă este vorba de executarea muncii agricole — nădejdea nu și-o pune nimeni în acei dela orașe.

Toți țăranii vor fi acei, care — vorba d-lui prof. Săvulescu — vor duce greul, adică vor munci, ...

Dar, însfârșit, — să revenim la lozincă.

Pentru a câștiga o bătălie este nevoe, în afară de un plan de luptă, de un stat major, de comandament general, etc., de arme și mai ales de gloanțe.

Soldații care vor trebui să lupte (nu ca să moară) în această bătălie sunt țăranii.

Și ca să iasă învingători din bătălie, „soldaților" — recte țăranilor — le trebuesc, cum am spus mai sus, arme, cartușe, cât mai multe posibile.

Arme, în această bătălie, înseamnă, inventar. Cartușele după limbajul lozincii — corespund cu semințele.

Ori, de fapt, care este situația?

Tristă foarte tristă, aproape tragică! Țăranii noștri — după cum am mai spus și altădată — n'au nici inventar și nici semințe.

„Comandamentul" care va trebui să organizeze „bătălia agricolă — cum ar zice Păcală — știe și nu prea știe acest lucru.

Atunci dece lozinci și nu inițiativă?

Dece vorbărie și nu fapte?

In loc de „plan agricol", spus, vorbit și scris, peste tot, în cameră, în ziare, dece domnule ministru nu convocați consiliul guvernului și nu-i expuneți adevărata situație? Este ridicol și inutil să-i ametiți la cap pe aide „nea Dărloagă", în parlament cu oratorie savantă și economică. Ar fi mai practic, mai interesant, dacă i-ați spune, în consiliul de miniștri, colegului dvs. d. Gheorghiu-Dej, că în Turcia, în Statele Unite și oriunde în altă parte a lumii există cereale multe. Acolo unde a fost, anul trecut recoltă bună, este și belșug.

Deci putem să cumpărăm, să împrumutăm într'un cuvânt — să procurăm, cum zice lozinca — cartușe (semințe).

Bănuim că d. Dej n'ar avea nici un interes să nu fie de acord cu astfel de propunere, ...

Aducând cereale de semințe, din străinătate vor câștiga bătălia agricolă din primăvară. Nerealizând însă această operațiune simplă, riscăm să compromitem planul de „mobilizare națională" și mai ales să încălcăm „imperativul" lozincii. ...

Cu toate că nu avem prea multe speranțe în ceeace privește biruința în „bătălia însămânțărilor" asigurăm pe guvernamentali, că ne vom face datoria, așa cum se cuvine. Dacă însă nu vom câștiga victoria să știe onorabilii noștri „comandanți", că vinovații nu sunt printre noi.

Să-i caute mai aproape de domniile lor...

C. Floran

TRIBUNALUL BEIUȘ
Jud. Bihor

Dosar Nr. 1189/1946.

Moza Floare din Crâncești, a cerut declararea morții prezumate a lui Mateaș Florian din Crâncești, dispărut pe câmpul de luptă, în anul 1942.

Tribunalul invită pe cei cari au știri despre existența dispărutului să le comunice Tribunalului.

Beiuș 1947, Ianuarie 20.

Grefier, Indescifrabil

Cu aceiași nemărginită durere doamna Cristina Gh. Ionescu, împreună cu copiii, anunță rudele și prietenii, că Duminecă 2 Martie ora 12 a. m. se va oficia la biserica Sf. Mina, str. F. C. Robescu parastasul de un an, dela pierderea dragului și neuitatului lor

Colonel Magistrat

Radu Ionescu

...iile de răz... ale domnului Churchill

...ă informațiuni sosite din Lon... ...mai este vreo îndoială asupra ...iilor d-lui Henry Luce, proprie... ...revistei americane „Time",

D. CHURCHILL

...și „Fortune" de a-și asigura ...dintâiu dreptul de a publica ...memoriile de războiu ale ...Churchill.

...știrile care circulă în Capi... ...Britanii se pare că și con... ...a fost semnat.

...anul trecut d. Luce a făcut sen... ...publicând textele discursurilor ...d. Churchill le-a ținut în ...secrete ale Camerii Comu... ...care au putut fi astfel cunos... ...marile mase de cetitori.

...espondentul new-yorkez al ...„...ing Standard" menționează ...250.000 lire sterline, onorar ...d-lui Winston Churchill de ...editor. Și adaugă că fostul pre... ...intenționează să investească ...primită în favoarea fiilor și ...

INSEMNARI

MIHAIL SEBASTIAN, TEATRU I, Fundația regală pentru literatură și artă 1946.

Sunt cele două piese, Jocul de-a vacanța și Steaua fără nume.

Facem abstracție de valoarea lor ca spectacol (care e certă), pentru a ne referi numai la valoarea ca lectură, operă literaro-dramatică.

Amândouă piesele, mai ales prima, îți oferă mulțumirea contemplării unei lucrări organic unitare, sfârșite, rotunjite, desăvârșite sub toate aspectele.

Autorul e stăpân pe piesă, pe erou, pe dialog, pe mișcarea scenică (ceeace se vede din tipicul desenul de desvoltat).

Pe scurt, acțiunea egal împărțită în toate momentele, personagii care trăesc, cu nume simple, necăutate, dar „ale lor", emoție și duioșie, dragoste de oameni, expresie căreia nu-i lipsește nimic și nici n'are ceva de prisos, sensibilitate omenească și psihologică, poezie și frumuseți de detaliu.

MAXENCE VAN DER MEERSCH, PACATUL OMENIRII, Ed Vatra, 1946.

Fotografia-artistică literară, a unui anumit aspect al vieții; tablouri realiste ale vieții nenorocite din mahalalele Parisului. Evidențiere, cu perfectă cunoaștere, pătrundere și talent, dar cu oarecare căutare, a suferințelor sărăciei cumplite.

Romanul nu are acțiune, ci tablouri; e o frescă de mare talent ilustrând mizeria.

*

In ultimile „Mențiuni critice" publicate în coloanele „Jurnalului de dimineață", remarcăm poziția netă a criticului Perpessicius (foarte șovăelnică până acum), împotriva unor pseudo-poeți — remarcabile figuri însă, în cutare formațiune guvernamentală.

De pildă, despre „militantul sindicalismului" Marcel Breslașu, criticul declară că „este un luptător ce-și uită consemnul, ca să nu zicem, ceeace ar fi mai grav, că adoarme în post". Majoritatea ficțiunilor din fabulele lui M. B. fiind pe tema opoziției dintre individ și comunitate, Perpessicius le socotește „dăunătoare poetului". Fără să mai insiste că „obsesia unuia și aceluiaș motiv obosește" și deci, aceste arbitrare construcții „sunt confuze".

*

Unul dintre cei mai activi reprezentanți ai vieții literare din Anglia, este d. Miron Grindea, Român. In a cărui revistă, „Adam" urmărită cu interes de elita britonică, scriu personalități ca: W Churchill, T. S. Eliot, Fr. Mauriac, Francis Poulenc, P. J. Jouve, G. Duhamel, S. Jameson, R. Macaulay.

*

S'a hotărât publicarea integrală a jurnalului fraților Goncurt, adică și a părții ținute până acum secrete. După calculele făcute, aceasta ar forma aproximativ 44 de volume in 12, ar trebui 2 sau 3 ani pentru punerea la punct a textelor și, apoi, ar apare câte 2 volume pe an, ceeace ar duce la un sfert de secol, pentru publicarea integrală a jurnalului.

«Târfa Metafizică»!

(Urmare din pag. I-a)

vitale", cu calm și seninătate prefăcută. Se lasă, abilul tactician, în scara „ideilor", ca de acolo să facă cu batista către cei pe care o părăsește invectivând-o birjărește.

Dar specimenul nu poate înșela pe nimeni: e imediat arătat cu degetul: trece cameleonul politic, virtuoz al schimbărilor la față, curtezana care dă pozițiilor sale o valoare comercială, devoranta

Varietatea care sub fraze grandilocvente și afirmații generoase de principii mari, nu urmărește în politică decât interese sordide, nu exprimă convingeri ci calcule, își poartă demult stema pe frunte: e târfa, sunt „târfele metafizice" (les grues metaphisiques) stigmatizate de Laforgue, odată pentru totdeauna își practică treptu dinea având aere de sacerdoțiu; muza lor venală caută să dea bineție Minervei; ostenesc să facă o taină, din abjurație și pezevenclâc.

Atât îi putem spune, târfei metafizice; acesta e marșul funebru, pe care îl putem intona, conducând-o spre groapa comună a eutorilor ei din veacuri.

T. Grigorcea

VIAȚA DE PARTID

SECTORUL IV VERDE

CONVOCARE

In conformitate cu dispozițiile art. 18 și următorii din Regulamentul Organizației P. N. T. al Capitalei, se convoacă în Adunare Generală membrii din Circumscripția .... în ziua de 9 Martie 1947, orele .... la Clubul Central din Str. Clemenceau Nr. 9.

ORDINEA DE ZI:

1). Alegerea președintelui de Circumscripție.
2). Alegerea membrilor de Comitet.

Au drept de vot toți membrii (bărbați, femei, tineret, cu 21 de ani împliniți) cu cotizația achitată până la 31 Martie 1947, cu cărțile de membru reactualizate și aprobată în scrierea lor de către Comitet până la data de 1/III/1947, (exclusiv).

Candidaturile se anunță la secretariatul General al Culorii, până la data de 5 Martie a. c. orele 12.

Dacă la această dată nu se întrunește numărul de membri legal, de 50% plus 1 din membri cu drept de vot, adunarea se va ține Duminică 16 Martie a. c., în acelaș loc, la aceiași oră și cu aceiași ordine de zi și când va lucra valabil numai dacă sunt prezenți 20% din numărul total al membrilor cu drept de vot din Circumscripție.

Fiecare membru votant este obligat a avea asupra sa cartea de membru reactualizată, chitanța de plata cotizației pe trimestrul în curs și biroul populației.

ORELE CAND SE ȚIN ADUNARILE

Circ 34 b la ora 4 a m
Circ 34 c. la ora 9,30 a. m
Circ 35 la ora 9,30 a m

PREȘEDINTE, Sectorul IV Verde I. Marinache

Secretar general, I. Ilă

Tineretul Național Țărănesc
Org. jud. Muscel
Secția Universitară

CONVOCARE

Domnișoarele studente și domnii studenți musceleni, membrii sau simpatizanți ai partidului Național-Țărănesc se convoacă pe data de 2 Martie 1947, orele 10 a. m. în adunare generală extraordinară. Dacă nu se va întruni numărul statutar de membrii, adunarea se va ține la orele 11 a. m. în aceiași zi, în localul Clubului Central din Str. Clemenceau Nr. 9.

Dată fiind ordinea de zi extrem de importantă, prezența membrilor este obligatorie.

Secretariatul

CONVOCARE

Comitetul Circumscripției 36 P. N. T., este convocat în ședință plenară pentru ziua de 2 Martie, orele 10 dimineața la Casa de Sfat din Calea Griviței Nr. 330.

D-nii șefi de secții, cari au primit de îndeplinit anumite atribuțiuni, sunt rugați să prezinte rapoarte în scris în legătură cu aceasta.

La această ședință participă numai membrii din Comitet.

Președintele Circumscripției 36, I. I. POPESCU

SECTORUL II NEGRU CIRC. 13-a

In vederea alegerilor pentru comitet, toți membrii circ. 13-a se vor prezenta la Casa de Sfat din strada Brândușei Nr. 70 (Rățoi), în fiecare zi între orele 17-20, pentru a se pune la curent cu cotizațiile, a schimba vechile cărți de membru și a cere actualizarea cărților verzi cu două clișee, singurele valabile.

GREFA TRIBUNALULUI OLT

EXTRACT

Nr. 6056—12 Febr. 1947

D. Dumitru I. Tudor, din comuna Sârbii Măgura Jud. Olt cu petiția înreg. la Nr. 25.657/946 a intentat acțiune de divorț contra soției sale Caterina D-tru I. Tudor, născută Neacșu Calonescu din aceeaș comună, pentru cauze determinate de lege.

Din căsătoria soților au rezultat copii: Floarea și Maria, minori.

Soția posedă ca avere 1,1/2 ha, teren arabil și 1875 m. p. loc de casă.

Termen pentru ședință publică a fost fixată la 18 Martie 1947.

Grefier, Indescifrabil

Dosar nr. 4270/946.

GREFA TRIBUNALULUI OLT
EXTRACT

Nr. 7099 — 15 Febr. 1947

D. Alexandru G. N. Stana din comuna Măruntei jud. Olt, cu petiția adresată Tribunalului Olt și înregistrată la Nr. 19822 din 22 August 1946 a intentat acțiune de divorț contra soției sale Ioana A. G. Stana născută Marin Gaiță din Măruntei Jud. Olt pentru motive determinate de lege.

Tribunalul a fixat termen la 29 Aprilie 1947.

Soția pârâtă posedă avere: 2.500 m. p. teren loc de casă pe care se află construită una casă și 5.000 m. p. teren arabil în comuna Măruntei jud. Olt.

Din căsătoria numiților a rezultat 3 copii: Mihăiță de 11 ani, Claudia de 8 ani și Nicolae de 2 ani.

Drept care am întocmit acest extract conf. art. 285 pr. civ.

Grefier. Indescifrabil

TRIBUNALUL ILFOV
Secția I-a, c. c.

EXTRAS

D. Mancaș Al. Ion, din București, Parcul Delavrancea str. C. no. 53, prin petiția înreg. la no 31537-946 a intentat acțiune de divorț contra soției sale Sofia I. Mancaș născută Bioina din Buc, cal. Griviței no. 395.

Din căsătorie a rezultat un copil de 4 ani, cu numele de Mihai-Alexandru.

Act dotal nu există. Termen în ședință publică 8 Martie 1947.

Dos. no. 3927-946.

Grefier (Indescifrabil)

TRIBUNALUL ILFOV
Secția I-a c. c.

EXTRAS

D-na Sofia Mancaș, domiciliată în Buc str. Popa Soare no. 49 prin petiția înreg. la no. 3812-947 a făcut cerere reconvențională la acțiunea de divorț intentată de soțul său Mancaș Al. Ion, din Buc, Parcul Delavrancea str. C. no. 53.

Din căsătorie a rezultat un copil în etate de 4 ani cu numele de Mihai Alexandru.

Act dotal nu există. Termen în ședință publică la 8 Martie 1947.

Dos. no. 3927-946.

— Grefier (Indescifrabil)

—21 42

2 Martie 1947.

...alizările comitetului de ajutorare regiunilor secetoase (C.A.R.S.)

...itat şi altădată cât de gra... starea sanitară a populaţiei ...ele depinzând direct de Mi... Sănătăţii, care au dus la a... situaţie.

...ri de aceste cauze, starea sa... s'a agravat prin lipsurile ma... ...rană în Moldova lipsurile de ...minte şi încălţăminte, lipsu... ...locuinţe în regiunile devas... ...războ şi lipsurile de com...

...e aceste lipsuri au debilitat ...mult organismele de toate ...le, încât le-au făcut foarte ...le la boale şi ca urmare au ...o proporţie mare de mortali... Dar problema interesează nu ...prin numărul celor cari mor, ...rin calitatea biologică a celor ...iesc în condiţii neprielnice. Ce ...pru... va naşte o mamă, care ...de lapte şi alte alimente hră... ...s'a alimentat numai cu mă... ...şi [illegible]. Cum se ...volta fizic şi mintal un copil ...lipsesc alimentele strict ...are, nu are îmbrăcăminte, nu ...? Ce randament de mun... ...ică şi intelectuală are un lu... ...sau un intelectual, care nu ...mentează în condiţiuni normale? ...e aceste fapte arată că pro... ...le de alimentaţiune, de îmbră... ...te, de locuinţă sunt şi proble... ...anitare, probleme asupra cărora ...orice caz, trebue să insiste ...area sanitară să se alarmeze ...dea sir...tul de alarmă, mai ...unci, când aceste condiţiuni au ...un anumit nivel. Ministerul ...şi organele sale periferice ...ducere, nu s'au sesizat abso... ...loc de acest aspect al pro... ...sanitare. Târziu de tot, în Oc... ...le 1946, s'a auzit primul stri... ...s'a pornit deabia atunci la ...area „Comitetului de ajuto... ...regiunilor secetoase". Felul ...organizat acest Comitet, fa... ...activat şi mai ales rezul... ...numai că nu au rezolvat ...dar au dat o impresiune fal... ...siguranţă în acest capitol. ...itetul s'a constituit pe la ju... ...lunei Octombrie 1946, ca o ...interministerială de coordo... ...itelor sforţări. Dacă a... ...r fi cunoscut situaţia ...ren, precum şi psiholo... ...i şi-ar fi dat seama că ...e guvernului sunt prea reduse pentru grava problemă ce era de rezolvat; iar dacă problema ar fi fost privită şi tratată ca o problemă sanitară, poate să s'ar fi stimulat mai mult tendinţele cari încurajau rezolvarea printr'un ajutor din afară. In loc de aceasta d. Ministru Săvulescu făcea declaraţii optimiste de posibilităţi de export. In Comitet au intrat şi un număr de personalităţi, în frunte cu d. Mihail Sadoveanu, care dădeau o coloratură politică acestei acţiuni, iar diferitele asociaţii „democratice" feminine, au crezut că vor putea face o nouă propagandă, mai ales că era înainte de alegeri, intrând şi ele în comitet.

Ce a realizat Comitetul C.A.R.S.-ului, rezultă din declaraţiile d-lui Săvulescu rezumate în ziarul Jurnalul de dimineaţă din 18 Ianuarie 1947. D-sa spune textual că în regiunile înfometate „puţin s'a făcut faţă de nevoile care sunt acolo". Dacă un Ministru spune că s'a făcut puţin, apoi în realitate aceasta înseamnă că nu s'a făcut mai nimic.

In adevăr, s'au trimis 1.300 vagoane cereale, peşte sărat, etc. s'a organizat 405 cantine, la care i-au masa 85.000 persoane, s'a evacuat 100.000 copii în regiunile excedentare, s'au trimis 9 trenuri sanitare în diferite judeţe.

Pentru a ne da seama ce reprezintă ajutoarele menţionate mai sus, vom preciza că cele 13-14 judeţe lovite de secetă au o populaţie de cca. 4.000.000 (patru milioane locuitori): dacă am considera că numai 60% au nevoie de ajutoare efective, observăm uşor câtă cantitate de cereale revine pe cap de locuitor şi pe câtă durată de timp; dar dacă chiar am repartiza această cantitate numai la populaţia copiilor şi a femeilor mame şi gravide, cari se cifrează la cca. un milion,

...iile de războ... ale domnului Churchill

...informaţiuni sosite din Lon... ...mai este vreo îndoială asupra ...lor d-lui Henry Luce, proprie... ...revistelor americane „Time", ...şi „Fortune" de a-şi asigura ...dintâiu dreptul de a publica ...memoriile de război ale ...Churchill.

...ştirile care circulă în Capi... ...rei Britanii se pare că şi con... ...a fost semnat.

...ul trecut d. Luce a făcut sen... ...publicând textele discursurilor ...d. Churchill le-a ţinut în ...le secrete ale Camerii Comu... ...care au putut fi astfel cunos... ...marile mase de cetitori.

...espondentul new-yorkez al lui ...ing Standard" menţionează su... ...250.000 lire sterline, onorar ...d-lui Winston Churchill de ...editor. Şi adaugă că fostul pre... ...intenţionează să investească ...primită în favoarea fiilor şi ...[illegible].

D. CHURCHILL

Despre „bătălia" însămânţărilor de primăvară

...Sau ce a fost omis din planul d-lui ministru al Agriculturii

Guvernul a lansat o nouă lozincă: „să câştigăm bătălia însămânţărilor"!

Toată lumea este de acord să câştigăm astfel de... bătălie. Dar cum, cu ce mijloace?

Acelaş guvern, prin glasul ministrului de agricultură, ne spune că această bătălie se poate câştiga, prin, mobilizarea agricolă naţională".

Ce o fi înţelegând guvernanţii prin „mobilizarea" aceasta, nu ştim.

Noi, ca şi opinia publică de altfel, credem că prin mobilizarea generală, d. prof. Traian Săvulescu a vrut să spună să muncim toţi.

Perfect. Suntem de acord. Ca să avem pâine la iana viitoare, suntem dispuşi să facem orice, — cu toate că ştim că dacă este vorba de executarea muncii agricole — nădejdea nu şi-o pune nimeni în acei dela oraşe.

Toţi ţăranii vor fi acei, care — vorba d-lui prof. Săvulescu — vor duce greul, adică vor munci, [illegible]

Dar, însfârşit, — să revenim la lozincă.

Pentru a câştiga o bătălie este nevoe, în afară de un plan de luptă, de un stat major, de comandament general, etc., de arme şi mai ales de gloanţe.

Soldaţii care vor trebui să lupte (nu ca să moară) în această bătălie sunt ţăranii.

Şi ca să iasă învingători din bătălie, „soldaţilor" — recte ţăranilor — le trebuesc, cum am spus mai sus, arme, cartuşe, cât mai multe posibile.

Arme, în această bătălie, înseamnă, inventar. Cartuşele după limbajul lozincii — corespund cu seminţele.

Ori, de fapt, care este situaţia?

Tristă foarte tristă, aproape tragică! Ţăranii noştri — după cum am mai spus şi altădată — n'au nici inventar şi nici seminţe.

„Comandamentul" care va trebui să organizeze, bătălia agricolă — cum ar zice Păcală — ştie şi nu prea ştie acest lucru.

Atunci dece lozinci şi nu iniţiativă?

Dece vorbărie şi nu fapte?

In loc de „plan agricol", spus, vorbit şi scris, peste tot, în cameră, în ziare, dece domnule ministru nu convocaţi consiliul guvernului şi nu-i expuneţi adevărata situaţie? Este ridicol şi inutil să-i ameţiţi la cap pe alde „nea Dărloagă", în parlament cu oratorie savantă şi economică. Ar fi mai practic, mai interesant, dacă i-aţi spune, în consiliul de miniştri, colegului dvs. d. Gheorghiu-Dej, că în Turcia, în Statele Unite şi oriunde în altă parte a lumii există cereale multe. Acolo unde a fost, anul trecut recoltă bună, este şi belşug.

Deci putem să cumpărăm, să împrumutăm într'un cuvânt — să procurăm, cum zice lozinca — cartuşe (seminţe).

Bănuim că d. Dej n'ar avea nici un interes să nu fie de acord cu astfel de propunere, [illegible]

Aducând cereale de seminţe, din străinătate vor câştiga bătălia agricolă din primăvară. Nerealizând însă această operaţiune simplă, riscăm să compromitem planul de „mobilizare naţională" şi mai ales să încălcăm „imperativul" lozincii. [illegible]

Cu toate că nu avem prea multe speranţe în ceeace priveşte biruinţa în „bătălia însămânţărilor" asigurăm pe guvernamentali, că ne vom face datoria, aşa cum se cuvine. Dacă însă nu vom câştiga victoria să ştie onorabilii noştri „comandanţi", că vinovaţii nu sunt printre noi.

Să-i caute mai aproape de domniile lor...

C. Floren

TRIBUNALUL BEIUŞ
Jud. Bihor
Dosar Nr. 1189/1946.

Moza Floare din Crănceşti, a cerut declararea morţii prezumate a lui Mateaş Florian din Crănceşti, dispărut pe câmpul de luptă, în anul 1942.

Tribunalul invită pe cei cari au ştiri despre existenţa dispărutului să le comunice Tribunalului.

Beiuş 1947, Ianuarie 20.
Grefier, Indescifrabil

Cu aceiaşi nemărginită durere doamna Cristina Gh. Ionescu, împreună cu copiii, anunţă rudele şi prietenii, că Duminecă 2 Martie ora 12 a. m. se va oficia la biserica Sf. Mina, str. F. C. Robescu parastasul de un an, dela pierderea dragului şi neuitatului lor

Colonel Magistrat
Radu Ionescu

INSEMNARI

MIHAIL SEBASTIAN, TEATRU I, Fundaţia regală pentru literatură şi artă 1946.

Sunt cele două piese, Jocul de-a vacanţa şi Steaua fără nume.

Facem abstracţie de valoarea lor ca spectacol (care e certă), pentru a ne referi numai la valoarea ca lectură, operă literaro-dramatică.

Amândouă piesele, mai ales prima, îţi oferă mulţumirea contemplării unei lucrări organic unitare, sfârşite, retuşate, desăvârşite sub toate aspectele.

Autorul e stăpân pe piesă, pe eroi, pe dialog, pe mişcarea scenică (ceeace se vede din tipicul destul de desvoltat).

Pe scurt, acţiunea egal împărţită în toate momentele, personagii care trăesc, cu nume simple, necăutate, dar „ale lor", emoţie şi duioşie, dragoste de oameni, expresie căreia nu-i lipseşte nimic şi nici n'are ceva de prisos, sensibilitate omenească şi psihologică, poezie şi frumuseţi de detaliu.

MAXENCE VAN DER MEERSCH, PACATUL OMENIRII. Ed Vatra, 1946.

Fotografia-artistică literară, a unui anumit aspect al vieţii; tablouri realiste ale vieţii nenorocite din mahalalele Parisului. Evidenţiere, cu perfectă cunoaştere, pătrundere şi talent, dar cu oarecare căutare, a suferinţelor sărăciei cumplite.

Romanul nu are acţiune, ci tablouri; e o frescă de mare talent ilustrând mizeria.

*

In ultimile „Menţiuni critice" publicate în coloanele „Jurnalului de dimineaţă", remarcăm poziţia netă a criticului Perpessicius (foarte şovăelnică până acum), împotriva unor pseudo-poeţi — remarcabile figuri însă, în cutare formaţiune guvernamentală.

De pildă, despre „militantul sindicalismului" Marcel Breslaşu, criticul declară că „este un luptător ce-şi uită consemnul, ca să nu zicem, ceeace ar fi mai grav, că adoarme în post". Majoritatea ficţiunilor din fabulele lui M. B. fiind pe tema opoziţiei dintre individ şi comunitate, Perpessicius le socoteşte „dăunătoare poetului". Fără să mai insiste că „obsesia unuia şi aceluiaş motiv oboseşte" şi deci, aceste arbitrare construcţii „sunt confuze".

*

Unul dintre cei mai activi reprezentanţi ai vieţii literare din Anglia, este d. Miron Grindea, Român, în a cărui revistă, „Adam" urmărită cu interes de elita britonică, scriu personalităţi ca: W. Churchill, T. S. Eliot, Fr. Mauriac, Francis Poulenc, P. J. Jouve, G. Duhamel, S. Jameson, R. Macaulay.

*

S'a hotărât publicarea integrală a jurnalului fraţilor Goncurt, adică şi a părţii, ţinute până acum secrete. După calculele făcute, aceasta ar forma aproximativ 44 de volume in 12, ar trebui 2 sau 3 ani pentru punerea la punct a textelor şi, apoi, ar apare câte 2 volume pe an, ceeace ar duce la un sfert de secol, pentru publicarea integrală a jurnalului.

«Târfa Metafizică»!

(Urmare din pag. I-a)

vitate", cu calm şi seninătate prefăcută. Se lasă, abilul tactician, în scara „ideilor", ca de acolo să facă cu batista casei pe care o părăseşte învectivând-o birjăreşte.

Dar specimenul nu poate înşela pe nimeni; e imediat arătat cu degetul: trece cameleonul politic, virtuoz al schimbărilor la faţă, curtezana care dă poziţiei sale o valoare comercială, devoranta.

Varietatea care sub fraze grandiloevente şi afirmaţii generoase de principii mari, nu urmăreşte în politică decât interese sordide, nu exprimă convingeri ci calcule, îşi poartă demult stema pe frunte: e târfa, sunt „târfele metafizice" (les grues methaphisiques) stigmatizate de Laforgue, odată pentru totdeauna îşi practică treptudinea luând aere de sacerdoţiu; muza lor venală caută să dea bineţe Minervei; ostenesc să facă o tehnă, din abjuraţie şi pezevenclâc.

Atât îi putem spune, târfei metafizice; acesta e marşul funebru, pe care îl putem intona, conducând-o spre groapa comună a autorilor ei din veacuri.

T. Grigorcea

VIAŢA DE PARTID

SECTORUL IV VERDE
CONVOCARE

In conformitate cu dispoziţiile art. 18 şi următorii din Regulamentul Organizaţiei P. N. Ţ. al Capitalei, se convocă în Adunare Generală membrii din Circumscripţia . . . . în ziua de 9 Martie 1947, orele . . . . la Clubul Central din Str. Clemenceau Nr. 9.

ORDINEA DE ZI:

1). Alegerea preşedintelui de Circumscripţie.
2). Alegerea membrilor de Comitet.

Au drept de vot toţi membrii (bărbaţi, femei, tineret, cu 21 de ani împliniţi) cu cotizaţia achitată până la 31 Martie 1947, cu cărţile de membru reactualizate şi aprobată în scrierea lor de către Comitet până la data de 1/III/1947, (exclusiv).

Candidaturile se anunţă la secretariatul General al Cularii, până la data de 5 Martie a. c. orele 12.

Dacă la această dată nu se întruneşte numărul de membri legal, de 50% plus 1 din membri cu drept de vot, adunarea se va ţine Duminică 16 Martie a. c., în acelaş loc, la aceiaşi oră şi cu aceiaşi ordine de zi şi când va lucra valabil numai dacă sunt prezenţi 20% din numărul total al membrilor cu drept de vot din Circumscripţie.

Fiecare membru votant este obligat a avea asupra sa cartea de membru reactualizată, chitanţa de plata cotizaţiei pe trimestrul în curs şi biroul populaţiei.

ORELE CAND SE ŢIN ADUNARILE

Circ 34 b la ora 4 a m
Circ 34 c. la ora 9,30 a. m
Circ 35 la ora 9,30 a m

PREŞEDINTE,
Sectorul IV Verde
I. Marinache

Secretar general,
I. Ilă

Tineretul Naţional Ţărănesc
Org. Jud. Muscel
Secţia Universitară

CONVOCARE

Domnişoarele studente şi domnii studenţi musceleni, membrii sau simpatizanţi ai partidului Naţional-Ţărănesc, se convocă pe data de 2 Martie 1947, orele 10 a. m. în adunare generală extraordinară. Dacă nu se va întruni numărul statutar de membrii, adunarea se va ţine la orele 11 a. m. în aceeaşi zi, în localul Clubului Central din Str. Clemenceau Nr. 9.

Dată fiind ordinea de zi extrem de importantă, prezenţa membrilor este obligatorie.

Secretariatul

CONVOCARE

Comitetul Circumscripţiei 36 P. N. Ţ., este convocat în şedinţă plenară pentru ziua de 2 Martie, orele 10 dimineaţa la Casa de Sfat din Calea Griviţei Nr. 330.

D-nii şefi de secţii, cari au primit de îndeplinit anumite atribuţiuni, sunt rugaţi să prezinte rapoarte în scris în legătură cu aceasta.

La această şedinţă participă numai membrii din Comitet.

Preşedintele Circumscripţiei 36,
I. I. POPESCU

SECTORUL II NEGRU
CIRC. 13-a

In vederea alegerilor pentru comitet, toţi membrii circ. 13-a se vor prezenta la Casa de Sfat din strada Brânduşi Nr. 70 (Rătoi), în fiecare zi între orele 17-20, pentru a se pune la curent cu cotizaţiile, a schimba vechile cărţi de membru şi a cere actualizarea cărţilor vechi cu două cl... şe, singurele valabile.

GREFA TRIBUNALULUI OLT
EXTRACT
Nr. 6056—12 Febr. 1947

D. Dumitru I. Tudor, din comuna Sârbii Măgura Jud. Olt cu petiţia înreg. la Nr. 25.657/946 a intentat acţiune de divorţ contra soţiei sale Caterina D-tru I. Tudor, născută Neacşu Calonescu din aceeaş comună, pentru cauze determinate de lege.

Din căsătoria soţilor au rezultat copii: Floarea şi Maria, minori.

Soţia posedă ca avere 1,1/2 ha. teren arabil şi 1875 m. p. loc de casă.

Termen pentru şedinţă publică a fost fixată la 18 Martie 1947.

Grefier, Indescifrabil
Dosar nr. 4270/946.

GREFA TRIBUNALULUI OLT
EXTRACT
Nr. 7099 — 15 Febr. 1947

D. Alexandru G. N. Stana din comuna Măruntei jud. Olt, cu petiţia adresată Tribunalului Olt şi înregistrată la Nr. 19822 din 22 August 1946 a intentat acţiune de divorţ contra soţiei sale Ioana A. G. Stana născută Marin Galiă din Măruntei Jud. Olt pentru motive determinate de lege.

Tribunalul a fixat termen la 29 Aprilie 1947.

Soţia pârâtă posedă avere: 2.500 m. p. teren loc de casă pe care se află construită una casă şi 5.000 m. p. teren arabil în comuna Măruntei jud. Olt.

Din căsătoria numiţilor a rezultat 3 copii: Mihăiţă de 11 ani, Claudia de 8 ani şi Nicolae de 2 ani.

Drept care am întocmit acest extract conf. art. 285 pr. civ.

Grefier, Indescifrabil

TRIBUNALUL ILFOV
Secţia I-a, c. c.
EXTRAS

D. Mancaş Al. Ion, din Bucureşti, Parcul Delavrancea str. C. no. 53, prin petiţia înreg. la no 31537-946 a intentat acţiune de divorţ contra soţiei sale Sofia I. Mancaş născută Biolan din Buc. cal. Griviţei no. 395.

Din căsătorie a rezultat un copil de 4 ani, cu numele de Mihai-Alexandru.

Act dotal nu există. Termen în şedinţă publică 8 Martie 1947.

Dos. no. 3927-946.

Grefier (Indescifrabil)

TRIBUNALUL ILFOV
Secţia I-a c. c.
EXTRAS

D-na Sofia Mancaş, domiciliată în Buc str. Popa Soare no. 49 prin petiţia înreg. la no. 3812-947 a făcut cerere reconvenţională la acţiunea de divorţ intentată de soţul său Mancaş Al. Ion, din Buc. Parcul Delavrancea str. C. no. 53.

Din căsătorie a rezultat un copil în etate de 4 ani cu numele de Mihai-Alexandru.

Act dotal nu există. Termen în şedinţă publică la 8 Martie 1947.

Dos. no. 3927-946.

— Grefier Indescifrabil

~~22.~~

43

„Dreptatea", 27 Mai 1947.

~~42~~

Articol de fond argumentând împotriva desvoltării industriei țării.

22

44

Anul XXII (seria II-a) Nr. 358 — 4 pagini 5000 Lei — 27 Maiu 1947

Proprietar: S. A. DREPTATEA

Abonamente: 3 LUNI Capitala 400.000, Provincia 400.000. Instituții și întreprinderi particulare 5.000.000 lei anual. Cont C. E. C. 1386

Dreptatea

Organ al partidului național-țărănesc

CANTECUL DE LEBEDA

Dacă nu pierdem din vedere că proectul înființării Oficiilor industriale este alcătuit pe baza a două premise false, desigur că analiza principalelor sale dispozițiuni duce la cu totul alte concluzii decât cele prezintate de ziarele favorabile regimului.

Cele două premise amintite sunt:

1. Ideea că „factorul muncă" este hotăritor în procesul de producție și că trebue să i se asigure siguranța și posibilitatea de lucru;

2. Iluzia că „Statul e cel mai mare cumpărător de produse industriale".

Am arătat într'un articol anterior cât de greșite sunt ambele premize. Intr'o epocă de mașinism și progres technic înaintat brațele de muncă joacă un rol mai moderat în producția industrială, iar cât privește Statul, el e în adevăr un mare cumpărător de produse ale industriei, dar numai al unor articole reduse ca număr. Al unor articole de industrie grea, agresivă neavând nicio contingență cu necesitățile de consum ale marilor mase, în deosebi în țările agricole.

Expunerea de motive indică drumul pe care în activitatea lor, vor trebui să-l urmărească Oficiile. Ele vor trebui să „determine cursul normalizării noastre economice", pornind dela „concentrarea forțelor și bazându-se pe înlesnirea intereselor generale cu preocuparea inițiativei particulare".

Ce fel de normalizare economică se poate determina în cadrul unei concepții de bază greșite? Ce interese generale sunt promovate, atunci când un regim socotește baza sa politică, drept fundamentul economic al apărării de viitor? Când toate interesele sale gravitează spre o încurajare și întărire permanentă a industriei grele, în pofida intereselor generale ale țării, care cer o respingere de plano a oricărei tendințe autarhice și o politică de industrializare agricolă, potrivită caracterului specific țărănesc?

Poate că formularea aceasta nu ar conține în ea nimic grav dacă în concepția autorului comunist al proectului, Oficiile ar fi libere să lucreze conform dispozițiilor din lege! Dar nu trebue neglijat amănuntul că ele nu sunt instituții cu organizație autonomă. Cu tot egumenul făcut în jurul întocmirii legii, Oficiile sunt, în ultima instanță simple birouri de execuție ale puterii c... Ale ministerului industriei și comerțului, care le impune punctul său de vedere.

Ca o circumstanță atenuantă se notează faptul că durata existenței Oficiilor este limitată la cinci ani. Socotindu-se că, într'un lustru, procesul de normalizare va fi fost terminat. Dar amănuntul acesta e irelevant. Oficiile vor fi sau nu vor fi, în funcție de evoluția noastră politică. „Economicul" nu le va influența de loc, ele fiind o emanație politică prin excelență și termenul de cinci sau de zece.

M. V.

(Continuare în pag. II-a)

INCREDERE

Trăim ceasuri de încercare convinși că așteptării noastre îi va fi cât de curând hărăzită bucuria împlinirilor. Desprinși acum câțiva ani din tiparele unei vieți închinată în egală măsură nouă înșine și generațiilor viitoare, ne străduim azi să înnodăm firul pe care l-au rupt legile crude ale firii și arbitrariul nesăbuit la oamenilor. Cu sforțări de care nu ne-am fi crezut altădată capabili, reușim să ne menținem deasupra vitregiilor pe care le judecăm după oameni și le învingem uneori, cu conștiința clară a faptei noastre. Poate că pe mulți dintre noi, greutățile îi doboară, pe niciunul nu ne-au îngenunchiat. Increderea noastră n'a scăzut, puterile noastre sufletești nu s'au irosit și singura concesie pe care o facem — sufletința trupească, — ne lovește în lucruri care nu ne mai aparțin.

Stăpânii comorilor sufletești intrinsece ființei noastre, neclintiți pe calea dreaptă și sigură către un viitor mai bun, este firesc să prețuim tot ce ne poate susține în zbuciumata luptă cu viața pe care o ducem și să ne întoarcem cu recunoștință, fața și inima către orice glas căldilor de încredere.

Tot acum aplecați mai atenți peste căile eternelor adevăruri, ne încălzește și ne vivifică orice semn care întrevedereacă mersul de totdeauna al vieții pe căile dreptă...

Lucius

(Continuare în pag. II-a)

POLITICA ȘI POLITICIANISM

Acelora și sunt foarte mulți, cari se laudă cu fraza: „nu fac nici un fel de politică, nu citesc nici un ziar" li se adresează în primul rând aceste rânduri.

Incă Cicero — desigur cel mai mare orator, scriitor și om politic al antichității scria pe la anul 50 î. H. prietenului său Atticus, bărbat de o vastă cultură, patrician bogat, cu vile de recreațiune de vară în Grecia după moda timpului:

„Dacă din egoism, sau exces de prudență, sau comoditate se vor dezinteresa de politică tocmai bărbații de seamă ca d-ta și atâția alții, republica se va pierde". Este adevărat, că celebrul autor al „Catilinarelor" și al „Filipicelor" fu asasinat de ucigași în slujba lui Anton și a soției sale Fulvia atacată curagios de Cicero în discursurile sale la anul 43 î. H., dar profeția lui Cicero se împlini nu prea târziu, căci dezinteresându-se din egoism, din exces de prudență și din comoditate cei mai mulți de politică, care ajunsese în mâinile unei minorități active, existența marelui Imperiu ROMAN fu periclitată.

Louis Barthou, fostul ministru de externe al Franței, asasinat și el la Belgrad împreună cu Regele Alexandru al Jugoslaviei de către un descreierat urcat pe treptele automobilului regal acum 12 ani scrie în renumita sa carte „Mirabeau":

„Burghezimea dezinteresându-se de politică a lăsat deschisă minorității revoluționare toate căile și această minoritate revoluționară a căzut pradă la câțiva demagogi de talent. Nu trebue confundată, spune Barthou, câteva rânduri mai departe, politica cu politicianismul, căci politica înseamnă interesele țării deasupra intereselor individuale sau de partid, iară politicianismul este tocmai antipodul: interesele individuale și de partid deasupra intereselor țării. A nu fi înscris într'un partid politic care după concepția ta apără mai bine interesele superioare ale Neamului înseamnă a lăsa câmpul năpădit de buruieni".

Mai facem o citațiune dintr'un autor de seamă, înainte de a trage concluziile noastre. Guglielmo Ferrero, sociologul modern de reputațiune universală, care fugit în America din cauza fascismului din țara sa scrie următoarele în o carte recentă din 1942 apărută la New-York:

„Statul liber este capo-d'opera superbă a civilizației umane. Dar miracolul existenței și durabilității lui se bazează numai pe legătura morală intimă dintre guvernanți și guvernanți. Numai dacă toți cetățenii țării își unesc în comun acord sforțările lor cu cele ale guvernului legitim recunoscut în unanimitate, ca fiind îndrituit să comande și numai când toți cetățenii țării se identifică tacit sau activi cu acest guvern, numai atunci poate dăinui miracolul statului liber, căci altfel statul înseamnă un etern conflict între guvern și guvernați".

Dar un soldat oricât de bun ar fi, ori câtă inițiativă ar avea trebue să fie încadrat într'o unitate. Deci dacă a face politică înseamnă grija ce o porți țării tale, înseamnă dreptul dar și datoria fiecărui cetățean major al țării de a participa la buna gospodărie a patriei sale și direct prin mâinile sale și indirect prin votul său electoral, dacă politica înseamnă deci dragoste de țară și de neam, înseamnă interesul fierbinte ce-l porți bunului renume și bunului mers al statului în care trăești și dacă acest fel de viață politică ca și cea militară nu-l poți desfășura decât încadrat într'o unitate, într'un partid atunci se impune cu o logică de imperativ categoric concluzia:

Ești dator să participi la viața politică și administrativă a țării tale, încadrat într'un partid politic.

Care partid politic? Acela care corespunde mai bine jurământului Președintelui Truman, care la 4 April 1947 cu ocazia sărbătoririi memoriei lui Jefferson repetă jurământul Președintelui dela 1798:

„Am jurat pe altarul lui Dumnezeu să lupt pentru democrația adevărată: ostilitate fermă împotriva oricărei forme de tiranie asupra conștiinței omului". Acel partid politic, care se identifică mai perfect cu definițiunea lui Robert Makax: „Democrație înseamnă guvernare prin critică", sau cu definițiunea lui Benjamin Constant: „Democrația? Triumful individului asupra autorității ce vrea să guverneze prin despotism, asupra minorității ce vrea să asservească majoritatea".

CLEMENȚA SAU SIMPLU TRUC?

Din partea unui creștin... mărinimia ... are rostul. Când totuși o găsim, trebue să ne întrebăm care este interesul ... pe care ea tinde să-l ...

Am încercat această ... sufletească de scepticism ... când am citit dispozițiunile ... 19 din legea nr. 140 ... dela legile fiscale ale anului bugetar 1947-1948, publicată la ... A-ceși articol care ... atenția publicului și a făcut obiectul unor comentarii de presă, statuează în primul său aliniat, că impozitele și amenzile ... vor fi constatate după data de 1 Mai 1947, pentru sustrageri dela plata drepturilor fiscului anterioare datei de 1 Aprilie 1947, vor fi majorate de 15 ori.

Până aci nimic deosebit pentru impozitele de ... ușurând ... veniturile nevalorificate până acum.

In aliniatul al II-lea al articolului de lege sus arătat se prevede ceva care are darul să anuleze cu regret cititorului, convins acum că și făcuse o judecată greșită asupra ... că se arată că sunt dispensați de majorarea impozitului și amenzi, contribuabilii care vor declara din proprie inițiativă și înainte de începerea cercetării lor și vor achita drepturile fiscale sustrase, împreună cu majorările legale până la data de 1 Iulie 1947.

Cu alte cuvinte, Statul — deși și-a asigurat dreptul de a încasa impozitele sustrase majorate de 15 ori — tot el îngăduitor, vine și îți dă posibilitatea să eviți aplicarea acestor sancțiuni, declarând din proprie inițiativă și plătind aceste impozite nemajorate până la 1 Iulie 1947.

Așa ar fi și contribuabilii s'ar grăbi să se prevaleze de această favoare, achitând toate impozitele sustrase pentru a evita aplicarea majorării de 15 ori.

In aliniatul cu pricina au fost însă strecurate aceste cuvinte, care au darul de-a face inoperantă aceea ce noi am văzut ca o clemență a fiscului. „Inainte de începerea cercetărilor". Deci, fiscul îți dă răgazul de a plăti impozitele sustrase nemajorate până la 1 Iulie 1947, numai dacă nu au început cercetări în cauza ta.

Odată cu fixarea termenului de declarare și plată a acestor impozite, legiuitorul nu a oprit însă și activitatea de cercetare a organelor sale de control, până la curgerea acestui termen. Ba mai mult: se pare că ministerul de finanțe a dat instrucțiuni acestor organe să înceapă o campanie drastică în această direcțiune. Dar chiar dacă aceste instrucțiuni nu există, redactarea legii lasă controlorilor posibilitatea să dezmintă intențiunea Statului de a-și neutraliza propria sa înțelegere și îngăduință.

Cert este că, imediat după apariția legii, echipele de controlori au început a călca sediile întreprinderilor comerciale și industriale.

Fan

(Continuare în pag. II-a)

Vameșii c...

Vameșul de care vorbim are o viziune proprie și controlată cu rotunjimea a libertății, diferită după situația în care e prezent dar oarecum convenabilă personal. Legat în drepturi, își pretinde ceea ce i se refuză just, sau injust și această atitudine e comună oricărui cetățean care înțelege prin libertate dreptul la fericire și viitor, la manifestare, o egalitate inițială de dezvoltare, controlarea celor aleși la guvernământ, dar fiecare pretinde altfel. Aranjat însă în rangul guvernatorului, vameșul confirmă teoria că libertatea implică limitarea puterii politice, că libertatea nu poate exista dacă guvernanții — și guvernanții — nu pot fi chemați să dea socoteală. Socialistul Nassky enunță un adevăr comun și curajos, că puterea necontrolată intoxică spiritul celor car. dispun de ea („Ei sunt tentați întotdeauna de a impune concepția lor despre bine și cele lalte și la urmă sfârșesc cu principiul că binele comunității depinde de menținerea lor la putere).

Vameșul nu păcătuește, vameșul nu iartă, vameșul nu poate fi tras la răspundere. Conștiința colectivității intră sponten în sine și tot atât de spontană iese. Vameșul e monopolist, nici parțial, altcineva nu poate realiza binele, ideile lui despre fericire, familie, religie, guvernământ, sunt pusa în cap, ferite de clătinare și intemperii. Aparține în această privință unui trust frecvent dezvoltat și care are calitatea de a-și renega titlul. Dela Biserică n'a luat decât revoluția, ceea ce nu e prea puțin, revelația de a impune cu orice mijloace sau numai cu anumite, ideile sale tuturor, cu drepturi sacrosancte pe care și le auto-acordă (din nou o atitudine umană, la fel ca și strângerea în brațe, până la asfocarea mortală).

Unii oameni își închipuesc de o ...

Cooperare internațională și reconstrucția mondială

de **Wickham Steed**

O întrebare pusă adeseori și la care nu s'a găsit încă niciodată un răspuns concludent, este dacă starea actuală a lumii este într'adevăr mai proastă decât acei doi ani după primul războiu mondial. Un răspuns satisfăcător nu este cu putință; cu toate că sunt unele puncte în comparație care merită să fie studiate.

Când ni se vorbește de subalimentare cronică, și uneori chiar de foamete în Germania de Vest, de crize politice și economice în Italia, de un terorism persistent în Palestina și de eșecul Marilor Puteri la Moscova, suntem dispuși să spunem că perspectivele sunt mult mai sumbre acum decât în toamna anului 1920.

Aducându-mi aminte de acele zile, sunt de părere că cu toate că amploarea crizei mondiale actuale este mai mare decât acea a perioadei de după războiul trecut, nu vreau să cred că nu pot fi remediate. Diferența între atunci și acum este mai curând o diferență de intensitate decât de natură; și dacă unele dificultăți apar insurmontabile, sunt și semne de ameliorare mai multe decât se puteau discerna la începutul secolului.

Cauza primordială a crizelor economice și financiare din 1929-1931 nu a fost găsită decât 10 sau 12 ani după 1918. Națiunile și guvernele nu și-au dat seama că avuții în valoare de aproximativ 10.000 milioane lire sterline nu puteau fi aruncate sau altfel lichidate pentru scopuri de distrugere, fără să pricinuiască dislocări și pauperizare. N'au văzut că starea comparativ de bună din deceniile înainte de 1914 putea fi reînființată numai printr'un efort internațional și cooperare timp de mai mulți ani decât a durat războiul propriu zis.

Statele Unite s'au retras pe după un zid de izolare alcătuit de tarifuri de prohibiție și au încercat să ridice datoriile de războiu ale Europei. Alte națiuni au încercat, fără să posede resursele Statelor Unite, să devie tot atât de neatârnate. Italia s'a îndreptat către un naționalism agresiv, cunoscut sub formă de fascism. Germania a trecut prin nenumărate crize până ce nazismul lui Hitler a rezolvat problema șomajului prin reînarmare, pentru o pregătire deschisă în vederea războiului. Nici Franța nici Marea Britanie n'au scăpat de dificultăți economice serioase. Cu mult înainte de 1939 se putea vedea că al doilea războiu mondial era să izbucnească.

Astăzi, perspectivele îmi apar ca mai puțin sumbre în ciuda lor. Cu toate că risipirea bogățiilor în al doilea războiu mondial a fost cu mult mai mare decât fusese în primul războiu, și că deci perioada de reconstrucție trebue să fie mai lungă, nici o națiune, nici chiar cea mai bogată sau cea mai puternică, nu crede că este în măsură să-și realizeze cerințele singură, sau să-și facă față nevoilor proprii. Faptul că toate națiunile sunt și trebue să rămână inter-dependente dacă doresc să evite un dezastru iremediabil este recunoscut în mod general și real. Cu toate că nu este deloc sigur că această recunoaștere va da naștere la o cooperare prosperă între toate națiunile, poate totuși să sugereze coo...

(Continuare în pag. II-a)

23.

55

„România Nouă", 10 Iulie 1934.

41

Reamintește atitudinea guvernului Maniu față de muncitori și organizațiile sindicale (1929.)

23 46

...nformaţiuni

- Cu reprezentanţa noastră
Capitală este delegat d-l Dr.
n Moldovan advocat, adresa:
ureşti, Bulevardul Schitu Mă-
eanu 17. Telefon 3—45.77.

REDACŢIONALE. Facem cunoscut ceti
r, abonaţilor şi colaboratorilor noştri, că
ând cu ziua de 1 Iulie redacţia noastră
utat în str. Iuliu Maniu Nr. 2, etaj 1 (tele
338). In str. Baron L. Pop a rămas numai
istraţia (telefon: 522). Rugăm deci ca pe
intreaga corespondenţă pentru redacţie
trimisă pe adresa cea nouă.

LINII UNDE S'A RELUAT CIRCULA-
TRENURILOR. Pe lina Şimleul-Silvaniei-
uşag s'a reluat de eri circulaţia trenurilor
ransbordarea călătorilor şi a bagajelor, iar
ul de mărfuri continuă a fi sistat. Linia
ul-Silvaniei-Săplac pe Berceu continuă a
hisă până la compecleta consolidare a te-
entelor.

Din Berlin se anunţă că fostul şef comu-
rich Honstein, arestat după incendiul dela
stag, s'a spânzurat în celula unde era de-

UN MESERIAŞ JEFUIT INTR'O CASA
OLERANŢA CLANDESTINA DIN ORA-
— In nenumărate rânduri am
atenţia autorităţilor poliţieneşti din loca-
asupra caselor de toleranţe clandestine din
oraş, în care de multe ori se practică cele
rdinare furturi. Un asemenea caz s'a pe-
eri după amiază într'o casă de toleranţă
estină din strada Scurtă. Meseriaşul Ko-
în tovărăşia unui prieten de chef, au intrat
a cu fete, pentru a continua petrecerea în-
. La o jumătate de oră, părăsind localul,
ervat că-i lipsesc mai multe hârtii de o
ei din portmoneu. Văzând că a căzut vic-
unui furt ordinar, s'a prezentat la comisa-
de poliţie, unde a reclamat cazul. Imediat
at dispoziţie pentru arestarea fetei *Otilia*
piciu şi aducerea ei la poliţie.
a poliţie fata a încercat să nege fapta, dar
de scurt ea a recunoscut că a furat banii
uzunarul „clientului". Intrebată asupra ba-
furaţi, hoaţa a declarat că nu-i mai are,
ă imediat după furt şi-a cumpărat rufărie.
S'a constatat că ea practică această me-
de mai mulţi ani, însă a avut noroc să nu
nunţată până acum de nimeni.
eoarece victima, care este şi căsătorit şi
milie, a refuzat să primească rufăria în
bul banilor furaţi, poliţia a dispus con-
ea obiectelor şi anexarea lor la dosar.
oaţa împreună cu actele dresate, a fost
tată parchetului din localitate, unde a fost
ă la închisoare, până la judecarea proce-

Scrisori din Oradea

Căminul Muncitoresc din Oradea a fost din nou redeschis

— Un plan cuminte şi generos —

ORADEA, 8. — Este încă în memoria tuturor din acest oraş mişcările turbulente de stradă din anul 1928 ale muncitorilor comunizaţi, cari au căutat prin mijloace subversive să provoace desordine în rândurile populaţiei. In faţa acestui pericol roşu şi pentru curmarea stărilor dăunătoare ordinei statului, guvernul de atunci a hotărît disolvarea lor ca organizaţie politică şi secvestrarea averei.

Inainte cu câţiva ani de sindicalizarea lor în organizaţie comunistă, din contribuţia muncitorilor manuali şi din generozitatea conducătorilor societăţilor româneşti precum şi din dărnicia municipialităţii din Oradea s'a edificat căminul muncitoresc din strada Vlahuţă. Acest edificiu a fost predat destinaţiei în anul 1924 şi până în anul 1928 a fost folosit spre binele material şi moral al muncitorimii din Oradea, fără considerare la naţionalitate. In anul 1928 conducerea căminului a trecut în mâinile comuniştilor sindicalizaţi cari în loc de educaţie morală şi naţională au întrebuinţat muncitorimea la mişcări turbulente de stradă, cu scopul de a răsturna ordinea în stat. Această mişcare subversivă a fost sancţionată de guvern în anul 1929, prin disolvarea „Sindicatelor Unite", iar întreaga avere trecută asupra statului român. Din acest an căminul a fost închis şi astfel până în luna trecută, când prefectura judeţului Bihor — la intervenţia stăruitoare a conducerii **Asociaţiei Muncitorilor naţional români** din Oradea — a deschis porţile „Căminului Muncitoresc", şi a predat edificiul spre folosire asociaţiei. Astăzi acest edificiu adăposteşte muncitorimea naţională. Această cetate muncitorească de acum încolo va fi leagănul culturii naţionale a muncitorilor de toate naţionalităţile şi un puternic adăpost al naţionalismului integru al muncitorimii conştiente de îndatoririle ce faţă de ţară şi tron.

Organizarea vieţii din acest cămin este în curs. Se vor organiza cursuri de limba română pentru muncitorii neromâni, cursuri de istorie şi igienă, pentru muncitorii tineri şi mai târziu se vor pune bazele unei ***Universităţi muncitoreşti*** cu concursul conferenţiarilor dela Universităţile din Ardeal şi Vechiul Regat. Deasemenea se vor aranja în sălile căminului festivaluri cu caracter naţional, dând astfel o educaţie frumoasă românească. Se va înfiinţa o bibliotecă în care muncitorii vor găsi cărţi scrise în spirit naţional şi românesc. Inafară de acestea se vor ţine conferinţe şi prelegeri, în care se va arăta rostul şi rolul muncitorimei în viaţa statului.

Toate aceste însă au nevoie de răbdare, suflet şi foarte mulţi bani, cari trebue adunaţi dela acei cari vor înţelege să sprijine acţiunea de romanizare şi naţionalizare a muncitorimei din acest oraş.

Acţiunea pornită din partea unor buni români de a salva în ceasul al 12-lea muncitorimea din ghiarele distrugătoare ale comunismului, a avut succesul dorit. După o luptă de mai multe luni, o parte din muncitorii colectivizaţi sub spectrul roşu, au fost salvaţi şi readuşi sub stindardul naţional-român, grupându-se într'o organizaţie naţională românească.

Magdu.

— COMUNIŞTI CONDAMNAŢI. Kertész Samuilă, comerciant, Leichtmann David croitor, Pertai Samuilă agronom, Bodor Ioan zidar, Toth Emeric dulgher, Szücs Emeric, Koncz Iosif, Szücs Mihai, Medve Gheorghe zileri, Weisz Geiza şi Herback Ştefan pantofari, Toth Emeric tâmplar, Sos Emeric vopsitor de haine, Nagy Ilie şi Öri Anton locuitori din Marghita, jud. Bihor, în baza legii Mârzescu au fost daţi în judecată pentru răspândire de manifeste incendiare comuniste. In baza actului de acuzare, Kertész Samuilă şi tovarăşii, în luna Decembrie 1932, înainte de alegeri au răspândit în comuna Marghita manifeste comuniste cu conţinut incendiar, aţâţând populaţia împotriva autorităţilor de Stat. Comuniştii prinşi în flagrant delict au fost înaintaţi Parchetului din Oradea, care după încheerea instrucţiei, i-a înaintat Tribunalului pentru a fi judecaţi. Tribunalul găsindu-i vinovaţi de crimă împotriva statului, în baza legii Mârzescu i-a condamnat la câte 4—4 luni închisoare. Impotriva sentinţei aduse, procurorul a făcut apel, cerând majorarea pedepsei, iar condamnaţii au cerut anularea sentinţei, pe motivul că ei ar fi nevinovaţi. In urma apelului făcut de ambele părţi, procesul a ajuns spre desbatere în faţa Curţii de Apel din Oradea, care după o scurtă deliberare, a confirmat sentinţa dată de Tribunal.

— *Propretarii de autovehicole sunt somaţi să-şi plătească impozitul.* Ministerul finanţelor aduce la cunoştinţa proprietarilor de autovehicule cari au rămas în restanţă cu impozitul pe automobile pe trimestrele Aprilie şi Iulie 1934 — care conform art. 7 din lege trebuia achitat trimestrial anticipat, — că ministerul le acordă un ultim termen până la 25 Iulie 1934, să-şi achite acest impozit. Cei cari nu se supun, sunt pasibili de o amendă egală cu de trei ori impozitul. Cu această ocazie ministerul mai invită pe proprietarii de autovehicule să se prezinte imediat la administraţia de constatare spre a li se schimba permisele fiscale ce au fost valabile numai până la 1 Aprilie 1934, cu noile permise valabile pe 4 ani, căci contrar la raziile ce se vor face automobilelor, li se vor confisca acele permise şi vor suferi o amendă cu de trei ori impozitul.

24.

51

„România Nouă", 9 Oct. 1940.

48

Un colaborator intim al lui Maniu își exprimă adeziunea la regimul legionar-antonescian.

Anul VII — Nr. 3

Taxa poștală plătită în numerar conf. aprobării Dir. Gen. P. T. T. Nr. 201076/2 IX 1933

Sibiu, 9 Octomvrie 1940

ROMÂNIA NOUĂ

ORGAN POLITIC INDEPENDENT

Director: ZAHARIA BOILA

Primredactor: NICOLAE BUTA

Redacția și Administrația: Str. Avram Iancu 11
Telefon: 324

Abonamente: Autorități și instituții 1500 Lei. La orașe pe un an 700 Lei. La sate pe un an 500 Lei. Anunțuri după tarif.

Prețul unui număr: 3 Lei

Regimul nou

D-l general Antonescu, preluând cârmuirea, îndată la început, a fixat o realitate: nu s'a schimbat numai guvernul, ci regimul. Ca principiu de bază a noului regim, tot d-sa a stabilit, că națiunea trebue reintegrată în drepturile ei. Chiar cele dintâi decrete au fost redactate în acest spirit, fapt care a contribuit în măsură uriașă la o adevărată destindere.

Putem constata, că principalele obiective ale noului regim sunt următoarele:

1. Lichidarea totală și sinceră a vechiului regim, pe toată linia;

2. Reorganizarea armatei;

3. Refacerea Țării și

4. Pe plan extern, încadrarea României în politica puterilor Axei.

La apelul d-lui general Antonescu a răspuns mai întâi mișcarea legionară, cu tot elanul, punând la dispoziția guvernului organizația ei întreagă, puterea ei de muncă și popularitatea ei.

La întrebarea, că ce vor face Românii din alte grupări, cari nu sunt încadrați în ideologia regimului, noi răspundem clar și categoric:

Azi, tot Românul de bine dorește, ca noul regim să reușească și să-și realizeze programul său principal. Drept consecință, nici un patriot bun nu va face nici cel mai mic neajuns guvernului, cu atât mai puțin va fi îngăduit cuiva să torpileze bunele intențiuni ale guvernului sau să saboteze opera de regenerare a acestuia. Dimpotrivă. Cei, la cari se face apel, pentrucа să contribuie în ramura competenței lor, pe măsura puterilor, chiar dacă s'ar găsi în deosebire cu anumite ideologii, trebue să răspundă la apelul guvernanților cu toată sinceritatea și cu toată însuflețirea.

Acum nu este timpul discuțiilor sterpe ideologice, nici pentru experimentări și cu atât mai puțin pentru aventuri primejdioase. Tot Românul la locul lui. Selecționarea o fac cei cari ne cârmuiesc, cari, desigur, poartă răspunderile, de cari nu se feresc.

Guvernul cel nou nu se ferește bine înțeles de critica obiectivă și mai ales de critica făcută cu bună credință. După cum ne arată recentul trecut, amuțirea totală a opiniei publice duce la dezastru și deschide drumul demoralizării, în toate direcțiile. Dar și critica exagerată și mai cu seamă intrigăriile și sabotările sunt la fel de primejdioase. Oricâtă încredere s'ar arăta față de noul regim, oricâtă destoinicie dovedesc cârmuitorii, regimul nou este ca și o plantă tânără, care trebue ferită până ce va prinde rădăcini și se va desvolta.

Am pierdut prea mult pentruca să ne permitem luxul de a ne juca și a ne concura cu programe și acțiuni. Trecutul acestui ziar este o dovadă categorică și clară, că nu ne ferim nici de luptă și nici de manifestări sincere. Când ne impunem deci atitudinea de azi, avem desigur motive puternice să o facem.

R. N.

Cum iubesc Ungurii pe Germani

In timpul din urmă, Ungurii manifestă pe toate căile și la toate ocaziile simpatiile lor nețărmurite și sincere față de Germani. Dar aceste simpatii, oricât de zgomotos s'ar manifesta, nu sunt sincere. Mai mult. Insași aderarea lor la Axă nu este sinceră, ci interesată și în funcție de calculele lor strâmte și de veleitățile lor egoiste. Căci dacă ar fi sincere n'ar mai continua măcar acum cu provocările la adresa României, a cărei aderare la politica Axei este mult mai importantă din punct de vedere internațional, decât toate tămbălăurile lor lipsite de bun simț.

Noi vom demasca însă această dragoste fățarnică și această vânătoare după zestre.

*

Este o axiomă indiscutabilă, că sentimentele, gândurile și idealurile unui popor se reoglindesc din literatura lui și mai ales din cea poporală. Acolo ele se manifestă în toată sinceritatea și dacă vreți brutalitatea lor. Poeziile poporale, romanele și nuvelele nu le scriu diplomații și ori ce desmintiri meșteșugite ticluite cu viclenie ar fi zadarnice. E curios, că pânăce în literatura poporală sau cultă românească despre Germani se pomenește cu admirație și cu stimă, niciсând cu ură, literatura maghiară și cea poporală, dar și cealaltă este plină de ură, dispreț și dușmănie față de Germani sau mai bine zis „nemți".

De sute de ani, marii scriitori politici, științifici și beletriști unguri n'au făcut altceva decât au ferit neamul lor de cel german. Paralel firește au alimentat ura ungurilor contra germanilor și cât au putut i-a persiflat, i-a combătut și i-a micșorat în ochii connaționalilor lor. Incepând cu poeții din veacul al 17-lea și terminând cu poetul Ady Endre, toți poeții unguri au fost în acelaș timp antigermani și dacă vreți filo-francezi sau filo-englezi. Poeziile lor bâjbâie de invective contra germanilor, iar ei personal au fost cei mai mari dușmani ai germanismului.

Dintre publiciști chiar și cei mai moderați care treceau drept „filo-germani" cum au fost contele Stefan Széchenyi și Maurițiu Jokai, au publicat lucrări pline de atacuri violente contra germanismului. Iar pe scriitorul modern, călugărul Szekfü, care a îndrăznit să arate, că influența germanilor n'a fost tocmai așa de dezastruoasă asupra ungurilor cum o prezintă această oficialitatea și literatura maghiară, l'au declarat drept trădător de neam și l'au pus pe index.

Literatura maghiară e plină cu poezii lirice, epice și satirice antigermane, anecdotele de acest soiu sunt inepuizabile. Să ne aducem numai aminte de cântările mai răspândite, cu refrenul lor, care sună așa:

„Ne higyj magyar a németnek
Akármivel hitegetnek."

(Adecă pe românește:

Să nu crezi maghiare neamțului
Orice ți-ar promite . . .")

Dar sunt nenumerate exemplele sau dovezile în privința sentimentului antigerman, de care a fost cuprinsă opinia publică maghiară de secole încoace.

Bine înțeles istoria ne pune la dispoziție dovezi și mai grăitoare și inapelabile. Trecutul Ungariei este plină de războaie și răscoale împotriva „nemților" urgisiți. De cinci sute de ani încoace Ungurii n'au făcut altceva decât au luptat împotriva influenței germane, împotriva tendințelor politice și culturale germane. Răscoalele principilor ardeleni Bocskay, Bethlen și Rákoczy au fost aievea războaie împotriva nemților. Revoluția din anul 1848 a fost deasemenea îndreptată împotriva Germanilor. De atunci încoace toate generațiile maghiare au fost crescute în ură contra nemților. Cel mai puternic partid politic dinainte de anul 1918, cel kossutist, a fost antigerman și filo-francez. Cine era cu germanii conta drept trădător.

Astfel cei inițiați, când citesc azi de „simpatiile" sincere și mai ales constante ale Ungurilor față de Germani sunt nevoiți ca cel puțin să zâmbească ironic.

Dr. George Ohăbeanu

Primul ministru maghiar Contele Teleki

mistifică adevărul, în scop de propagandă

București, 8. In discursul pe care l-a ținut Joi, la Radio-Budapesta, Contele Teleki, șeful guvernului maghiar, a afirmat între altele că — în timp ce Românii, după ocuparea Ardealului, în 1918, au refuzat să recunoască existența națiunii maghiare, iar autoritățile au primit abia după 5 ani, adecă în anul 1923, cea dintâi delegație de Unguri, — Dsa, ține seama de „minoritatea română" și a primit imediat după sosirea D-sale la Cluj o delegație de Români, cu care a discutat chestiunile de interes românesc.

Afirmația premierului maghiar este inexactă.

1. Poporul și Armata Română s'a comportat în 1918 în mod inexcepționabil. Nici un singur caz de atrocitate ori persecuție a cetățenilor Unguri nu s'a semnalat.

2. Maghiarii din România nu au fost asasinați, schinjuiți, batjocoriți și expulzați, ci s'au bucurat de toate drepturile și libertățile, ca și populația majoritară.

3. Prima delegație de funcționari unguri a fost primită la 4 Decemvrie 1918, trei zile după Adunarea dela Alba-Iulia, de către dl. Iuliu Maniu, președintele guvernului Ardelean, la Sibiu.

In Aprilie 1919, șeful Consiliului Dirigent a primit, tot la Sibiu, o delegație a partidului maghiar, iar luna următoare a discutat cu fruntașii unguri, problema minoritară.

25.

~~48~~

59

„Vestul", 29 Mai 1941.

Sever Bocu, șeful manist din Banat, prezintă cuplul Maniu - Antonescu drept salvatori ai poporului român.

25.

50 ~~49~~

28 Mai 1941.

. Sever Bocu despre Banat

(Continuare din pag. 1).

...mis de nouă ori în Par-
...l, în lupte crâncene con-
...r cari ne-au condus la
... trimis aş putea spune de-
... ori, permanent, dar de
...tru ori m'a înlăturat, cu
...uşinarea. Am fost ales şi
...Parlament, care nu s'a
... dizolvat prin lovitura de
...rtarie 1938 care despoia
... politice poporul român.
...porul nostru munca mea
...ică pentru Banat şi pen-
... însă a fost condamnată
... Dar chiar şi negaţiunile
...roduice decât puteau să
... colaborări, chemări la
... cari n'au lipsit, cari
... permanente, cu atâ-
...ri" cari s'au consti-
...naşterei" al „Naţiunii" şi
... purtând numiri grandi-
...ş fi primit, fie şi pasiv o
...u acestea azi ar trebui să
...ingur pe o bancă a acu-
...ă aş fi primit colabora-
... mai exista o Episcopie a
...tul, de pildă. Am în-
... Patriarhul, cu Rege-
...nsuşi Sinodul Caranse-
...astă chestiune şi am în-
...truca aş fi un năzdrăvan,
...'ai nevoe de colaborări
... drumul drept şi nu ieşti
...ai cu tine pe Dumne-

... fi primit, colaborări,
... noastre asupra Bă-
...ar putea fi discutate, du-
...lteineva, de Sârbi, înşişi,
... anunţat într'una că noi
...u nimic de revendicat în
... între Naţiuni există an-
...morale cari nu pot fi ne-
...ate. Fiindcă am nesoco-
...torile morale, d'aceea am
...e jos. Au renunţat însă
...torii, oportuniştii, popu-
...n n'a renunţat niciodată.
...ul deschiderii succesiunii
... nostru asupra Banatului
...ede, clar, pentru toată lu-
... Sârbi înşişi. Şi nu numai
...atului ci şi asupra fraţilor
...Timoc, pe care prietenii
.... îi ţineau ascunşi, nu-i
...ici în statisticile lor, erau
...i din Europa, fără şcoală
...ică, precum şi asupra fra-
...din Bitolia pe cari simpla
... desfiinţat. Li-am spus
...a Paris: nu treceţi
...re e o frontieră pacifică
...iindcă dacă o treceţi, ni-
...impiedecă să o trecem şi
...em o populaţie românea-
... în Serbia, cu mai multe
...ât ale coloniilor oricari ar
... s'au socotit însă privile-

giaţi şi iată că o justiţie imanentă vine să pună lucrurile la punct. Naţiunea noastră din Timoc se deşteaptă din somnul cel de moarte cu toate că a fost ţinută subt obroc, cu toate că nici unui român nu-i era permis să călătorească nici trecător prin Timoc. Cum cad şi se sfărimă de realităţi toate megalomaniile, toate ficţiunile, înfăţişate ca drepturi. „Voivodinile" cari n'au existat niciodată, fiindcă Voivodina n'a fost o realitate sârbească niciodată decât cu numele, ci, austriacă, în scaunul comiţilor de Timiş n'a stat niciodată un sârb, decât ca origine, cum era sârbul Cernovits din 1848, care însă nu mai era sârb ci renegat, complect maghiarizat. Cu asemenea ficţiuni, precum şi cu Episcopiile lor, cu credincioşi români, au mistificat Conferinţa din Paris.

Ce va face Naţiunea românească, va trece sau nu Dunărea, e altă socoteală, dar drepturi mai puţine la aceasta ca Sârbii nu avem, şi dreptul la viaţă a fraţilor noştri din Timoc, ca minoritate, majoritate însă pe teritorul lor, discutat nu mai poate fi. In tot cazul, în puterea tuturor drepturilor, etnice, economice, istorice. Bănatul este o provincie românească. Să mai vorbesc şi de alte competiţiuni? Serios, nu. Competiţiunea Ungurilor la Banat de pildă e complect neserioasă. Ungurii nu reprezintă în Bănat decât 10% istoriceşte şi mai puţin. Dar 10% pot fi duse într'o provincie azi cu paraşuta ca 'n baza lor să-ţi poţi formula drepturi de anexiuni. E neserios aceasta. Tot atât de serioase sunt drepturile lor istorice. Glad a fost supus de Unguri, dar ceeace a fost înainte de Glad, toată ocupaţia romană n'a lăsat în urmă-i niciun drept istoric? Pe urmă a venit Mohaci unde s'au pierdut toate drepturile, istorice. Au urmat două veacuri turce. Bănatul a fost eliberat de Eugen de Savoya care n'a fost ungur. Pe urmă li-a fost cedat Banatul la 1784 şi 1861 prin Viena, dar din aceste „cedări" se pot oare făuri „drepturi istorice"? Naţiune autohtonă majoritară şi istorică în Banat este numai naţiunea românească. Este drept că şi majoritatea ei, prin atâtea vicisitudini, a devenit, relativă, dar totuşi majoritate, iar cu minoritatea germană, care a venit aici în veacul 18, constituim, împreună, o majoritate, absolută, impunătoare, de peste 70%. N'am vroit niciodată să-i guvernăm în sens absolutistic, Bănatul, am recunoscut şi la Parisul care a nedreptăţit Naţiunea Germană la 1919, drepturile minorităţii germane, ca Naţiune, şi oricâte critici s'ar aduce guvernărilor româneşti din cei 22 de ani un lucru e cert, stăpânirea maghiară a cufundat într'un somn letargic minoritatea germană din Banat, somn, din care a trezit-o stăpânirea românească, la conştiinţa-i naţională. Nu pot fi deci serioase nici anumite maşinaţiuni locale, cari vorbesc de nu ştim ce autonomii, suveranităţi, a la Croaţia, ap... tori de coroane se găsesc, o ştim, a mai fost Banatul şi 'n 1918, o săptămână republică, socialistă şi conşcolarul meu Otto Roth este azi printre noi un „experedinte", de aceasta, dar acestea sunt fantezii.

Führerul a declarat-o categoric şi'n ultimul său discurs că Naţiunea Germană nu are revendicări teritoriale în Balcani. Iar hotărâtor este cuvântul său. Creator de istorie, de ordine nouă, este el. Nu trebue să dăm deci prea multă atenţie acestor veşti. Bănatul va reveni Patriei Mame, unde aparţine, după toate legile omeneşti şi dumnezeeşti, mutilarea lui la 1919 nefiind decât o monstruozitate, cum am definit-o în Parlamentul României.

Raiul, se va deschide, atunci, fraţilor, în ziua când vor reveni la sânul Patriei Mame, Alibunarele şi Delibla-tele noastre, când va fi restabilită unitatea pământului românesc! (Mari aplauze). Când privesc îndărăt la aceşti 22 de ani, plini de greşeli, în cari trebuia să susţin uneori cele mai aprige lupte cu înşişi prietenii mei, pe cari îi stimam, cum era un N. Titulescu, care credea în virtutea Micilor Antante, şi mă făcea pe mine un turburător al bunelor raporturi între state, căci cu sacrificarea hotarelor şi a sângelui românesc, noi trebuia să plătim aceste bune raporturi cu mutilarea hotarelor noastre sfinte, când a trebuit să-i scot de aici din Banat pe Potârci şi Armanzi Călineşti cari veneau să înăbuşe gura mea, îmi vine simplamente să exclam: — ...Tu eşti Dumnezeu, carele faci minuni"!...

DENATALITATEA

Altceva este ce trebuie să ne preocupe, o racilă, care în Bănat noi n'am putut-o remedia în cei 22 de ani de viaţă de stat. Este denatalitatea, decadenţa noastră biologică, ce ne distruge, lent, dar sigur. Câtă vreme noi nu putem remedia acest flagel, noi înzădar vorbim de orice expansiuni, vom recula şi de pe teritoriul pe care-l ocupăm. Cum? Este el fără remediu acest flagel? Nu, este decrepitudinea noastră care-l face astfel. Ce am făcut noi pentru al înlătura? Nimic. O ceată de docţi şi semidocţi, tot cercetează, studiază şi va mai studia şi cerceta până la ultimul român care în acest timp piere. Ce trebuie să facem? Eu acuz biserica în primul rând, preoţimea şi învăţătorimea. Cauzele sunt în primul rând morale. Care preot, învăţător şi-a dat silinţa să cunoască familia ţărănească, să pătrundă prin case, preotul e doar duhovnic şi să afle, caz de caz, de ce cutare familie e deficitară. Biserica se mulţumeşte să ne îngroape? Ea totuşi este triumful vieţii nu al morţii. Ea trebuie să boteze, cel puţin de trei ori atâta, cât îngroapă, altfel preotul, învăţătorul, medicul satului, nu-şi împlinesc chemarea... O familie fără trei copii, cel puţin, e deficitară. Dar pentru aceasta nu e destul, să ne împlinim, maşinal, fără chemare, fără vocaţie, misiunea pentru aceasta trebue evanghelizare. Biserica nu-şi îndeplineşte chemarea ei dacă nu poate subjuga moartea. Invăţătorul, tot aşa, medicul tot aşa. Nu e racilă fără leac aceasta, nu se vindecă însă cu vorbe. Trebuie ajutată mama, moralmente şi materialmente. Ea este astăzi părăsită şi nimeni nu-i cunoaşte suferinţele. Preotul care e duhovnic trebuie să-i descopere familiei cauzele sterilităţii şi să intervină şi la Stat, el, practic, pentru ajutoare. Preotul binecuvântează totdeauna, dar nu ajunge, trebuie să şi cuvinteze bine...

Am mai arătat ce au făcut alţii în cazul nostru. Universitatea din Pécs, dincolo de Dunăre, de pildă, ne arată într'un raport, că ţinutul bântuit de denatalitate a putut fi asanat numai prin munca Universităţii în câţiva ani. Cum? In primul rând prin faptul că de când s'a aşezat acolo Facultatea de Medicină, nici o naştere nu se mai face acasă, ci în clinici. Astfel a fost scăpat copilul.

De ce nu am adus şi noi Facultatea de Medicină din Cluj la Timişoara, în Bănat unde flagelul bătea în plin, ci am dus-o la Sibiu? De ce? Atâtea întrebări rămân fără răspuns, adresate ca la stele, cari rămân sclipitoare şi reci, pe cer, iar nebunul aşteaptă după răspuns. Iată de ce am venit la Saravale, cu gândul, să ajut familia, pe cât îmi permit prea slabele mele puteri, evident. Am mai venit ca să dau satisfacţie, acestui brav ţăran fruntaş, care este Florea Minda, care a împărtăşit cu mine o soartă, târît prin Curţi Marţiale, pentrucă a răspândit discursul din Vinţ alui Iuliu Maniu, care totuşi putea încă salva în al doisprezecelea ceas Naţiunea, dacă nu ar fi fost atâţia nemernici cari să ajute regimul de destrăbălare morală ce s'a instăpânit. Imi aduc aminte, când la porunca Belgradului, eu trebuia să fiu scos şi din Bănat şi din partid de către Camarilă, Florea Minda a fost chemat odată la masa regală, în trenul regal. Ştia el şi ştiam şi eu, ce însemna înalta onoare. Florea Minda s'a făcut că nu ştie şi a rămas legat de mine. Atitudine seniorială, de ţăran, aristocrat.

Mai sunt valori în sânul neamului nostru dela care să putem spera mult aşteptata reacţie care întârzie...

„EU SUNT UN UCENIC"...

Preţioasă este mai ales încrederea în om. Această încredere devine la un moment dat un tezaur al Naţiunii. Increderea aceasta poate face minuni. In un om, în unul singur, devenit depozitarul de încredere, pot realiza forţe mai multe ca în milioane, forţe ascunse, ca elanul în dinamită.

Imi aduc aminte, la căderea Clujului, oamenii s'au prosternat în genunchi în faţa iconei lui Iuliu Maniu (în momentul pronunţării numelui Maniu, izbucnesc aplauzele în picioare): „Scapă-ne, d-le Maniu!". Doi oameni concentrează azi în ei speranţele Naţiunii: Iuliu Maniu şi Generalul Antonescu.

...Să avem încredere în ei şi să rugăm zi şi noapte pe Dumnezeu să-i ajute... Eu nu-l laud pe Generalul Antonescu, de azi, când e puternic, am crezut în el din clipa în care i-am cunoscut, din clipele de dezastru din războiul întregirii, pe care le domina cu puteri supraomeneşti... El nu e un om nou, decât pentru necunoscuţi, zece ani el a luptat din umbră cu puterile iadului dezlănţuite ca să oprească destrucţiunea, iar când a văzut că nu poate, să sară în ultima clipă şi să smulgă din mâinile neputincioase cârma vasului care se scufunda... Pe Iuliu Maniu îl cunosc din Istoria Românilor, căci, el n'a scris, a făcut Istorie. L'am urmat cu credinţă. Eu nu sunt decât un ucenic, al lui, dar nu ucenicul cel viclean...

Eu pe aceşti oameni i-am socotit instrumente ale lui Dumnezeu, cum pe ceilalţi cari ni-au cufundat în prăbuşire, i-am socotit de instrumente satanice, ale destrucţiunii... Dacă vom înlătura influenţa acestora din urmă, vom desfăşura poporul român de duhurile rele, îl vom libera din legăturile blestemelor, cari l-au încercat.

Eu mă închin în faţa mulţimilor. Pot greşi şi ele dar şi 'n greşelile lor este sinceritate, câtă vreme în cei ce din umbră le reglează, duc în rătăcire, nu e decât minciună şi falsitate. D'aceea mă simt bine între voi, îmi simt puterile în atingerile cu voi ca Anteu în legătură cu pământul. Ridic paharul meu pentru strălucirea neamului românesc.

(Aplauze furtunoase şi îndelungate! Aud pe preotul de lângă mine: l-am ascultat pe d. Bocu pentru întâia oară dar am şi rămas flămând!).

•

Imi este cu neputinţă de a exprima în cuvinte, atâta impresionabilitate câtă a pus stăpânire pe noi cari auzeam aceste cuvinte. Ele intrau profund în suflet de unde nu se vor şterge niciodată.

După masa sărbătorească, la care s'a gustat din toate bunătăţile pământului românesc, pământ pe care deabea acum am început să-l cunoaştem, a început jocul, un joc care are un pitoresc specific satelor bănăţene. Nevestele din Saravale deabea căsătorite, cu portul lor care aduce cu acela al ţărancelor din Alsacia franceză, cu salbele lor bogate de taleri, ţinând jocul cu voinicii lor până noaptea târziu, până 'n zori.

A fost o desfătare generală. Sunt în Saravale intelectuali ups de primitori, cu inima caldă de dragoste frăţească pe care nu poţi să-i uiţi. Le trimit o salutare românească.

•

Am remarcat în asistenţă pe: d. dr. Cioroianu, consilier eparhial, d-na şi d. dr. Lazăr, d-na şi d. dr. Galu, d-na şi dl dr. Hubie, d. Adrian Tripa, înv. Gurban, preot Faren Iliona, perceptor, d. Popescu, directorul Federalei cooperativelor „Octavian Goga", d. Mităr, din partea Institutului Naţional al Cooperaţiei, Lazăr Sadoveanu, şeful staţiei Saravale, Nicolae Tolcea, agent la C. A. M., Eugen Matei, primarul comunei Saravale, Gh. Crepenici, Bojin Vasa, contabil, V. Şirianţu, etc.

Coborând pe scări...

Cuirasatul „Bismarck" a fost scufundat

Aflăm în cele din urmă că „Bismark" a fost scufundat la 60 mile distanţă de portul Brest, într'o luptă, de vasul britanic „Price Welles".

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

REGIUNEA BAIA MARE

Nr. 78 Cabinet din 2o,VIII 1951

50

51

Catre

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

BUCURESTI

Alaturat inaintam actele personale,legitima si alte notite,gasite asupra detinutului IULIU MANIU,cu ocazia transferarii lui la Penitenciar din raza Directiunii noastre.-

Aceste obiecte au fost gasite de directorul Penitenciarului din Galati si trimis la noi cu delegatii care l, insotit.-

CAPITAN DE SECURITATE
DASCALU EUGEN

ELIBERAT
PREFECTURA POLIȚIEI CAPITALEI
Seria Bm CIRCUMSCRIPTIA 11
No. 3663
Seria C
Nr. 6652 52

DOVADA

D- Marin Iuliu

NĂSCUT IN:

localitatea Sântioul. Silvaniei

Judeţul (ţara) Cluj

DOMICILIAT IN:

Str. Afinitilor Nr. 10

este Agricultor (fost [illegible])

la *) /

din Str. Nr.

Data eliberării: 1. Sept. 945

COMISAR ŞEF,

E. Blunder

Semnătura titularului,

*) Numele patronului, întreprinderii sau instituţiei.

53

COMENDUIREA PIEȚEI BUCUREȘTI

PERMIS DE PURTAT ARMA DE APARARE ȘI PAZA PERSONALA

54

D-l Iuliu Maniu, de profesie agricultor, domiciliat în comuna, București, str. Sfinților Nr. 10. județul Ilfov, este autorizat să poarte pentru apărarea și paza avutului un revolver *). Cal 6,35 m/m (model H.) și unul Beretta Gardone V (S) seria 6594. Cal 9 m/m

Nr. 2900 din 11 mai 1943

Comandantul Pieței București
General. Ilias

Șef. Bir. Armament
Căpitan

Art. 15 Legea armelor

Fotografia

şi

Timbrul sec

Adm. Fin. Sector I

Taxa fiscală Lei 400

Recipisa Nr. 2967.

Din 15 Apr 943.

VIZELE ANUALE

Prefectul Judeţului

Semnătura,

Vizat 1942 .... T. S.

Jl. Nr. ....

Prefectul Judeţului

Vizat 1943 .... T. S.

Jl. Nr. ....

11 Oct

31.III.944

Prefectul Judeţului

Vizat 1944 .... T. S.

Jl. Nr. ....

Prefectul Judeţului

Vizat 1945 .... T. S.

Jl. Nr. ....

Prefectul Judeţului

Vizat 1946 .... T. S.

Jl. Nr. ....

ANUL 1946...

Ianuarie	PNT 1000 Lei	Martie
PNT 1000 Lei	Mai	PNT 1000 Lei
Iulie	PNT 1000 Lei	Septembrie
PNT 1000 Lei	Noembrie	PNT 1000 Lei

55

ANUL 194......

Ianuarie	Februarie	Martie
Aprilie	Mai	Iunie
Iulie	August	Septembrie
Octombrie	Noembrie	Decembrie

IULIU MANIU este ctitorul și salvatorul Țării!

Victoria Partidului Național-Țărănesc înseamnă biruința adevăratei Democrații Românești.

Fiți Români! Fiți buni creștini! Iubiți-vă Regele!

Țărani, muncitori, intelectuali, femei și tineret înfrățiți-vă pentru izbăvirea Neamului nostru!

Trăiască România!

Trăiască Partidul Național-Țărănesc!

PARTIDUL NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC

Organizația Județului Brașov

Comuna Codlea

CARTE DE MEMBRU DE ONOARE

No. 5000.

Domnul Juliu Maniu

din București Str. ....

No. .... de profesiune ....

născut în anul 1873, posedând Buletinul

înscr. Populație No. ..../19.... este

membru al Partidului Național-Țărănesc.

Brașov la 5 Junie 1946

PREȘEDINTE,

Suciu

Secretar, G!

Lt. Colonel [illegible]

55

56 ~~70~~ ~~55~~

Ducrus ocnitecei și
tolite de cări sufări și
masura,
2) Daci, acea [illegible]

[illegible]

[illegible] fiindu [illegible]

[illegible]

[illegible]

odat și [illegible]
[illegible] la [illegible]
3) Si nu se pune [illegible] ras glet cu
nu ajunsă [illegible]
nu [illegible] se cufere o face
și nu [illegible]
[illegible] de glet

[illegible] na ajun

1) Prostue
2) Torturi afundate în mi
mea [illegible]
3) Cutit / [illegible]
5
4) ½ kilogr mere
5) Nu m-au mâncat
și mere
5
7 [illegible] de bame
[illegible] de [illegible]
½ kilogr marmeladă
de [illegible] și alte ca se
[illegible] slănină [illegible]
[illegible] să [illegible] cât în [illegible]
Toate importante d
[illegible] și Orez
[illegible] cumpărate la Coop
[illegible] Elena [illegible]
[illegible] celor [illegible] chemne
[illegible] 20 an

2 [illegible] 3 [illegible]

~~57~~ 58

[illegible] am fost în [illegible]
[illegible] [illegible] bun [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible] o [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ne[illegible]

[illegible] după [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] situația [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] casa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
de foarte [illegible]
[illegible] pâcă.
[illegible]
[illegible] statul, [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
<u>[illegible]</u> [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

9. .... „ „ .... „ ....

10. .... „ „ .... „ ....

au naţionalitatea română, fiind înscrişi la No. 666. Sa. în registrul de naţionalitate, întocmit în conformitate cu dispoziţiunile art. 53, şi următoarele din regulamentul privitor la constatarea naţionalităţii române. 58

(L. S.)

Primarul comunei 59

Dr. Victor Pop ss.

Ivan ss.

Notar

... conformitate cu originalul timbrat cu 16 lei

...munul Dr. Romul

...vocator din Cluj

...- Iunie 193 9 unamie-

Dr. Alexandru...

notar public.

Cluj - Regina Maria 37

60

59

9 [illegible]

Azi [illegible] [illegible] ... am [illegible]

[illegible] ce [illegible] ... [illegible]. Trebuie [illegible]

[illegible] mare [illegible] ... să comunic [illegible]

complect [illegible] de [illegible] ...

[illegible] foarte [illegible] ...

Am adresat o altă [illegible] ...

[illegible] ... și așa cum [illegible] ...

[illegible] un semn de [illegible] ...

[illegible] ajutor cu [illegible] ...

[illegible] ... condu[illegible]

[illegible] Costa [illegible] ...

[illegible] ... [illegible] mea.

[illegible] ... la [illegible]

[illegible] ... la amicare

[illegible] ... [illegible] [illegible] asta [illegible]

[illegible] ... [illegible] [illegible]

Situația mea de Dept. este absolut [illegible] ficate[illegible] sunt [illegible] care [illegible] din care a [illegible] fi [illegible] [illegible] advocat care [illegible] se interesare de soarta mea.

Eu de [illegible] sunt [illegible] procesului nu este valabil fiindcă nu mi-a comunicat [illegible] de azi. [illegible] de [illegible] [illegible] sunt [illegible] corect [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

acuze

Am [illegible] pr[illegible]
expresia [illegible]
mea [illegible]
[illegible]
Halli [illegible]
[illegible]
an [illegible]
[illegible]
[illegible] pent
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Am [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

C E R T I F I C A T

~~60~~ 61

Se certifică de noi, că dl. Dr.IULIU MANIU, fost Prim - Ministru al României Mari şi Preşedinte al Consiliului Dirigent, născut la Simleul Silvaniei la 8 Ianuarie 1873, domiciliat în Bucureşti str. Caragea Vodă 27, este refugiat din Ardealul cedat, unde a avut ultimul domiciliu în comuna Bădăcini jud. Sălaj.

In calitate de refugiat, Domnia Sa este Preşedin-
i Românilor Expulzaţi şi Refugiaţi
erdictul de la Viena", făcând parte
.

prezentul certificat, spre a-i servi
şi a se bucura de toate drepturile acordate prin lege, în
faţa tuturor autorităţilor.

p. PREŞEDINTE

SECRETAR GENERAL
Dr. Anton Ionel Mureşeanu

p. SECRETAR GENERAL

Dr Victor Filipau

MOSCOVA, 12 Septemvrie 1944.

CONVENTIE DE ARMISTITIU

intre Guvernul Roman pe de o parte si Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit si Statelor Unite pe de alta parte.

....

....

Art.1. Cu incepere dela 24 August 1944 ora 4 a.m., ROMANIA a incetat cu totul operatiunile militare impotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, pe toate teatrele de rasboi, a iesit din rasboiul impotriva Natiunilor Unite, a rupt relatiunile cu Germania si satelitii sai, A INTRAT IN RASBOI SI VA DUCE RASBOIUL alaturi de Puterile Aliate impotriva Germaniei si Ungariei, cu scopul de a restaura independenta si suveranitatea Romaniei, pentru care scop va pune la dispozitie nu mai putin de 12 divizii de infanterie, impreuna cu serviciile tehnice auxiliare.

....

Art.2...........

....

....

Art.20. Prezentele conditiuni intra in vigoare in momentul semnarii lor.

....

12 Septemvrie 1944.

Din insarcinarea Guvernului si Inaltului Comandament al Romaniei

- Lucretiu Patrascanu
- G-ral Adj. Damaceanu
- B. Stirbey
- G. Popp

Din insarcinarea Guvernelor Statelor-Unite ale Americei, Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice si Regatului Unit

- MALINOWSKI

ORDIN DE ZI Nr.0346

pentru unitatile Grupului de Armate.

Armata operativă.
23 Septemvrie 1944.-

63

62

Unitățile Române care au acționat sub ordinele Grupului de Armate, oprind năvala trupelor germane si ungare, AU ACOPERIT MISCAREA TRUPELOR ROSII S P R E CAMPIA UNGARIEI și au luat parte activă la cucerirea orașului Arad.

In aceste lupte, unitățile și subunitățile Române, în condițiuni grele de regrupare au dovedit bărbăție si dârzenie si au îndeplinit cu cinste misiunea înaltă ce li s'a incredințat.

Pentru aceste fapte de arme exceptionale, transmit mulțumirile mele Domnului General de Corp Armata NICOLAE MACICI si TRUPELOR DE SUB COMNDA SA, CARE AU A C O P E R I T MISCAREA ARMATEI ROSII S P R E CAMPIA UNGARIEI și au luat parte activă în luptele pentru cucerirea Aradului.

Am toata increderea că în luptele viitoare contra trupelor germano-ungare pentru victoria care va elibera națiunile iubitoare de libertate, pentru desrobirea Transilvaniei de sub jugul cotropitorilor germani și unguri și pentru distrugerea completă a armatelor fasciste, Armatele Romane trecând peste greutăți de organizare și peste lipsuri, menținând tot timpul disciplina și arta conducerei la un nivel ridicat, vor acoperi drapelele lor cu o glorie nouă.

COMANDANTUL G R U P U L I D E A R M A T E

GENERAL-LOCOTENENT. M A N A G A R O V

...A CELOR 3 REGIMURI

...că după o vară în ...lipsa uleiului pentru ...zahărului pentru com... fiecare femee a devenit o ...

...bine, nu ... scrisorile pe care ... primim la redacție ne dove... că multe femei ni se plâng ... sunt prea „corpolente" și ne ... sfaturi înainte de a-și alege taillerul de toamnă, cu a cărui linie nu se poate trișa.

Nimic nu este mai primejdios decât de a înghiți fără control medical produsele pentru slăbit. Medicii ... adesea pacienți ... boală foarte gravă, agranulocitoza, caracterizată prin scăderea considerabilă a globulelor albe în sânge. Este preferabil să recurgem la procedee mai naturale.

DECE NE INGRAȘAM?

Ingrășarea nu se datorează neapărat fixării grăsimii în țesuturi. Corpurile grase joacă un oarecare rol, dar singurul vinovat este metabolismul apei și al sărei (echilibrul între absorbirea și eliminarea acestor substanțe de către organism). Proasta asimilare a clorurilor atrage fixarea anormală a apei în țesuturi, cari își măresc astfel volumul. De unde necesitatea unei alimentații sărace în apă și clorură: ceeace dau acele regimuri seci pe care vi le propunem.

Dar atenție! Aceste regimuri trebuesc urmate cu precauție și după avizul medicului dv. Este inutil și chiar periculos să fie urmate incontinuu, dar este preferabil ca în zilele fără regim să nu mâncați cât patru. Pentru reușita acestor regimuri trebuesc urmate cu scrupulozitate, întocmai cum vi le indicăm aici.

Iată trei regimuri felurite, bazate fiecare pe acelaș principiu: cât mai puțin lichid.

Alegeți dintre cele trei regimuri cel ce vă convine mai bine. Vă amintim că nu trebue urmat decât de 2-3 ori pe săptămână, după cât vreți să slăbiți și că odată pe săptămână este suficient ca regim de menținere.

In cazuri de obesitate foarte avansată căutați să stați cât mai mult culcată. Tot ceeace faceți în timpul zilei șezând căutați să faceți pe cât mai mult întinsă.

După cât sunteți de grasă veți reuși să scădeți 3 până la 5 kg. într'o lună.

I. REGIM S...

Acesta este regimul cel mai greu de urmat, dar și cel mai radical. Veți obține rezultate sensibile în trei săptămâni.

Dimineața

O ceașcă de ceai sau cafea (îndulcită, dacă luați fără lapte).

La prânz

Un ou răscopt, 120 gr. carne la grătar, 80 gr. brânză cât mai slabă.

Seara

Acelaș menu. Un ou răscopt, 120 gr. carne friptă, 80 gr. brânză. In acest regim ... pâine, nici legume, nici băuturi la masă sau între mese.

II. REGIM SEMI SEC

Acest regim e ceva mai ușor de urmat decât primul, fiind mai puțin sec, datorită fructului și salatei.

Dimineața

O ceașcă de ceai sau cafea (cu zahăr, dacă luați fără lapte).

La prânz

Un ou răscopt, 120 gr. carne friptă, 1 cartof în apă, jumătate de fruct.

Seara

120 gr. carne friptă. Puțină salată.

Și în acest regim sunt oprite: pâinea, băuturile la mese sau între mese.

III. REGIM DE LUX

Acesta este la îndemâna femeilor care-și pot permite să cumpere șvaițer.

Dimineața

O ceașcă de cafea sau ceai, fără zahăr, 1 ou tare.

La ora 10

150 gr. șvaițer, 1 păhărel de vin.

La prânz

150 gr. carne friptă, o cafea fără zahăr.

La ora 4

150 gr. șvaițer, 1 păhărel de vin.

Seara

1 pahar de citronadă caldă, fără zahăr, 150 gr. carne friptă.

...tru nu se ... ară, două cu ..., la ... se ... se Șase de ... ină

65 ~~37~~ ~~64~~

REZOLUTIUNE

dată de Delegaţia Permanentă a Partidului Naţional Ţărănesc în
şedinţa din 5 Iunie 1947.

Delegaţia Permanentă a Partidului Naţional Ţărănesc întruni
azi 5 Iunie 1947 sub presidenţia Domnului Iuliu Maniu, a lu
cuţiune situaţia politică generală.

Delegaţia Permanentă constată starea neasemănat de
tă în întreaga Ţară prin arestările masive - ce continuă fă
re - şi prin acţiunea de teroare şi prigoană, care sileşte
meninţaţi să se refugieze în păduri sau locuri depărtate de
le lor, părăsindu-şi îndeletnicirile productive în detrime
nomiei naţionale şi lăsând în cumplită suferinţă mii de mame şi
nevinovaţi.

Victimele din ce în ce mai numeroase ale acestor acţiun
în primul rând membrii fruntaşi ai Organizaţiilor P.N.T.

Nici o justificare nu stă la baza arestărilor şi prigoan
deslănţuite. Nici personal, nici ca Membrii ai Partidului, prie
lor arestaţi nu li se poate imputa vreo acţiune ilegală.

Totuşi ei sunt supuşi în penitenciare insalubre, unui regim
de groază, de înfometare şi de extenuare a puterii lor fizice, în to-
tală lipsă de higenă, pradă bolilor şi promiscuităţii, tinzându-se
vădit la exterminarea lor.

Delegaţia Permanentă trimite omagiul său membrilor Parti
astfel chinuiţi printr'un regim ce nu-şi găseşte seamăn în Istor
decât doar în paginile ei negre, în care abuzul şi arbitrarul st
neau în dispreţul ideei de Justiţie.

Delegaţia Permanentă constată că metodele folosite cu pers
siune de Guvern încă dela 6 Martie 1945 au dus la împiedicarea ori
rei activităţi politice a Partidului nostru, iar azi a suprimat-o de-
finitiv, deşi caracterul legal şi democratic al Partidului este cons
fiinţit prin Acte internaţionale şi prin Constituţia Ţărei, care t
odată garantează drepturile Românilor

Delegaţia Permanentă examinând situaţiunea Ţărei pe plan economic şi social constată că Guvernul actual duce o acţiune sistematică de pauperizare a tuturor claselor sociale şi mai ales a Muncitorimei şi Ţărănimei şi tinde nemărturisit la schimbarea forţată a regimului nostru social.

Politica desastruasă a monedei, creditelor şi preţurilor; desordinea totală în producţie şi repartiţie; discriminarea aprovizionărilor după criterii politicianiste cu scop de a înfometa pe oricine nu se află în partidele guvernamentale; desorganizarea agriculturei; absenţa unei politici sănătoase a avuţiilor naţionale, a comerţului intern şi extern şi a Culturei, precum şi aservirea aparatului de Stat ţelurilor politicianiste cu reactualizarea permanentă a epurărilor sub diferite pretexte, ce întreţine o atmosferă de violenţă morală dăunătoare mersului treburilor publice, aruncă Ţara într'un regim [illegible] suferinţă economică şi spirituală fără precedent.

Delegaţia Permanentă ia act că însăşi o parte din membrii [illegible]vernului au recunoscut prin declaraţii oficiale stările astfel crea[illegible]

Această situaţie nu poate continua fără iminente primejdii [illegible]ntru liniştea Ţărei.

Delegaţia Permanentă denunţă opiniei publice mondiale acţiunea Guvernului, ce se menţine la conducerea Statului prin dictatura unei infime minorităţi urmărind comunizarea Ţărei, împotriva expresiunei categorice a voinţei populare afirmată prin alegerile generale dela 19 Noembrie 1946.

Cerem aplicarea art. [illegible] din Tratatul de Pace cât şi a stipulaţiunilor actelor internaţionale dela Postdam şi Yalta şi Moscova care garantează drepturile fundamentale ale omului şi în consecinţă solicităm exerciţiul desăvârşit al prerogativelor Suveranului, prin înlăturarea actualului Guvern dela cârma Ţărei.

am crezut prea mult [illegible]
[illegible] în [illegible]
[illegible] sau [illegible]
[illegible] la cele [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Maria [illegible]
[illegible]
[illegible] acasă [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] casa [illegible]
[illegible]
[illegible] însemna [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Mf 113

15

19

21 22 21 40 41 infamie

4

45

Ploaia

44 47 Serdica

51

54 55

56

60 61 63 64

65 66 67

69 70

74 75

COPIE

67 ~~78~~ ~~66~~

REGATUL ROMÂNIEI

PRIMĂRIA ORAŞULUI CU MUNICIPIU CLUJ, JUDEŢUL COJOCNA

No. 29158 Anul 1939 Luna Iunie Ziua 28.

Certificat de naţionalitate

Noi, primarul oraşului cu municipiu Cluj, judeţul Cojocna, atestăm că D-l Dr. Iuliu Maniu de profesiune proprietar ş. ministru presed. din Cluj judeţul Cluj fiul lui Ioan şi Clara precum şi soţia sa — născută la — în — şi copii lor:

1. .... **născut la** .... **în** ....
2. .... „ „ .... „ ....
3. .... „ „ .... „ ....
4. .... „ „ .... „ ....
5. .... „ „ .... „ ....

Ieri în 9 Aprilie 1948
m-a cercetat [illegible]
[illegible] drum [illegible]
cercetarea mea [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible] numele
[illegible]
am cerut de reclamat
[illegible] balamuculu[illegible]
[illegible]

Am răspuns [illegible]
[illegible] amândoi [illegible]
[illegible] ce sunt [illegible]
[illegible]
am fost ridicat la [illegible]
[illegible]
am avut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] o [illegible]

Mi [illegible]
[illegible] de observat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Amândoi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Evreică
[illegible]
[illegible]
[illegible] a plecat
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

78

Situația mea

Este cât se poate de [illegible]
[illegible] și [illegible]
[illegible]
[illegible] Ca [illegible]
[illegible] oficială că a 30
[illegible]
[illegible]
de [illegible] ce se [illegible]
[illegible]
Aceste [illegible]
[illegible]
[illegible] cerut [illegible]
[illegible]
Situația mea [illegible]
a [illegible] condamnată [illegible]
[illegible] valoare
[illegible] fiind [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cu
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] am cerut

Am cerut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pe [illegible]
[illegible] în zadar!!
[illegible]
[illegible]
[illegible] cu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ervaţii

Dosarul conține 67 file
(șaizeci și șapte file)
28 I 961

Azi 22.04.03. noi, ~~Rotaru~~ Rotaru Lucian
reprezentant SRI. și ILINCA ADRIAN reprezentant CNSAS
am procedat la renumerotarea dos. nr. 40002 vol. 10 care
cuprinde un nr. de 68 file + I, II, III (în total 71 file)

Reprezentant SRI

Reprezentant CNSAS